

Velja po pošti:

za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6-50
za en mesec " " 2-20

V upravnishtvu:

za celo leto naprej K 20.—
za pol leta " " 10.—
za četrt leta " " 5.—
za en mesec " " 1-70

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod iz dvorišča nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona št. 74.

SLOVENEK

Inserati:

Enostop. petlitrsta (72 mm):
za enkrat . . . . . 15 h
za dvakrat . . . . . 11 "
za trikrat . . . . . 9 "
za več ko trikrat . . . . . 8 "
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta à 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Političen list za slovenski narod

Upravištvu je v Kopitarjevih ulicah št. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije.

Upraviškega telefona št. 188.

Za pravice slovenskemu narodu!

Slovenci se moramo boriti z vsemi silami, da si privoiskujemo oni ugled, ki ga mora imeti naša narodnost na naši zemlji. In tista dežela, v kateri je to za sedaj mogoče, je Kranjska, ako vsi odločilni faktorji delujejo v ta namen. Če si pribori slovensko politično zastopstvo v Kranjski deželi odločilni vpliv, torej bo to mogočno vplivalo tudi na druge pokrajine.

Zal pa, da smo v tem oziru ravno na Kranjskem zelo na slabem. Najboljši dokaz za to je, da se upa vlada, zanašajoč se na zaletne razmere v kranjskem deželnem zboru, celo na naše srednje šole v Ljubljani porivati za ravnatelje ljudi, ki niti slovensčine ne znajo in so znani kot strastni nasprotniki slovenstva. Afera Proft je z bengalično lučjo to razsvetlila. Nemški minister Prade je danes vladar na Kranjskem, in dela se po njegovih ukazih na vse kriplice, da se izbrabi za nemštvo žalostni politični položaj, v katerem je dežela vsled liberalne obstrukcije v deželnem zboru.

Zveza z Nemci, ki sta jo podpisala dr. Tavčar in Hribar, deluje zdaj v svojih pogubnih posledicah. — Da bi premočil javnost, je prinesel »Narod« — ta članek je bil spisan nalašč za hrvaške državne poslance — čisto napačen popis naše politične borbe v Kranjski deželi. Zopet pogreva staro laž, da se S. L. S. bori za nemške veleposestnike, češ, liberalna stranka pa obstruira volivno reformo samo zato, ker veleposestvom ne pusti njegovih sedanjih mandatov. To je že stokrat ovržena laž, kajti z istimi nemškimi veleposestniki je Hribar-Tavčarjeva stranka zvezana. Da bi liberalci resno hoteli za kranjski deželni zbor splošno in enako volivno pravico, je smešno, saj je še za državni zbor niso hoteli. Sploh je pa o tem zdaj neumno govoriti, ko je ministrski predsednik Beck v državnem zboru izjavil, da vlada nikakor ne dopusti splošne in enake volivne pravice za deželne zbornice.

Računati je treba torej samo s tem, kar je izvedljivo, in to je, da se volivna pravica razširi v demokratičnem in narodnem smislu. In to hoče vladna predloga, ki jo liberalci obstruirajo. Po njej bi prišlo deset ljudskih poslancev v deželni zbor, in s tem bi postal slovenski narod gospodar kranjskega deželnega zbora. Potem bi bila pa tudi v deželnem šolskem svetu; tako zanesljiva slovenska večina, da je noben, Kaltenegger in noben deželni predsednik ne bi mogel premagati.

Liberalci torej obstruirajo slovenski značaj kranjske dežele, liberalci so krivi imenovanj vseh Proftov, ki še pridejo v takih razmerah, liberalci imajo torej pred vsem slovenskim narodom krivdo, da se tlačijo slovenska

narodnost v kranjski deželi, s čimer je občutno oškodovan slovenski ugled tudi v vseh slovenskih obmejnih pokrajinah.

Zato so pa sokrivi krivci, ki se gode slovenskemu narodu tudi oni jugoslovanski poslanci, ki sedaj rešujejo kranjski liberalizem in njegovo protinarodno politiko. Naši poslanci se s tem, da odklanjajo vsako zvezo z liberalci, bore tudi za ugled in politični napredek vsega slovenskega naroda, in vsi, ki jim narodnost ni le prazna beseda, morajo s spoštovanjem pozdraviti moško značajnost, ki so jo pokazali poslanci S. L. S. in ki jo bodo — to trdno upamo — tudi držali, da popolnoma poderó Hribarjevo pogubno protinarodno politiko.

Zato pa odklanjamo v interesu slovenske narodnosti vse one kratkovidne poizkuse od raznih strani, s katerimi hočijo po nemogoči slogi zatreti ta boj za ugled in korist slovenske narodnosti na Kranjskem. Javno povemo, da se nam zdi zdaj najvažnejše izvojevati za kranjsko deželo normalne, slovenstvu pravične razmere. Vsaka vrsta proti Proftu in vladi v »Narodu« nam je nov dokaz in jasno priznanje, da je to naše stališče pravo.

Zato pa tudi obmejni Slovenci in bratje Hrvatje: Če vam je kaj za napredek slovenskega naroda, podpirajte nas v borbi proti breznačajni liberalni družbi, ki je kriva vseh najhujših krivic, ki zadevajo slovenski narod!

Zbornično predsedništvo.

Prvega in najvažnejšega momenta v parlamentarnem življenju nove avstrijske ljudske zbornice ne smemo pustiti mimo nas, da ne bi zabeležili, kakšnega pomena je in katero smer kaže. To je izvolitev zborničnega predsedstva. Izvoljen in povišan do dejansko največje civilne časti v državi — zaupnik ljudskih zastopnikov — je krščanski socialec dr. Weisskirchner, za podpredsednika sta izvoljena staročeh Začek, ki je krščanskega mišljenja in poljski konzervativec Starczynski.

Ni treba povdarjati, kolik je vpliv predsednikov na parlamentarno delo, kako zelo je tudi od njega odvisno plodonosno delo v zbornici in preprečitev obstrukcije ter nespornost. Nič manj ne velja zaupanje, ki ga je predsedniku izreklo 351 poslanec, ki so ga izvolili in ki se bodo na to spomnili v viharnih razpravah. Ne samo, da je predsednik nekako reprezentant zbornice, v njegovi izvolitvi se pokaže predvsem, kaj ogromna zbornična večina misli in namerava in v kateri smeri se bo njeno zakonodajno delovanje gibalo in razvijalo.

Prvo je, da je novi predsednik zaupnik strank, ki si želijo v zbornici pozitivnega dela. Da pri njegovi volitvi ni prišlo med posameznimi narodnostnimi skupinami do boja in da se medseboj v tem oziru niso merile, ampak

se glede na predsednika sporazumele, je dobro znamenje. To je prvi večji pojav dejstva, da v novem ljudskem zastopstvu poleg prejšnjih zgolj narodnostnih težej delujejo z večjo intenzivnostjo gospodarski in socialni činitelji, ki sedaj razporejajo in razvrščajo ljudske zastopnike v nove skupine, ki stoje nad narodnimi. Weisskirchner je v prvi vrsti krščanski socialec, znan v družbi socialnih reformatorjev, ki so se zbirali okoli nepozabnega barona Vogelsanga in ki so zdaj združeni v »Leonovi družbi«, ki deluje za krščansko in socialno prosveto. On je reformator dunajske socialne zakonodaje in uprave, zlasti na polju ubožništva. Weisskirchner ni v prvi vrsti nemški predsednik, kajti večina, ki ga je izvolila ni nemška. Sicer je pri nemškonacionalni zvezi, ki je združila svoje glasove na Weisskirchnerja, deloval tudi razlog, da ne bi bil izvoljen Slovan za zborničnega predsednika, v prvi vrsti pa jih je nagibala do tega sklepa želja, pridružiti se zbornični večini in omogočiti v zbornici redno in pozitivno delo za vse tiste velike reforme, ki so napovedane v prestolnem govoru in katerih najmočnejša zagovornica je krščanskosocialna stranka, ki s svojim socialopolitičnim programom stoji in gre. Dobro znamenje je, da nemškonacionalna zveza v predsedniškem vprašanju ni hotela ali ni mogla sprožiti nacionalnega momenta ki je vendar ideja vodnica te zveze, v kateri sedita agrarec poleg meščana.

Tudi za verskokulturni razvoj naše zakonodaje ni izvolitev po svojem mišljenju čisto krščanskega predsedstva brez pomena. Ako bi bila v zbornici velika večina željna kulturnega boja in toliko samozavestna, da bi se ga upala izvesti v Hock-Adler-Kramačevem smislu, bi gotovo Weisskirchnerjeva kandidatura zadejala na najhujši odpor. Ne morda zgolj zato, ker predsednik lahko zelo vpliva na tok razprav, zlasti če ima močno večno za seboj, kakor n. pr. Justh v Budimpešti, ampak v prvi vrsti zato, da ne bi bil reprezentant precej svobodomiselnih zbornice član krščanskosocialne stranke, dozdaj tako zaničevane, opsovane in omalovaževane od vsega, kar v Avstriji liberalno leze in gre. Ker je pa Weisskirchner izvoljen z ogromno večino, po pravici smemo sklepati, da je Hockova stvar vsaj za precej časa izgubljena. Niti podpredsedništva niso deležni ne nemški naprednjaki in judje, ne slovenski svobodomisleci, ne soc. demokrat. In če bo kdaj kdo izmed teh prišel vpoštev za ta mesta, bo socialni demokrat in ne nemški boržuazijski liberalci. Predsedstvo Weisskirchnerjevo pomenja za našo zbornico toliko, kolikor je svojčas pomenjalo Ballestrinovo v nemškem državnem zboru — kulturnebojne točke se na programu zbornice niso mogle vzdržati in prevladovala je pozitivna gospodarska ter socialopolitična zakonodaja. Seveda vedno treba vzeti vpoštev, da za ta-

kim predsednikom stoji solidarno močna stranka in večina, ki ga je volila. Pa tudi v najbolj neugodnem slučaju bi bil kulturni boj zelo otežkočen in vsled odpora, ki ga ima v sebi tako močna stranka, kakor je nemška krščanskosocialna in vse slovenske, ki stoje na njenem ali pa vsaj splošno na krščanskem stališču, brez velikih kriz nemogoče.

In če vzamemo vpoštev vse te momente, ki so na Weisskirchnerjevo kandidato vplivali, se nam jasno kaže že sedaj v velikih obrisih bodoče delovanje in valovanje v naši zbornici. Tistih 100 glasov, ki so bili oddani za Pernerstorferja, pomenja skrajno zbornično levico, sestavljeno iz socialnih demokratov in znane kulturnobojne troperesne detelje Hock-Ofner-Kuranda. Delovanje nove zbornice bo po tej prognozi odvisno od tega, ali bode teh 100 mož v neplodni opoziciji, ali bodo resno delali na socialni reformi in kako bo podpirala večina, ki je izvolila predsedstvo iz krščanskih mož, krščanski socialni in kulturni program strank, katerih zastopniki sedijo v predsedstvu zbornice. Tožbe barona Hocka v »Neue Freie Presse« dokazujejo, da je polovico svoje igre že izgubil. Prvi akt zborničnega življenja je bil najznačilnejši: naš parlament ima krščansko predsedstvo. Glede tega je bil uspeh splošne in enake volivne pravice dober.

Slovenski narod bo gotovo hvaležen tudi Ivanu Hribarju, ki je zavedajoč se menda, da je zastopnik prvostolice katoliškega slovenskega naroda in ne dr. Tavčarjev popolnoma v zmislu sklepov katoliškega shoda glasoval za tako predsedstvo in je pomagal, da si je tudi na najvišjem parlamentarnem mestu porazil vpliv liberalizma!

Razkritja o Ploju.

Ploj in koroški Slovenci. — Resnica o koroških mandatih!

Že davno smo bili poučeni o pravem položaju kako je bilo v resnici toliko razkričano izdajstvo nad koroškimi Slovenci a molčali smo na izrečno željo dr. Šusteršiče, ki je raje trpel krivične napade, kot da bi svojega klubovega tovariša osramotil pred javnostjo. Po odhodu dr. Ploja od »Kmečke zveze« pa za nas kot časnikarje ni merodajna več nobena želja, ampak stvar sama. Ko je min. Gautsch jeseni leta 1905. v drž. zboru izjavil, da bo vlada predložila načrt volivne reforme v zmislu splošne vol. pravice in da bode glede podrobnosti svojega načrta stopila v dogovor z državo ohranjajočimi strankami, je dr. Šusteršič kot načelnik »Slovenske zveze« takoj stopil v stik z Gautschevo vlado, ker je bilo jasno, da je odločilne važnosti vplivati takoj spočetka in vsebinsko vladne predloge,

LJZTEK.

Povest o Ussatski jami.

Iz spominov francoskega turista.

Pod goro Ussat v francoskih Pirenejah se nahajajo toplice, katerih voda slovi kot uspešno sredstvo zoper živčne bolezni. Vsako leto prihaja mnogo blelih in nervoznih dam pod Ussat. Čista voda in gorska tihota jih okrepija, bližnje mestce Taraskon pa jim skrbi za razvedrilo.

Kopališkemu hotelu nasproti zija v skalnati gori velika odprtina, ki vodi turista do znamenite jame »des echelles«. Jama je razdeljena v gornjo in dolnjo. Človeška roka je razširila od narave narejeni hodnik, ki vodi v gornjo jama. Nad velikim prostorom se vpenja krasen visok obok. V čudnih oblikah in slikah vise raz stropa, rastejo ob steni svetli kapniki, v sredini jame pa leži temno, molčeče jezero. Čolnič povede turista preko tihih valov. Vzpenje se z vodnikom v višino skalnate stene in stoji skoro ob robu, ki meji prvo jama in tvori nevarni prehod v drugo. Raz roba se vidi vanjo, ležečo petdeset čevljev nižje od gornje jame. Deset korakov pod robom moli iz stene par metrov široka plošča, v katero se zatikajo zobje lestvice. Zraven te plošče zija globok prepad.

Drzen je bil človek, ki si je napravil nevarno pot med jamama. Morebiti je živel že pračlovek v družbi predpotopne živali v njej. Pregleduje, razmišlja turista — se stre-

se ko stopi na človeško kost . . . . . Mnogo se jih beli v mehkih tleh okrog jezera — mnogo jih leži pod nemimi kapniki. Turist vprašuje — vodnik odgovarja. Turist posluša, se ozira po jezeru, v prepad . . . . . Meni, da vidi sliko divje bitke, meni da sliši smrtne krike. Borno razsvetljuje vodnikova baklja ogromni prostor. Kaj če stopi izza kapnika ropar z nabito puško . . . . . Vodnik se smehlja. Ni ga tukaj človeka, ki bi bil nevaren turistu — nevarna mu je le lastna nespretnost. Če mu izpodrsna, ko pleza čez strmi rob do plošče, kjer zatakne vodnik zobe lestvice . . . . . Nevarna, grozna pot. Lestvice se strese — kamen je polzek. Vodnik ukazuje turistu, naj se nagiba zdaj na desno, zdaj na levo. Temen zija prepad pod steno, ki visi navpična v tmino, v grob . . . . .

Veseli se oddahne turist, ko pride iz jame, na sonce in posluša starega vodnika, ki mu pripoveduje v vseh podrobnostih resnično povest o Ussatski jami.

Najstarejšim ljudem je bila znana ta jama. O praznikih hodili in plezali so po nji mladi Taraskonci.

Okoli leta 1804. je jama izgubila privlačnost mladih izletnikov. Roparska družba si jo je bila izbrala v varno prebivališče.

Bila je to družba drznih, v imenik Napoleonovih protivnikov zapisanih mož. Bili so izbrani iz knjige življenja. Toda raje, nego bi se pustili odpeljati na vroče južne otoke, raje nego bi čakali smrtne obsodbe v pariških ječah, raje so pobegli v gore, v nepristopne Pireneje, Pregarjanji od vlade, ki se jim je zdela krivična, so zaznamovali vsak dan svojega begunskega življenja z ropom in umorom.

Ussatski roparji so postali strah okolice. Njih načelnik je bil iz vojske ubegli, na španski meji rojeni podčastnik. Kot bivši tihotapec je poznal vse skrivne poti Pirenej. Poznal je Ussatsko jama, zato jo je izbral svoji družbi v nepremagljivo trdnjavo. Takrat ni vodila še sedanja razširjena pot v jama. Ozka odprtina, skozi katero se je moglo le plazeč se po tleh, je bila vhod. Če so zastražili roparji ozek vhod od znotraj, so bili popolnoma varni. V svesti si varnega zavetja, je bila njih predrznost temvečja. Ustavljali so kurirje na državni cesti, ter jim jemali važne listine. Ropali so pošto in državne blagaine, vse, kar se je branilo, so postrelili — razsekali.

Taraskon, Aix, Foix, glavno mesto okraja, so živeli v vednem strahu. Vse bogate hiše so bile že oropane. Sreča roparjev, glas o spretnosti in pogumu njih glavarja, so množili roparsko četo z novimi tovariši. Ne ve se prav, koliko jih je bilo. Ljudski glas je menil, da jih je sto — v resnici jih je bilo morda okoli petdeset, toda pogumnih, od nog do glave oboroženih mož.

Skoraj dve leti so bili roparji strah okolice. Orožniške čete niso opravile ničesar. Pri vseh spopadih je bil ustreljen samo eden roparjev — orožnikov je padlo deset.

Okrajni glavar je prosil vojaške pomoči. Ker ni vedel natančno število roparjev, je prosil kar za bataljon vojakov. Polkovnik, ki je vodil polk, je hotel nastaviti sekuro na korenino vsega zlega — hotel je napasti roparje v njih varnem skrivališču. Seveda ni bilo takrat še toplic pod Ussatom. Za kviško molečimi skalami griča, na katerem stoji zdaj kopališni hotel, je nastanil polkovnik ogleduhe.

V Taraskonu so stali vedno pripravljene vojske. Čakali so ves teden. O roparjih ni bilo sluha. V prvi noči drugega tedna je prihitel ogleduh kolpovniku. Povedal je, da je videl roparje. Obloženi z vrečami in drugimi stvarmi so prihajali in se zmuznili pri svitu bakelj skozi ozki vhod v jama.

Takoj sta odkorakali dve četi. Polkovnik je menil, da ni potreba, da si krati on spanje. Naročil je častnikom paziti in stražiti, ne izpostavljati mož — zjutraj je hotel priti sam in videti, kaj je treba ukreniti.

Torbo polno patron, puško nabasano, petelne obvite z rutico, da jih ne zmoci gosta rosna megla, ki je padala v oblakih z neba, so korakali pogumno vojaki. Tiho je zasedla prva četa široko odprtino pred vhomom v jama. Druga četa je stražila ob vznožju gore. Od prve do druge, so bile razstavljene straže.

Medli svit svetilnic je razsvetljeval skale. Bilo je mrzlo, pusto, dolgočasno. Poveljujoči častnik je bil mlad, častilakomen. Čemu naj čaka, kakor mačka pred lukno na miš? V jami poišče roparje — do jutra, ko pride polkovnik, bodo roparji povezani, polovljeni . . . . . Čast bo njegova . . . . . Njegovo ime pride do ušesa Napoleonovega in mladi cesar je že pokazal, kako zna nagraditi junastvo . . . . .

Tudi vojaki so bili nestrpni. Med njimi je bil kmetski fant iz okolice, ki je poznal jama, kakor svoj žep in komaj čakal, da vodi vojake po nevarni poti. Ko je vprašal mladi častnik, kateri od vojakov bi sledil vodniku prostovoljno v jama — se je oglasilo deset vojakov! Nevarnost se jim ni zdela velika. Saj so roparji trudni od poti polegli, zaspali. Vo-

beno dežela po novem vol. redu ne sme imeti manj poslancev nego doslej.

V poštev so prišle za »Slovansko zvezo« sledeče dežele: Štajerska, Kranjska, Koroška, Goriška, Trst, Istra in Dalmacija.

Zaradi razdelitve mandatov na posamezne okraje t. j. za osnutek posameznih volivnih okrajev so se pa določili posebni referenti in sicer za Štajersko Robič, za Koroško dr. Ploj, za Kranjsko Šuklje, za Goriško dr. Gregorčič, za Trst in Istro Spinčič, za Dalmacijo Ivčević in Ferri.

Referenti z načelnikom dr. Šusteršičem vred so tvorili pododsek kluba za volivno reformo. Dr. Šusteršič je naročil referentom, da naj svoj operat do gotovega časa izdelajo in da naj mu potem izroče svoje referate, da jih zastopa pri vladi. Ko je rok potekel, sklical je dr. Šusteršič pododbor. V tem pododboru je pozval navzoče referente, naj mu izroče svoje referate, da jih bode izročil vladi in vplival na vlado v smislu tih operatorov. Takoj je izročil svoj referat načelniku dr. Gregorčiču za Goriško, istotako Spinčiču za Trst in Istro. Dr. Ploj pa ni hotel izročiti svojega referata dr. Šusteršiču in ravnatoko Robič svojega ne — nakar se je sporazumno dogovorilo, da bodeta poslanca Robič in Ploj svoja referata sama zastopala pri vladi. Dr. Ploj je le splošno obrazložil, da namerava pri vladi zahtevati na Koroškem dva slovenska mandata in en »Kampimandat«, Robič pa, da bode zahteval osem slovenskih mandatov na Štajerskem. Dr. Šusteršič je, — ker so Dalmatinci tudi sami prevzeli Dalmacijo, — imel torej pred vlado zastopati poleg Kranjske še Goriško, Trst in Istro, in znano je, da je glede Goriške, Trsta in Istre vse dosegel, kar so Slovenci in Hrvatje želeli, kajti sprejeli so se vlad. predlogi s popolnoma nebitnimi izpremembami natančno dotični referati poslancev Spinčiča in Gregorčiča. Po Gautschu Bylandtovi predlogi bi imela Goriška 3 slovenske poslance poleg 2 italijanskih, Trst 1 slovenskega poleg 4 italijanskih in Istra 3 hrvatsko-slovenske poleg 2 italijanskih mandatov. To je bil seve sad dolgotrajnega in intenzivnega pogajanja in vplivanja na vlado. Dr. Šusteršičeva spretnost in vstrajnost je imela popoln vseh glede istega dela, katerega je on sprejel, odnosno, ki je bilo njemu izročeno. Žalibog, da se njemu ni izročila tudi Štajerska in Koroška — četudi se je izrečno ponudil, da prevzame tudi te dve deželi, da hoče zastopati referata Robiča in Ploja pri vladi. Konstatuje se, kar se tiče osebiti Koroške, da dr. Šusteršič o teku tozadevnih pogajanj dr. Ploja z vlado, ni sprejel nobene informacije od strani dr. Ploja — razun takrat, ko je krava biva iz hleva in ko več pomagati ni bilo mogoče. Robič se je glede Štajerske vsaj še v zadnjem trenutku obrnil do dr. Šusteršiča, kojemu se je posrečilo v zadnjem hipu še doseči bistveno zboljšanje vladne predloge s tem, da je vlada sprejela nespremenjeno Robičevo razdelitev volivnih okrajev. Kar se pa tiče dr. Ploja, pa ni smatral za vredno dr. Šusteršiča kaj informirati, akoravno je moral Ploj, ki je bil, ali vsaj moral biti v vednem stiku z vlado v tej zadevi, vedeti, da stvari slabo stoje: Odločilna doba glede sestave vladnega načrta, so bile parlamentarne počitnice od decembra do januarja 1905/6. Takrat je grof Bylandt sestavljal svoj načrt in takrat je bil moment zastaviti vse sile za stvar. Dr. Šusteršič, ki je bival na počitnicah v Ljubljani in ki je bil počitka že takrat zelo potreben, ostal je kljub temu v vednem stiku z vlado, je med počitnicami mnogokrat potoval na Dunaj ter sploh ni miroval, da je dosegel do pičice vse, kar je njemu bilo naročeno. Kaj je v tem času delal dvorni svetnik Ploj, se ne ve, toliko je pa gotovo, da dr. Šusteršiču svojega referata niti pokazal ni in da mu čisto nič ni poročal, ali

stojte stvari glede Koroške slabo ali dobro! Dr. Šusteršič je iz tega moral sklepati, da stvari dobro gredo, ker je vendar kot klubov načelnik moral misliti, da bi sicer dvorni svetnik Ploj se obrnil nanj kot klubovega načelnika in zahteval od njega pomoči. Dvorni svetnik Ploj je pa dr. Šusteršiča pri celi stvari dosledno preziral in ga niti informiral ni, kaj je pravzaprav glede Koroške zahteval od vlade. Sele, ko je krava bila iz hleva, ko je Bylandt izgotovil svoj načrt in ko je bil Bylandt očitno glede Koroške že vezan napram nemški ljudski stranki — se je dvorni svetnik Ploj spomnil na klubovega načelnika in se je v prvi klubovi seji po počitnicah obregnil ob klubovega načelnika v veliko začudenje navzočih članov »Slovanske zveze«, ki so vsi vedeli, da se je dvorni svetnik Ploj volji dr. Šusteršiča naravnost vsilil za posredovalca med klubom in vlado glede Koroške. Dvorni svetnik Ploj je dobil takoj sicer miren in stvaren, toda popolnoma jasn odgovor. Dr. Šusteršič pa videvši, da je stvar glede Koroške zavožena, je takoj storil vse korake, ki so sploh še mogoči bili, da se stvar popravi, — toda prepričal se je, in mu je bilo kot skušenemu politiku kmalu jasno, da je vlada že vezana napram nemškemu nacionalcem. S tem je bila stvar glede Koroške izgubljena. Vsakdo iz tedanje »Slovanske zveze« ve, da je to edino zakrivil dvorni svetnik dr. Ploj. Le-ta vsekakor nikakor ni spolnil svoje prevzete dolžnosti — njegova dolžnost je bila, z vso vnemo in vstrajnostjo in s potrebno politično razsodnostjo, zastopati stvar koroških Slovencev pri vladi — takrat, ko je Bylandt delal načrt in če je izvršil vestno svojo dolžnost in če je imel potrebno politično razsodnost, bi bil moral tudi v pravem času že spoznati pretečo nevarnost, da koroški Slovenci propadajo v vladnem načrtu in potem je bila njegova dolžnost, da še ob pravem času obvesti klubovega načelnika dr. Šusteršiča, kojega bi bil sploh moral, če je hotel vestno postopati, obveščati dan za dnem o stanju svojih pogajanj in osobito tudi o vsebini svojih predlogov! Soglasno je bila sodba v »Slovanski zvezi«, da je stvar glede Koroške pokvaril edino le dvorni svetnik Ploj! Tembolj so se čudili člani »Slovenske zveze«, da je Ploj, ki je najbolje vedel in se sam zavedal, da je on vse pokvaril, — trdovratno molčal, ko so se pojavljali najprej v »Slov. Narodu« in potem še v drugih slovenskih listih napadi na popolnoma neprizadetega dr. Šusteršiča, češ, da je on zakrivil koroško razdelitev okrajev.

V informiranih krogih »Slov. zveze« se je smatralo to obnašanje Plojevo za nemoško. Najmanj, kar se je smelo od njega zahtevati bi bilo, da bi javno protestiral zoper napade na dr. Šusteršiča in povedal, da je on sam — Ploj — prevzel zastopstvo Koroške pri vladi proti izrečni izjavi dr. Šusteršiča, da je on pripravljen tudi to zastopstvo prevzeti. — Pa še več se je zgodilo! Važni znaki kažejo nato, da je ravno Ploj bil tisti, ki je zanetil celo gonjo proti dr. Šusteršiču, da bi s to gonjo pokrtil pred javnostjo svoj lastni poraz in svojo blamažo, ker se je bil vsilil za koroškega zastopnika. Že eden sam indic za-dostuje: njegov molk k napadom na dr. Šusteršiča, o kojih je baš Ploj najbolje vedel, bolje kot vsak drug, da so zgrešili adresu.

Potem, ko je bil enkrat vladni načrt objavljen, je bilo vse prizadevanje doseči kako izpremembo brezuspešno. Pa še potem je dr. Ploj skrivaj svoje predloge pred dr. Šusteršičem in razodel mu jih je šele par dni prej, predno je Koroška prišla na vrsto v odseku. Ploj se je zanašal na krščanske socialce, in je mislil, da bodo z njihovo pomočjo njegovi predlogi prodrli v odseku in potem v zbornici. Res je, da so krščanski socialci bili silno zainteresirani na predlogih dr.

loja, po katerih bi nemški krščanski socialci dobili na Koroškem 4 mandate — toda vsak razsoden politik bi bil moral naprej vedeti, da krščanski socialci, če niso hoteli radi Koroške razbiti cele volivne reforme, niso bili v stanu ostati zvesti glede Plojevih predlogov. Bilo je natančno tako, kakor so razsodni politiki naprej sodili — v zadnjem trenutku pred glasovanjem v odseku priglasila je nemška ljudska stranka kršč. socialni, da razbijajo celo volivno reformo v tistem hipu, ko bi Plojevi predlogi bili sprejeti. In nato so se nemški kršč. socialci točno umaknili in Plojevi predlogi ostali so prazna demonstracija.

Če bi se bilo pa ob pravem času doseglo, da bi bil Bylandt sprejel v vladni načrt za Slovence ugodnejšo razdelitev, bi bili sicer Nemci spočetka zagnali velik krik, ali končno bi se bili dali pomiriti in pobotati s kakimi novim nemškonalnim mandatom.

Vsa lepota Plojevega postopanja se vidi tudi iz nekega dogodka povodom bivanja slovenske koroške deputacije na Dunaju. To deputacijo je bil vodil Ploj k ministrom, — kajti koroška deputacija si je izbrala Ploja za svojega voditelja in se je dr. Šusteršiča spočetka namenoma izogibala. Kakor se nam je s Koroške poročalo, je povodom sprejema deputacije po ministrskem predsedniku Becku, dr. Ploj izjavil, da ako se Koroškem ne ugodijo, bode »Slovanska zveza« nastopila proti celi volivni reformi in ko je Beck nato napravil začuden obraz, se je Ploj osmelil reči proti Becku: »Ali Vam ni tega povedal dr. Šusteršič?« nakar je ministrski predsednik Beck to vprašanje zanikal. Ta nastop dvornega svetnika Ploja (odgovornost za resnico zavračamo na dotičnega koroškega poročevalca), je bil nečuvna komedija, ako se pomisli, da Ploj sam ni nikdar v klubu »Slov. zveze« predlagal, da naj nastopi klub proti celi volivni reformi, ako se ne vstreže koroškimi željam. »Slov. zveza« tudi ni nikdar kaj podobnega sklenila, dr. Šusteršič torej tudi nikake pravice ni imel kaj podobnega izraziti napram Becku. Polj se je torej postavil v junaško pozo pred koroško deputacijo na stroške dr. Šusteršičeve!

× × ×

Morebiti se dá razlagati marsikaj na Plojevem početju iz sledečega dogodka: Znano je, da je Gautsch baš okoli Novega leta 1906, torej ravno takrat, ko je Bylandt delal svoj načrt vol. reforme, hotel parlamentarizirati svoj kabinet, ko je poklical nekaj poslancev v svoje ministristvo. Stvar se je precej zavlekla. Januarja je parlamentarizacija padla v vodo, po Veliki noči pa se je je Gautsch iznova lotil, malo časa predno je demisioniral. V tem času prišli so zastopniki »Slov. zveze« h Gautschu baš v tej zadevi in takrat je dr. Šusteršič v navzočnosti poslancev dr. Ivčevića, dr. Ploja in Gautscha rekel, da »Slov. zveza« nima nobenega člana, ki bi hotel minister postati. Ko je potem dr. Šusteršič o tem poročal v klubu — je Ploj kazal strašno jezo in nejevoljo proti dr. Šusteršiču radi teh njegovih besed napram Gautschu in prišlo je do burnega prizora — razen dr. Ploja je bila cela »Slov. zveza« Šusteršičevega mnenja, ki je izrečno povdarjal, kako čudno bi bilo, ako bi baš v tem momentu kak član »Slov. zveze« vstopil v kabinet, ker bi se potem lahko reklo, da se je Koroška prodala za en ministrski portfelj.

Sodbo mirnim srcem prepuščamo slovenski javnosti.

Tedenski pregled.

Hrvaško-ogrski spor. Dne 25. junija je odstopil hrvaški ban, ker ga je ogrska vlada silila, naj pritiska na koalicio, da odneha od obstrukcije. Za naslednika je imenovan Ra-

kodcaj, ki bo sabor razpustil, ako ne dobi večine. Hrvaški poslanci so sklenili vztrajati. — Rakodcaj ne bo imel prijetnega stališa, ker ga ljudstvo ne mara, ker je svojčas zelo zaplenjal liste in več kmetov obsodil na smrt. Hrvaški listi pišejo, da bo novi ban mažarski komisar na Hrvaškem. — V soboto in v nedeljo imajo poslanci po celem Hrvaškem shode.

Nemiri na južnem Francoskem so se polegli, ker je vlada soglasno sprejela zakon proti ponarejevanju vina. Voditelj viničarskega gibanja, Marcellin Albert, se je sam zglašil v ministrstvu; ko mu je Clemenceau očital nevarno agitacijo, se je jokal in zatrjeval, kako plemeniti so njegovi nameni. Iz Pariza se je podal nazaj v središče viničarske organizacije, najbrž z namenom, da vpliva pomirjevalno. — 17. pešpolk, ki je pozdravljaj demonstrante so premetili začasno v Marsiljo, odkoder bo moral iti v Tunis. Viničarji ne zaupajo več Albertu, ki ga je baje zvit Clemenceau pridobil zase. Pregovorili so ga, da se je zglašil oblasti.

Neznanpnice dr. Ploju. Štajerska »Slov. kmečka zveza« je v svoji seji dne 24. junija ob nezavzočnosti poslancev soglasno sklenila neznanpnic, ker se je ločil od drugih poslancev »Kmečke zveze«. Enako se je na shodu v Trbovljah izreklo tudi slov. kršč. soc. delavstvo. Poslanec Ploj je obsojen in mora po vseh parlamentarnih običajih odložiti mandat. — Plojev slučaj je prvi udarec za one, ki so hoteli izolirati krščanske ljudske poslance.

Na adresu Hrvatov je bil v sredo obširen članek, ki je pokazal hrvaškim poslancem njihovega tovariša Hribarja v pravi luči in v pravih barvah. Ljubljanski župan je Hrvatim obljubil, da bo ustanovil nov list proti »Narodu« in proti dr. Tavčarju. Hribar je prišel v Ljubljano, da se je dogovoril s Tavčarjem, da naj ostane »Slovenski Narod« svobodnomiselno glasilo, ki bo seveda sramotilo še nadalje krščanstvo, vero in duhovščino. — vsako soboto pa bo izšel listič, ki naj bi ne prinesel nobenega napada na vero. — Kdo ne izprevidi, da bo ta tednik pesek v oči hrvatskim poslancem? Nanj bi se Hribar rad skliceval, češ, glejte, kako pošteni ljudje smo mi! — »Slovenec« je v omenjenem članku popisal sejo liberalne stranke izza dne 15. novembra l. l. Takrat je Hribar bil izvoljen za predsednika, je hvalil dr. Tavčarja, pozdravljaj delo francoskih framasonov, slavil Combov boj proti cerkvi in duhovščini ter slednjič vzkliknil: »Tako idejo zastopa tudi naša (liberalna) stranka«. Pri glasovanju je narodno-napredna stranka sprejela program francoskih framasonov pod predsedstvom Ivana Hribarja. In na ljubo temu Hribarju so se oddaljili Hrvatje od značajnih, odkritih, svojim načelom zvestih poslancev S. L. S., za katerimi stoji ogromna večina vsega slovenskega naroda!

Vsesokolska slavnost v Pragi bo prihodnja dva praznika. Doslej je prijaviu udeležbo 20.000 članov in članic raznih slovenskih društev. Iz Amerike je došlo 300 Čehov, ki so darovali »Češki Matici Školski« 10.000 kron. Mladi češki Amerikanci so bili v Parizu prisrčno pozdravljeni; še sijajnejši je bil sprejem v Pragi. Praško mesto je dobilo slavnostno lice. Na telovadišču je prostora za 80.000 gledalcev. Vseh Slovencev in Slovenk, ki se udeležijo praških slovesnosti je doslej naznanjenih 432.

Državni zbor. Za predsednika v parlamentu je bil izvoljen s 351 glasovi krščanski socialce dr. Weisskirchner, kakor je bilo dogovorjeno v seji načelnikov. Večina poslancev je novega predsednika živalno pozdravljala. — »Slovenski Narod« je krščanske socialce vedno blatil. Tudi liberalci ljubljanski so z ogorčenjem protestirali proti izvolitvi krščanskega socialca. Toda liberalci obračajo, Hribar pa obrne. Glasoval je tudi on za

jaki pa so bili sami mladi, krepki fantje, ki so dobili pred odhodom še na korajžo dvojno porcijo žganja. Tem prostovolcem je naročil častnik naj se splazijo molče skozi vhod — in se postavijo ob notranji strani, dokler ne pridejo vsi skozi. Klicati ni treba, razen na pomoč.

Zlezel je vodnik — zlezlo je deset prostovoljcev. Tiho je bilo za njimi — noben glas ni naznanjal nevarnosti. Tedaj so se oddahnili čakaajoči. Častnik je zamahnil veselo s sabljo. Odredil je, da ostane petindvajset mož na straži, da pokliče in pride v potrebi na pomoč drugim, ki so lezli počasi, tiho, mož za možem, z bojevitim častnikom v jamo. Prelaz šestinsedemdesetero mož je trpel čez eno uro. Pol ure je preteklo, kar so izginile pete zadnjega vojaka v skali, pa še ni bilo slišati nobenega glasu. Gluho molčanje jesenske noči . . . Vojaki so pogledovali z grozo . . . kam so šli tovariši.

Morda v zasedo — v smrt. Podčastnik, kateremu je predal častnik komando, si je grizel konec dolgih brk . . . Že se je svital zunaj skozi gosto meglo prvi svet dneva — iz jame pa ni še glasu . . . Pa čuj! Vrsta strelcev je odmevala votlo od skal . . . Krik groze je prihajal zamolklo skozi steno . . . Tovariši se bijejo — so v nevarnosti! Podčastnik je dal straži znak, da je treba na pomoč in se splazil ves drhteč, kolikor mogoče hitro, s svojimi v ozko odprtino, ki je požirala moža za možem, a vrnila nobenega.

Na znak straže je odposlal častnik spodaj stoječe čete poročilo polkovniku, on pa je hitel s četo v jamo. Straža, ki je ostala pred vhodom, je poslušala zaman . . . Ni jednega glasu ni bilo več iz jame . . . Gluhi molk — le tu in tam je kanila kaplja od skalne stene in tikala na tla . . . Meglen jesenski dan je rapočil. Ugasnili so svetilnice . . . Oko voja-

kov se je uprlo s strogom v skale. V odprtini se ni pokazala ne glava, ne roka pogumnega tovariša. Da bi slišal vsaj en glas . . . Pa skalnata gora se je zavila v molk — s tem plaščem je hotela pokriti grozodejstva, ki so se godila v njej . . .

V hladnem jutru so se zbirali kmetje iz okolice pod goro. Vsi so šepetali plašno — se gledali s prestrašenimi očmi. Čarovniki so roparji . . . Ne prodre jih navadna kroglja — zaman je boj proti njim . . . Škoda, škoda, za mlada življenja, škoda za stare podčastnike, ki so bili z Napoleonom v Egiptu, ki so se rešili pri grozni oblegi Akra le zato, da so končali tukaj sramotno, v zasedi, od roparske roke . . . Groza! Krvji pijani roparji bodo ropali in morili z povečano predrznostjo.

Naglo je prijezdil polkovnik s tretjo četo. Bil je visok, suh, trdih potez. Vsa njegova zunanost je pričala, da je videl in bil mnogo bojev. In ker je bil vajen težavnih ekspedicij, si je bil mislil, da bo lov roparjev le igrača, nevredna resnega vojaka. Toda ko je zaslišal raport stražarjevega podčastnika, se je stemnilo njegovo lice. Nemirno je hodil pred vhodom. Ko ni bilo po preteku cele ure nobenega glasu iz jame, je ukazal polkovnik vojaku, da naj leze v luknjo. On sam mu je sledil za petami. Vojaki so videli še ostroge na črevljih polkovnika . . . Ustavil se je . . . Slišal se je njegov klic, na katerega ni odgovarjal nikdo . . . Naglo se je pomikal polkovnik nazaj — smrtno bled je bil, ko je vstal . . .

»Pošljite po dva zidarja v Taraskon«, je rekel s čudno izpremenjenim glasom svojemu častniku. »Naj prideta z orodjem in malto.«

Prestrašeni so slišali vojaki te besede. Kri se je trdila, lasje so vstajali . . . Njih nesrečni tovariši so tedaj izgubljeni! Zidarja sta prišla. Polkovnik, ki je hodil kakor teman oblak pred vhodom, jih ni pogledal. Nobeden vojakov se ga ni upal nagovoriti mrkega. Pol-

kovnik je čakal do večera. Ko ni bilo ves dan nobenega znaka življenja iz jame, je mignil zidarjem. Ozka odprtina je bila skoro zazidana. Dvajset mož je ostalo na straži pred jamo, do stanovanja polkovnika so bili razstavljeni.

Oblak se je vlegel na Taraskon. Polkovnik in vojaki, meščani in kmetje, vsi so vzdihovali pod težko moro tega dogodka — vsi so pričakovali . . . Preteklo je tri dni. Jutro četrtega je našel davkar v Foixu blagajno davkarje odprto. Mesto polnih vrečic je našel v blagajni listek z besedami:

»Pozdrav roparjev iz Ussatske jame.«

S to novico se je razširil nov strah po okolici. Praznoverni ljudje so si izmišljevali vsakovrstne bajke. Polkovnik je trdil, da je edini vzrok roparske prostosti ta, da vedo za drugi, ljudem neznan izhod iz jame, in preiskoval je skrbno vsako skalo, vsako jamico po gori. Sledu druge poti ni bilo. Polkovnik je izpraševal stare ljudi — in res — se je spomnil pol slep, pol gluhi starček, da je hodil kot otrok po drugi poti v jamo, toda to pot je zasul plaz zemlje, ki se je bil odtrgal od gore.

»Dobro!« je rekel polkovnik. »Drugi izhod je, torej ga moramo dobiti.« Iskali so še enkrat in ker ni izdalo iskanje, roparji so pa morali vendar prej ali slej ven priti, je nastavljal poveljnik kordon vojakov okoli gore. Tako so blokirali petnajst dni jamo. V tem času je bilo okrađenih par hiš v Taraskonu. Vojaki so že mrmrali nad težavno, brezslavno, brezuspešno službo. S kmeti so verovali vojaki, da se store roparji lahko nevidne, da imajo pri sebi moči, ki jih varujejo krogel, smrti. Poveljnik, ki ni veroval v vraže, je sumil izdajstvo.

— Ussatska gora se zojuje proti severozahodu in se spušča v ozko nedostopno dolinico. Po sredi doline teče gorski potok, v sredi po-

toka je kakih deset metrov širok otočič, na njem velika skala in grni lesnik.

Bilo je popoldan. Častnik, ki je stražil s svojim oddelkom v tistem kraju, se je uveril, da je vsak mož na svojem mestu in skočil preko par kamnov na otočič v potoku. Bil je izmučen truda, zaspan dolgega časa. Goste lesnike, ki so nosile že rdečkasto obleko, ga bodo zakrile očem vojakov, menili bodo, da jih opazuje . . . On pa je hotel spati. Sedel je v grmovje za veliko skalo, naslonil hrbet na njo in zadremal. Grgranje vode, šepetanje grmovja mu je bila sladka pesem. Že je prehal iz dremanja v trdno spanje — kar ga prebudi votel glas, ki je prihajal iz skale . . . Odprl je težke veke — jih zaprl . . . Močno šumenje grmovja ga je zbudilo zopet . . . Sedaj je zagledal glavo moža, ki se je ozirala izza skale na vse strani . . . Gotovo uverjen, da ga ne vidi nikdo, je stopil ves mož iz zemlje, se obračal v grmovju.

Bil je oblečen kakor kmetje iz okolice. V roki je imel par šolnov. Previdno je stopil v potok, oprezno hodil časek po potoku, skrivaje se za vrbe in skale. Ko je prišel do steze, ki je vodila v Taraskon, se je napotil po njej.

»Ah tako, bratci!« si je mislil častnik. Previdno je stopil k skali, razgrnil grmovje in našel ozek vhod pod zemljo . . . Pohojena trava, zlomljene veje grmovja, so dokazovale, da je to toliko iskani vhod v jamo.

Tisto noč je vodil sam poveljnik bataljona dvesto mož, ki so goreli želje rešiti svoje tovariše ako žive še, in če ne, maščevati njih smrt; po ozki vijugasti poti, ki je vodila časek pod potokovo strugo nizdol, se obrnila v višino in se vila strmo v goro. V globokem molku, pri slabem svitu svetilnice, so korakali rahlo vojaki, mož za možem, po ozki poti Srce vseh je bilo burno. Če se jim ne posreči priti do širjega prostora predno zaslučijo roparji neljubi obisk — se ponovi lahko drama,

ker pozneje je težko izpreminjati. Dr. Šusteršič je o tem v klubu poročal, povdarjal, da se gre osobito za dve točki, za kateri je treba pravočasno vplivati na podrobnosti vladnega načrta: Glede števila poslancev posameznih dežel in razdelitve mandatov v dotični deželi na volivne okraje. Soglasno se je takoj takrat klub izrekel za načelo, da no-Weisskirchnerja ter mu po izvolitvi srčno častital, da ga predsednik se ne pozna ne.

Prvim podpredsednikom je bil izvoljen češki poslanec Dr. Začek, drugim pa Poljak dr. Starczvski. — Socialni demokrati so oddali svoje glasove Pernerstorferju. — »Slovenski klub« je izdelal več predlogov in interpelacij ter jih je deloma že tudi vložil. Dr. Krek in tovariši so nujno predlagali, naj vlada odpíše vse brezobrestno potresno posojilo za Kranjsko. Dr. Šusteršič in tovariši so vložili predlog glede ustanovitve vseučilišča s slovenskim in hrvaškim učnim jezikom. Drugi predlogi se tičejo razbremenitve kmečkih posestev, dalje uvažanja tuje živine, kar naj vlada prepreči. — V sredo se je osnovala svobodna agrarna zveza poslancev vseh narodnosti v varstvo avstrijskega poljedelstva.

»Slovenski klub« je sklenil podpirati interpelacije in predloge poslanca Grafenauerja ter je to naznanil vodstvu koroških Slovencev. — V četrtkovni seji je vlada predložila načrt za izpremembo poslovnika. Po prečitaniu vlog se je pričela razprava o njem predlogu za saniranje deželnih financ. Prvi je govoril dr. Gessmann, za njim pa Renner, ki je zahteval, naj se uvede splošna in enaka volivna pravica za deželne zbornice. Za slovensko vseučilišče je med burnim odobravanjem slovenskih poslancev govoril dr. Korošec, in sicer najprej po slovensko, potem pa po nemško. V obeh jezikih se je oglasil tudi dr. Rybač pri razpravi za saniranje deželnih financ.

Občni zbor »Zadružne zveze«. Iz obširnega poročila povzamemo, da ima zveza 380 zadrug ter je najmočnejša zadružna organizacija južne Avstrije. O stanju in napredku »Zveze« so poročali načelnik dr. Krek in ravnatelj dr. Pegan in G. Rašica. Navzoč je bil tudi zastopnik osrednje zveze baron Störk z Dunaja. Dr. Krek je pohvalno omenjal vestnost, delavnost in sporazum med načelnikom in uradništvom. Da ima »Zadružna zveza« ogromno poslovanje, je razvidno iz tega, ker je dobila letos 7859 dopisov za rešitev; odposlanih je bilo 10.314 dopisov. — Dobiček v minoletem letu znaša 19.597 K.

Kranjska kmetijska družba je imela v četrtek 140. občni zbor. Zborovalce je pozdravil deželni glavar pl. Detela. V imenu deželnega odbora je nagovoril navzoče poslanec Povše. Točno poročilo o delovanju glavnega odbora je podal ravnatelj Pirc. Družba je lansko leto preskrbela raznih gospodarskih potrebščin okroglo 355 vagonov; denarni promet je pri tem presegal en milijon kron. Umetnih gnojil porabijo kranjski kmetovalci razmeroma največ v celi Avstriji; v tekočem letu se bo naročilo 400 vagonov gnojil. — Poleg dosedanjih odbornikov sta še izvoljena nanovo: potovalni učitelj Fr. Gombač in kanonik Kalan. — Sprejetih je bilo več važnih predlogov, med njimi tudi nasvet, naj odbor kmalu izposluje deželno zavarovalnico.

Raznoterosti. V državnem zboru je 40 različnih strank; največ jih imajo Nemci, Čehi in Poljaki. — Vodstvo »Svobodne šole« je izdalo oklic, ki v njem vabi po liberalnih listih svobodomislece, naj prispevajo, da se ustanovi »vzor-svobodna šola« v vzor-poslopiju. — Aleksandrijski Slovenci in Hrvatje bodo ustanovili slovensko ljudsko šolo ter so razposlali po vseh krajih, koder bivajo Slovenci, vabila za pomoč in podporo. — Dunajska občina si je oskrbela lasten pogrebni zavod. — Pasja steklina se je pojavila v kamniškem in postojnskem okraju. — V Aleksandriji se

konstatirali dva slučaja kuge. — Cesarske vaje se bodo vršile na Koroškem od 2. do 9. septembra; udeležila se jih bosta grški in inmoški armadni zbor. Cesar bo stanoval dva dni v celovškem deželnem dvorcu. — Slovensko dijaštvo je zborovalo 24. junija v Gradcu ter manifestiralo za slovensko vseučilišče. Z velikim odobravanjem so bile sprejete resolucije na visoko vlado in na slovenske poslance. — V Kopru je bila na dan sv. Nazarija običajna procesija, pri kateri se nosijo ostanki tega svetnika. Med sprevodom je bila v najožji ulici vržena smrdeča bomba, ki je spravila navzoče vernike v velik nered ter je bilo več oseb poškodovanih. Škof Nagl, ki je vodil procesijo, je ostal miren. Hudodelstvo je vprizorila vsaj posredno framazonska loža, vznevoljena, ker je ondi pri državnozbornih volitvah bil izvoljen krščanski socialni Spadaro. — Več ljudi je omamila strela dne 16. junija v Mrzli Rupi na Vojskem, ki so vedrili v neki hiši. — Matura na kranjski gimnaziji se je končala minolo sredo. Trije osmošolci so napravili zrelostni izpit z odliko, 13 jih ima prvi red, dva nista zmagala, šest mladeničev ima semestralni ponavilni izpit.

Godovi prihodnjega tedna. Nedelja, 30. junija: Spomin sv. Pavla, Oton, Emilijana; ponedeljek, 1. julija: Teobald, Julij; torek, 2. julija: Obiskovanje Marije D.; procesij; sredo, 3. julija: Bertram, Helijodor; četrtek, 4. julija: Berta, Urh; petek, 5. julija: Ciril in Metor, Anton Zakarij, Domicij; sobota, 6. julija: Dominika, Izaja.

Preobrat na Hrvaškem.

Zagreb, 27. junija 1907.

Situacija je za Ogrce tako neugodna, kakor od časa bojev s Fejervaryjevem ministrstvom še nikoli ni bila taka. Naj bo hrvaška politika še tako nerodna, spori o državnopravni stališču Hrvatske do Ogrske še tako zapleteni, zamudni in neplodni, hrvaško-ogrsko pogodbeno vprašanje je tudi za Ogrsko še vedno bilo povod hudim krizam, ki sicer Hrvatski nikoli niso bogvekdaj koristile, Ogrske pa tudi niso okrepile.

Tako je tudi sedaj. Ogrci imajo boj na vseh frontah: komaj se še koalicijsko ministrstvo drži pokonci, Weckerle je obsedel med dvema stoloma: krona čaka, da ji izpolni, kar ji je glede na vojaško vprašanje obljubil in on ne more; neodvisna stranka pa bi že pod njegovo vlado rada videla uresničeno samostojno ogrsko armado. To pa še ni nič v primeri z bojem, ki čaka Ogrsko z Avstrijo, ko bo dozorelo pogodbeno vprašanje in tudi to se ne dá primerjati z viharjem, ki bo završal po deželah Štefanove krone, kadar bo treba izvesti splošno volivno pravico. Nemažarska narodna zavest in nezadovoljne socialnodemokratske mase kopljejo ogrski državni enoti grob. In dasi vse te za Ogrsko pogubonske sile delajo doslednejše kakor Hrvati, ki so še nedavno sanjarili o tem, kako bi z Mažari združeni se bojevali za neodvisnost in za zaprašene državnopravne ideale ogrske — četudi proti nemažarskim narodnostim, v prvi vrsti pa proti Dunaju — vzlic temu so Hrvati za Ogrce najbolj nevarni.

Hrvati obstruirajo sedaj v budimpeštanski zbornici. Tako dolgo lahko obstruirajo železničarsko predlogo, da bi Weckerle tega ne mogel vzdržati in bi se moral posloviti. Vrh tega pa Hrvati v debatah razvijajo probleme o nagodbi, ki so skrajno nevarni tisti dozdevni ogrski državni enoti, s katero Mažari slepijo vse evropsko javno mnenje. Tudi druge nemažarske narodnosti črpa iz hrvaške opozicije poguma in odporne sile.

Ogrci so napeli vse sile, da potlačijo opozicijo. Zadnji poizkus je bil ta, da je Weckerle pozval bana Pejačevića k sebi. Prvič ni imel namena prisiliti bana do demisije. Temu

so najboljši dokaz netočnosti in laži, ki jih je o avdienci banovi pri Weckerleju raztrosil po listih še ogrskega tiskovnega urada Abrany. Ta je delal nasprotje med banom in hrvaškimi poslanci, dasi tega nasprotja ni, samo zato, da bi hrvaški poslanci opustili obstrukcijo. Ogrski tiskovni urad je hotel igrati bana proti hrvaškim poslancem. Najprej je pisal po mažarskih listih, da je Weckerle bana pozval, naj moralno prisili Hrvate, da odnehajo. To je res. Potem pa se je pisalo, da je ban izjavil, da bi rad, pa da tega ne more, ker so hrvaški poslanci trdovratni. To ni res. Dejstvo je, da ban popolnoma soglašal s hrvaškimi poslanci, dasi drugače ni bogve kako energičen. V vprašanju o upravičenosti hrvaškega uradnega jezika pri železnicah na Hrvaškem se kot ban tudi ni mogel postaviti na mažarsko stališče, ker mora vendar brniti nagodbo, katere vrhovni čuvár je pravzaprav on. Krona je sprejela demisijo — gotovo, kajti drugače bi bil moral odstopiti Weckerle, to pa bi bilo za krono, ki sedaj tako silno dela, da bi spravila avstrijsko-ogrsko nagodbo pod streho, mnogo bolj nevarno in kritično, kakor če odstopi hrvaški ban.

Kaj sedaj? Hrvaški poslanci bodo v zbornici nadalje obstruirali in le z očitim brutalnim nasiljem bo mogoče udušiti njihove glasove. Pošteno pa bo dušil in tlačil hrvaško zavest novi ban Aleksander Rakodeczay. Brez dvoma — to je drugi Khuen-Hedervary in njegov učence, kajti ta ga je bil svojčas povšal. Da ga ljudstvo na Hrvaškem imenuje psa, ki je krvi žejen, je pač malo ugodno znamenje. Kot državni pravdnik je Rakodeczay penil liste kakor jih komaj v Rusiji tako; ob priliki kmečkih nemirov je bil svojčas na smrt obsodil pet oseb in obsode so se tudi izvršile. Kakšen naslednik! Preje popustljivi, mirni, čeprav neenergični, a vendar pravični Pejačević, sedaj neki sodnik, bogvekdaj in kako plemeničen, oproda Khuenov.

Komu bije zdaj zadnja ura? Hrvaški opoziciji gotovo ne, kajti dežela je na strani svojih poslancev in Hrvatov tudi Khueni niso mogli in ne bodo udušili. Toda dvema je namenjena gotova smrt: Ogrski koaliciji, čeprav po hudih, morda za celo državo usodnih krizah in — njihovim bivšim hrvaškim prijateljem, ki so reško resolucijo podpisali. Te slednje bo najprej odpihala burja. Morda ni vse res, kar je predčvrstajšim Polonyi v zbornici odkril o zgodovini in postanku reške resolucije. Pretamna je zgodovina tega človeka, da bi bil v stanu resnico povedati. Toda ravno to, kar še bolj vznemirja. Vsak si misli, bogvekdaj so sklepali v Reki, ko nobeden ničesar točnega povedati neče. Stvar pa ni bila tako tajnostna — Mažari so Hrvate poštno prevarili, Hrvatje so jim šli na lim, sedaj pa jih je sram to priznati. Mažari so Hrvate s tem, da so Khueni vrgli, tako nase priklenili, da so imeli proste roke proti Dunaju in nemažarskim narodom v lastni domovini, mislili so, da bodo potem tudi s Hrvati gospodarili, kakor bodo hoteli, zanašajoč se na resolucijonaše. Ti pa so se v enajsti uri spomnili, da so pogrešili, zato jim je zdaj Weckerle poslal Rakodeczaya, da jih s škorpionji tepe.

Sedaj je prišel čas, da Hrvati stopijo na bojno plan edini. Pogoji za to pa žalibog niso dani. Na eni strani resolucijonaši, ki nagodbo z Ogrsko priznavajo, na drugi strani Starčevićanci, ki lo popolnoma zavračajo. Ako zmagajo prvi, ni dvoma, da se kriza prične iznova, kajti zahtevati bodo morali od Ogrov v prvi vrsti revizijo nagodbe. To je pa rana, katere se nihče ne sme dotakniti, dokler bo na Ogrskem gospodaril Košut. Kako priti v tem oziru do miru in kompromisa, ko je vendar temeljno vprašanje nagodbe tako sporno? Kajti treba priznati ali hrvaško tolmačenje nagodbe, da je Hrvaška z Ogrsko enakopravna, samosvoja država, ki je z Ogrsko samo kon-

federirana ali pa priznati ogrsko stališče, da tvorita Ogrska in Hrvaška eno samo — ogrsko državno enoto. Ako Starčevićanci zmagajo, pa tudi ni sporazum vsaj v sedanjih razmerah mogoč. Ali to stoji — edina še nekompromitirana stranka na Hrvaškem je starčevićanska stranka prava in boljši bi bil njen odkriti boj proti Mažarom, kakor politika resolucijonašev ki kakor nihalo sedaj delajo kompromise, sedaj napovedujejo Mažarom boj na nož!

Rešitev bo šele tedaj, ko se zruši sedanji zistem na Ogrskem in na — Hrvaškem. Tam mora splošna in enaka volivna pravica podreti koalicijo in tudi v Zagrebu je treba več in morda tudi nekaj drugih mož v saboru. Brez demokratizacije ni leka za dežele Štefanove krone!

Socialne stvari.

soc Organizacija katoliških društev rokodelskih pomočnikov raste in se krepí na znotraj in na zunaj. Do tega sklepa pride, ako proučujemo statistične podatke, katere prinaša junijski sešetak »Sociale Kultur«. Število vseh društev, ki so združena v zvezi je znašalo 1. januarja 1907 1161. Po deželah se razdele sledeče: Nemčija 843; in sicer na Pruskem 494, Sasko 11, Hesensko 9, Badensko 53, Virtembersko 51, Bavarsko 222, Alzacija-Lorena 3. V Avstriji je bilo katoliških rokodelskih društev 181, na Ogrskem 82, v Švici 34, na Luksenburškem 1, na Nizozemskem 7, v Belgiji 2, na Francoskem 1, na Angleškem 1, na Švedskem 1, v Italiji 1 in v Severni Ameriki 7. Število članov (pomočnikov) znaša nad 75.000, izrednih članov pa je bilo (največ samostojnih mojstrov) 117.829. Bilo je v društvih tudi več nerokodelcev, vendar je njih število tako majhno, da društvom nikakor ne vzame izključnega rokodelskega značaja, kajti bilo jih je le 10%. Tudi notranje življenje se je prav povoljno razvijalo. Vse dobrodelne ustanove, hranilnice, bolnišnica blagajna, osrednja mrliška blagajna, so uspevale prav dobro. Teoretiški in praktični pouk se je gojil z vso vnemo, postavil se mu je gotov cilj in s tem je omogočen tudi skupen učni načrt. Število društev, ki so svojim članom dajala teoretičen pouk v pisanju, čitanju, računstvu, dopisovanju, knjigovodstvu, se je od leta 1901 do 1904 dvignilo od 398 na 494, od 1904—1906 pa od 494 na 526. Strokovnih oddelkov za posamezne obrtje je v 77 društvih 206. Njihove izdelki so po rokodelskih razstavah često vzbujali pozornost in priznanje. Zaključek: Rokodelska društva so lahko zadovoljna z uspehi, ki so jih dosegla v delovanju za svoje člane, saj so jim neredko pripoznala zasluge na tem polju tudi oblastva in obrtne zbornice.

Iz slovanskega sveta.

sl Prešeren v srbo-hrvaščini. Pesnik Vlado Stanimirevič je po raznih listih priobčil prevode raznih Prešerenovih pesmi. Mladi pesnik je zbral te prevode in dodal še nove ter jih bo v kratkem izdal.

Shod katoliških pisateljev in časnikarjev v Varšavi se je imenitno obnesel. Predsedoval je knez Pavel Sapiehta sklepni govor je imel grof Adam Krasinski. Po sklepu je bil glavni gostni banke, pri katerem je imel varšavski škof Ruszkiewicz prvi toast na zdravje papeža, drugi toast je naredil grof Rogier Lubienski katoliškemu poljskemu duhovništvu. Toaste je zaključil škof Teodorovic s svojim toastom »krščanski demokraciji. Varšavski listi pripomnijo z zadovoljnostjo, da je bil banke katoliških pisateljev in časnikarjev, pri njih prvi banke, pri katerem je stala na mizi samo sodavica. Neki dnevnik zaključí to opazko z vzklicom: „Vivat sequens!“

ki se je odigrala pri prvem vohodu. Nekaj dolgih minut so hodili po nevarni stezi. Naredila je nenaden ovinek. Zasvetila se je luč in cev puške . . . Velik močan ropar je stal pred vohodom ter ga zamašil s svojim obširnim truplom. »Kdo je?!« je vprašal grozeče, pa ni pričakal odgovora. Vojak je hitel z nasajenim bajonetom proti njemu. Ropar je pomeril. Že se je gibal petelin — pa predno je sprožil, ga je prebodel bajonet. . . Vojaki so hoteli preko mrtvega trupla v širino, kjer jih je stalo lahko dvajset v vrsti. Tu so si prižgali baklje in stopali pogumno naprej. — Razširila se je jama — zasvetili so se kapniki ob steni v bližini — a tam naprej — v višini, v sredini, je vladala tmina, tihota, groza. . . Pa kmalo je oživela tihota pokanja smrtnonosnih strel — tmino je razsvetlil blesk pogubonosnih bliskov. Vojaki so odgovarjali temu pozdravu . . . Krik se je razlegal pod veličastnim obokom. Grozen, vendar krasen prizor!

Bili so boj uničenja. Ne ropar ne vojak ni poznal usmiljenja. Pri svitu vojaških bakelj in plemenic so gremeli strelji, krogle so se odbijale od stropa. Veliki kapniki so se trgali, padali na bojevnike. Pok strelcev je odmeval gromeče iz stotero kotov.

Trikrat toliko je bilo vojakov kakor roparjev. Ali ti so poznali vsak kot, vsako votlino, vsako pot jame. Iz nedostopnih krajev, skritih za skalami so streljali na nasprotnike. Bili so spretni strelci. Od nevidne roke zadeti so padali vojniki. Premoč je prisilila vendar roparje po ljutom boju, da so bežali v čolnu preko jezera. Vojaki za njimi. Do pasu v vodi so gazili v dežju strelcev gosto blato. Jeza nad smrtjo toliko tovarišev je podžigala poveljnika in moče. V vednem boju za vsako ped zemlje so se umaknili roparji že do str-

mega brega, ki tvori prehod v nižjo jamo. Upali so, da se rešijo po tej poti. Mahoma so ugasnili svoje luči in zažgali kupe slame ki so bili njih ležišča. V hipu je bil višji del jame zavít v oblak črnega dima.

Za hip le so zastali vojniki v nenadni tmini, ter se dušili v nenadnem dimu. Tačas so plezali roparji urno preko strmega roba. Slama je zgorela z svitlim plamenom. Vojaki so hoteli gor. Pa roparjev ni bilo več, kakor senca sta izginila ravno poslednja dva v tmini. Iz tmine pa je zablisalo — par vojakov, ki so se nagibali čez rob je padlo. Strel za strelom je prihajal iz tmine, vojak za vojakom je padal . . .

Vojaki so se umikali — se skrivali za kapnike ob steni. Ne oziraje se na nevarnost je premotril hrabri poveljnik položaj. Deset roparjev je stalo na plošči pod robom — morda dvajset jih je splezalo iz dolenje jame po tako visoki steni, da so streljali naravnost na vojnike. V svitu bakelj so bili vojniki v tmino zavítim roparjem siguren cilj.

Poveljnik je ukazal vojakom ugasniti baklje. Nato je izbral dvajset boljših strelcev in jih potaknil v zaseke skalovja nad brezdnom. Drugim je ukazal plaziti se tiho do roba, s pripravljenimi puškami in lestvicami.

Ko je bil vsakdo na svojem mestu, je vrigel sam poveljnik plamenico med roparje na plošči. Bliskoma je razsvetlil moče, ki so se skrivali po steni nad brezdnom. V istem hipu je zagrmelo na poveljnikovo povelje. Dvajset strelcev je zablisalo. Mrtvi, ali ranjeni, so popadali roparji raz sten, v globoko, temno dno. Njih poslednji grozni krik je odmeval strašno od visokega oboka, je budil tiho jezero . . . V istem hipu pa so se že spuščali neustrašeni vojniki s hrabrim poveljnikom v dolenjo jamo. Po treh lestvah so hoteli. Roparji

v nižini so jih sprejemali s strelji, z divjo kletvijo. Lestva se je pretrgala. Vojaki so izginili v tmini. Ostali pa so planili še z večjo jezo na povzročitelje tolike nesreče. Boj, klanje, se je nadaljevalo po prostorni doljni jami, odmevajoč po ozkih hodnikih . . .

Pa polovica roparjev je ležala mrtva, nekaj jih je bilo ranjenih, drugim je pošlo strelivo. Dvajset mož so polovili in zvezali.

Poveljnik je pregledoval jamo. Vreče žita, zavojji sukna, zaloge živeža in blaga, ki so pričale o veselem življenju roparjev, ga niso zanimale. Nekaj družega je iskal priletni mož z rosinim čelom. Tudi vojniki so hodili po hodnikih, med kapniki — so spraševali ujete tolovaje. Pa ti so zrlji v tla, grizli konce brk in zvijali roke v tesnih vezeh.

Krik groze je klical vojnike k poveljniku. Stal je ob koncu hodnika, ki vodi skozi ozko luknjo na prosto. Vojaki so hoteli tja — se stresli — jokali. Trupla njih tovarišev so ležala nakupičena na eni strani — na drugi njih odrezane glave. Grozen duh se je širil od oblatenih, krvavih trupel — skalovje v krogu je pordelo krvi, po jamicah so še stale strjene mlake.

S težavo je ubranil poveljnik vojakom, da niso raztrgali roparjev na kose. In ko so jih privedli očrnjene dima, povallane, krvave, bolj zverini kakor človeku podobne izjame, je planila čakajoča množica s kamni in koli nad nje. Kup cunj in krvi so pripeljali v Foixe. Čez tri mesece so jih obglavili . . .

Tako pripoveduje vodnik — se zamisli in vzdihne:

»Bodi jim večni Bog milostljiv! Skesali so se pred smrtjo, prosili ljudstvo odpuščanja. Takò naj jim odpusti Bog, kakor smo jim odpustili mi!«

Pismo Boltatuga Pepeta.

Gespud

redehter!

Unkat sm vidu vice-purgermajstra Zanca, k je slonu na enmo bangari predrotužam in douzga čajta zjou in zdehu ket kšna žejna vrana. »Kua pa delaš tlela, Zancek in zjaš, kokr de b tou tistele ta kamnite karie pužrt, ke voda vu pljujeja?«

»Douchait m je, Pepe, ke gespada žepana ni u Iblan; za brat pa tud glih zdela nimam ne taega. Ucas s ti spisu kasn spas, de sva se iz moja ta stara mal nasmejala, zdj me pa pestis pr gmah, kokr de b jest ne na biu tlela u Iblan; sam gespada žepana mas zmeri u grif in pa tistga ta pustga Slemska, ke ni uredn, de b ga u misu jemau. Dej na spet mene enkat mal pužgackat, de m us douchajt pregnou, drgac me u iz moja ta stara ured konc ud samga douzga čajta.«

Kokr sm mu ublubu, de mu um že skusu

Jeseniške novice.

J Obletnico županstva praznuje dr. Kogoj te dni. Kako mu je pri srcu, ko gleda v preteklo dobo enega leta nazaj, ne vemo, to pa vemo, da se bo jeseniška občina oddahnila, ko se bo reklo: Kogoj ni več župan. Saj Kogoj vlada brez odbora že več kot pol leta. Ko bi bil ob začetku liberalne obstrukcije odločno spolnil svojo župansko dolžnost, bi občina ne bila v tem žalostnem položaju, kakor je danes.

J Jeseniški davkoplačevalci protestirajo, da Kogoj še župani. On ni več župan, vlada naj do volitve novega župana županske posle izroči komisariju. Z razsodbo upravnega sodišča dne 14. marca 1907 je bila izvolitev liberalnih odbornikov I. razreda ovržena, s tem je bila že tudi ovržena volitev župana, pri kateri je volilo vseh sedem nepostavno izvoljenih odbornikov I. razreda. Kogoj je dobil pri volitvi župana 17 glasov od 30, izmed 17 zanj oddanih glasov je bilo 7 neveljavnih, torej ni dobil Kogoj nadpolovične večine. Čudimo se, zakaj liberalci tako molčijo o nepostavnosti, da Kogoj še vedno župani. Čudimo se, da so vladi tako nehalni in jo nesramno napadajo, ko jim vlada prizanaša in ne stori odločnega koraka, da bi na mah storila, kar bo morala enkrat storiti. Pa saj vlada nič ne dá na tisto vpitje liberalcev po »Narodu«! Čudimo se pa najbolj Kogoj samemu, kako da se podpisuje še za župana, ko dobro ve, da ni več župan. Vemo, kako se izgovarja. Jaz nisem še nič dobil pisanega, da nisem več župan. Vendar pa je dobil pisano, da tistih 7 odbornikov prvega razreda, ki so njega volili za župana niso bili postavno izvoljeni, torej mora kot pameten mož iz tega sklepati, da tudi on ni bil postavno s temi glasovi izvoljen kot župan in izvajati konsekvence.

J Kresovi na čast sv. Cirilu in Metodu se bodo začeli v četrtek na Mužakliji, otroški vrtec na Savi bo razsvetljen, prižgal se bo umetalni ogenj.

J Veselica v korist otroškega vrtca na Savi bo v nedeljo sedmega julija ob 4. uri popoldne v dvorani »pri Jeleni«. Tovarniška godba bo brezplačno dala koncert, otroci otroškega vrtca pa bodo deklamovali, peli in predstavliali kratke prizore in igre. Ker je namenjen dohodek veselice za napravo obleke otrokom ob božičnici, pričakovati je obilne udeležbe. Vstopnina: sedeži prve vrste 1 K, sedeži druge vrste 60 v, stojišča 40 vinarjev. Otroci pod 14 letom plačajo polovico.

J Telovadni odsek katol. del. društva je dobil iz Prage telovadno orodje. Izdelano je po najmodernejšem načinu in stane 700 kron. Telovadci vrlo napredujejo.

Novice iz Zagorja ob Savi.

z Smrtna kosa. Dne 17. t. m. je bil pokopan mlad paznik Francišek Senčar obnemem z nekoliko starejšim premogarjem Antonom Bregarjem. Oba sta se bila prehladila pri delu. Pogreba so se vdeležili premogarji z zastavo in pa mnogo občinstva.

z Nesreča pod zemljo. 20letni ključavničar Ignacij Gričar iz Suhe Doli na Štajerskem je nekaj popravil v podzemskem rovu. Nasproti mu pride vlak, ki vozi v jamo in iz jame. Gričar se mu ni ognil dovolj spretno. Motor ga pritisne h kraju ob steno in mu premečka čreva. Prepeljali so ga v bolnišnico, a bil je v pol ure mrtev.

z Kotredež. Pri volitvi namestnikov za I. razred sta bila 9. t. m. — kakor je »Slovenec« že poročal — izvoljena oba naša kandidata. Nasprotnikov niti blizo ni bilo. S tem je dosedanjemu županu splavalo zadnje upanje po Kotredežci. Upal je, da bo izvoljen vsaj za namestnika, in nekdo bi bil odložil odborništvo, da bi potem on vstopil v odbor. A sedaj je popolnoma proč. — Da bi vendar še par tednov župani, je vložil »pritožbo« zoper volitev. Radovedni smo, kakšne vzroke je navedel. K večjemu bi moral sam sebe zatožiti, ker je par naših glasov samovoljno zavrgel. Mislimo, da bo pač uradom tista pritožba napravila veliko zabave. Povemo mu pa, da

douhcajt pregnat, je tku hitr letu soj frau puvedat, de m je še puzabu rečt adija.

U tela uručin je pa tud res hedu, če je čluvek douhcajt. Men se gespud dohtar Taučar useli u srce zasml, ke ga vidm u kufehaus sedet in se pred nadležnem muham brant, ke b lohka mou še pouhne ruke dela, če b leberalci na bli tku nahvaležn lđje in ga na djal u ta nar leuš moške dob u penzion, pa šli volt kršanskega sucjalista gespuda žepana Hribarja.

Gespud redehter! Jest vem, de uja uni debel pugledal, ke uja šlišal, de je Iblansk žepan Hribar kršansk sucjalist; pa nč nej nekar debel na gledaja. Kedu pa je prec ta druh stisku roka kršanskmo sucjaliste Weisskirchnari, ke sa ga za predsednka državnmo zbor zvulil? Gespud žepan Hribar in nubedn druh. Ke pa sojmo pulitičnmo nasprotne nubedn roke na stiska, alstn, more bt gespud žepan Hribar tud kršansk sucjalist. Tu prou za prou ni nč čudnga, če tkula edn sojm voliuem- kedr ga enkat zvolja, fige pukaže in čez grenca uide. Sej s je gespud Ploj tud tak špas prvoš in sluvensk kmečk zvez čez planke ušou; de s je pr tem na enmo prou narodnmo kraje hlače strgu, s še am na uzame in sram ga ni nč bl, ket mačka strah. De je le usak dan en cenar u varžet, pa se da use zalikat.

Ldje guvareja, de je šou žepan deželnga stolnga mesta Iblane, gespud Hribar, prec kokr je na Duni iz cuga vn stopu, h patre Abelne h spoud, tku de se ga zdej na Duni prou nubedn iblansk greh več na drži. De se je gespud žepan tku na ta bulš plat ubrnu, se mama pa sam gespude Vrhounike in pa grof Lihten-

stroškov za tisto »pritožbo« ne o trpela občinska blagajna, marveč njegov žep.

z Častno diploma so podpisali in izročili liberalni dosedanj kotredeški odborniki županu Pintariju, takoj drugi dan po zadnjih volitvah, ko se je jasno pokazalo, da ga občina ne mara več, in je popolnoma odletel. Župan jih je dobro pogostil. Se v poznih urah so se masti — s kostrunom. Bee! Koliko časa bo užival to »častno občianstvo«, bo pokazala prihodnost.

z Zagorje v nevarnosti. V nedeljo 23. junija je neki deček užigal bengalične žveplenke in jih metal kvišku. Ravno pred začetkom službe božje je vrgel eno na slamnato streho pri Motezovem hlevu, ki je bila suha in je takoj začela goreti. K sreči so drugi hitro opazili in ogenj zadržali. Le par minut prepozno, in šlo bi bilo Zagorje. Streha je slamnata, hlev je lesen. Par metrov proč je na eni strani Müllerjeva, na drugi pa Zimmermannova trgovina. Oba imata v zalogi mnogo olja, petroleja itd. Če bi se bilo to užgalo, bi ognja ne bilo mogoče ustaviti.

z Strela. Še tisto noč je treščilo v zvonik pri Sv. Urhu, ki je pogorel popolnoma. Cerkev je tudi nekaj poškodovana, a vžgala se ni. In če bi se bila, bi je tudi ne bilo mogoče rešiti.

z Sedaj pa eno vprašanje. Zakaj v Zagorju se sedaj nimamo požarne brambe? Kdo je temu kriv? — Znano je, da se je že pred letom združilo več mož, ki so bili pripravljene ustanoviti gasilno društvo, če bi jim kdo pomagal. Oba gospoda kaplana sta bila pripravljena pomagati in sta nagovorila še novih ljudi, ki bi društvo podpirali. Potem sta se oglasila pri gospodu županu, da bi podpisal pravila. A on je rekel, da hoče še premisliti. Potem je sprožil to zadevo pri občinski seji. Tedaj pa Čobalov Miha pokonci stopi in začne obdelovati gospoda župana, češ, kaj bodo farji to ustanovljali, to moraš ti ustanoviti itd. Nato se je sklenilo, da požarna bramba pride na dnevni red prihodnje seje. Seja je bila, a točke o požarni brambi je manjkalo. In pri tem je ostalo. Kedo je torej kriv? — Čobalu seveda ni nič, če vsem hiše pogorijo, da le njemu ne, ker je dosedaj še nima. Denar svoj že ima na varnem.

Slovenske in druge novice iz Amerike.

V Št. Pavlu je 16. t. m. daroval prvo sv. mašo g. Ivan Gruden, rodom iz Ljubliane. — V Calumetu je umrla Franciška Plavec, doma iz Ribnice, v starosti 63 let. Pred kakimi 6 leti se je ločila od svojega moža, hišnega posestnika ter živela popolnoma samotarsko. — Poročila sta se v istem mestu Matija Čikada iz Planine na Notranjskem in Marija Prijatelj iz Mirne peči. — Težko ranjena sta bila v Painesdale v rudniku dva Avstrijca, ker sta padla dvajset čevljev globoko. Najbrže sta Slovenca ali Hrvatva. — Pred več časom smo poročali o usodi umazane cunje, čikaškega »Glasa Svobode« in njegovih urednikov. Za slovenski narod sramotna afera je sedaj končana, kajti oba urednika Konda in Kaker sta bila od porotnikov spoznana krivima in sicer soglasno. Obravnava je trajala tri dni, 11., 12. in 13. junija. Obtoženca so zagovarjali večinoma židovski odvetniki, ki so odklonili vse porotnike, ki so bili katoličani, ali so imeli s katoliškimi duhovniki kaj opraviti. Obtoženca sta odklanjala vsako krivdo ter trdila, da sta imela z listom malo ali pa nič opraviti. Da so izvedeli za pravega lastnika, morali so pogledati v banki, pod katerim imenom je vložen denar »Glasa Svobode«. Ko so Kondo in Kakerja vprašali, kje je Medica, na katerega ime je bil denar vložen, sta oba izjavila, da se je odpeljal v staro domovino. Toda natančna preiskava je razkrila prava krivca. Kazen se razglasi kasneje. — Poročil se je dr. M. Ivec, vrhovni zdravnik K. S. K. Jednote, z gđc. Elizabeto Schall. G. Ivec je študiral na čikaškem vseučilišču in bil eden izmed najboljših

bergumu iajmoštre, gespude Brcete za zahvalit. Ldije prauja, de sta ga ta dva gespuda cela ta zadna nuč, predn se je gespud žepan na Duni udpu, tku ubdelavala in mu na duša pihala, ket kašnga hudadelca predn ga na gauge udpeleja. In gespuda žepana sa se te besede priele in naredu je križ čez use krajnske leberalce. Zdej ma pa tud zatu tulk sreče na Duni, de nekol tagca. Vidja, a ni tu ena pusebna sreča, de je sam za en cimprnansk las mankal, pa b ratu predsednk državnga zboru. Sam za dva mesca je biu premlad, pa b biu ratu ta nar več gespud u državnmo zboru in dohtar Taučar b s use žnabile ud jeze pugrizu in še u te jez na muhe puzabu, ke ga u kufehaus nadlegujeja, če b se tu zgudl.

Clouk res na ve, ki ga sreča čaka. Tu pride kar tku ke u en dan. Vidja, gespud profesor Juvančič je tud še ulan iz velika muja kumi du tega pršou, de je mou enmal pr sluvenskmo teiatre za guvort in za kumenderat. Letas u pa že sam špilu, de u kej. Verouška sa puslal lepu u Trst sofe kulufoktarije ugajnat, gespud profesor Juvančič ih u pa u Iblan ugajnu in tku u usm ustrežen. Če u gespud profesor Juvančič u teiatre na pin prou mendrou, nas tud nč na briga, tu je use negava reč. —

Vidja, gespud redehter! Dondons je že tku ena usakdjana reč, de se lde prebračaja in edn ud druzga rola špilaja. Ke ne: keršansk Ploj zdej leberalna rola špila, leberaln Hribar pa kršanska; Zancek zdej u Iblan purgermajstra špila, iblansk purgermajster pa Zanca na Duni; Veroušek u Trste rola kumandanta pr teiatre špilu, teiatern kumandant profesor

učencev. — V Jolietu so štiri slovanske cerkve, slovenska, slovaška, poljska in hrvaška, ki pa še ni popolnoma zgrajena. — 9. t. m. je umrla v čikaški bolnišnici Ana Horvatič, rojena v Crnomlju v Beli krajini. V Ameriko je prišla že pred 18 leti. — Nesramni »Glas Svobode« je izpremenil urednike, smer lista je ostala prejšnja; to dokazuje govor urednika »Proletarca« Josipa Zavrtnika, ki ga je imel na neki veselici. Prerokoval je, da bode »svobodna misel« zdrobila v prah vse svetnike in cerkve, trdil, da ni Boga in nagnal vse z lažnjivci, ki nčijo, da je Bog. To se je godilo v Čikagi 2. junija. Pozna se dobro vpliv šole ljubljanskega »Slovenskega Naroda«. Opozarjamo domoljube, naj izseljencem pojasnijo razmere v ameriškem časopisu, tudi to je važna panoga našega socialnega dela. — V Kansas City so osnovali cerkveno društvo, ki ima namen ustanoviti ondi slovensko župnijo. — V Čikagi je 16. junija na kolodvoru posvetil nadškof Quigley ob asistenci dveh nadškofov cerkev, oziroma kapelo, ki stoji na — koleših. S to kapelico bode potoval po stranskih progah vseh ameriških železnic ter delil zakramente vernikom, ki nekateri že po dve leti niso videli duhovnika. — Oddelek Nikaraguanec je s pomočjo sansalvadorskih revolucionarjev zasedel honduraško luko Acajutlo. Približali so se mestu s topničarko Momotombo, bombardirali trdnjavo in izkrcali vojaštvo. Iz tega sklepa, da je Nikaragua napovedala Guatemali vojno. — V Ottavi je zgorle katoliška cerkev, ki je stala 200.000 dolarjev. Zavarovalnina znaša 80.000 dolarjev. — Pri kopanju Panamskega prekopa se je vnel dinamit in ubil sedem delavcev, več je ranjenih. — V Topeki, Kansas, je vrhovno sodišče prepovedalo neki pivovarni še nadalje poslovati, češ, da lastniki ne smejo imeti v tej državi nobene posesti. Ker je ta razsodba veljavna za vse pivovarne, bodo vse zaprli. — Pod williamsburškim mostom v Newyorku je našel redar v parku zavoj, v katerem se je nahajalo truplo eden dan starega otroka. Glava je bila razbita, nožici zlomljeni, okoli vratu pa zadržnjena vrv. Domnevalo, da je otroka vrgla nečloveška mati iz železniškega voza, ko se je peljala čez most. — Goetheju in Schillerju so v Clevelandu postavili Nemci spomenik, popolnoma enak weimarskemu. — Boj za predsedniško mesto je, odkar je Roosevelt odklonil zopetno kandidaturo, vedno živahnejši. Volivna borba se bode najbrže bila med vojnim tajnikom Tajfom in Forakerjem. — V Buffalu so dečki neprestano dražili slona v ondnotnem cirkusu. Velikan se nekaj časa ni zmenil za to, če ga ti nepridipravi malo potegnjejo za ušesa, toda končno mu je bilo dosti. Zgrabil je nagajivca z rilcem, ga dvignil v zrak ter treščil ob tla. Nato je truplo dečkovo pomandral ter ga tako stlačil, da ga ni bilo spoznati. Tudi drugi sloni so teptali mrtveca. — Učiteljska ljudske šole v Newyorku je tožila štiri italijanske dečke, ki so jo nepopisno mučili in dražili, ko je šla domov. Sodnik je izjavil, da on ne bo kaznoval dečkov, ampak njih matere same. Poklicali so jih ter so bile takoj zadovoljne. Nagajive zločince z materami so odpeljali v sosednjo sobo, takoj se je čulo padanje težkih udarcev, kateremu je sledilo nepopisno vpitje in skakanje. Ko so matere končale svojo dolžnost, prišle s sinovi nazaj pred sodnika, kjer so kaznovanci s solzami v očeh obljubili, da ne bodo več dražili učitelje. — Dr. Karol Klein v Čikagi je začel mleko sterilizirati z elektriko.

Tržne vesti.

28. junija 1907.

Pretečeni teden nas ni presenetil z vpoštevanja vrednimi izpremembami. Cene se vrste okoli gotove visočine, ter znaajo spremembe le nekaj vinarjev ali navzgor ali navzdol, znanega in trajnega premika ni. Sicer so se budimpeški spekulanti trudili z raznimi poročili pognati cene navzgor ali njihov trud ni imel vspeha in se njih delovanje ni vpoštevalo. Poročila o stanju setvij se glase ugodno, to je

Juvančič u Iblan šaušpilar Verouškova rola. Nemci in nemškutari sa začel u Iblan ta nar večga Sluvana Hribarja volt, Sluvenc šulrešpehtar Leuc je začeu na nemškutarija ugajnat in nemške derehtarje u Iblana kumenderat in utroke rihtat, de b u šul pu nemšk mulil. Tu je čudn svet, kene, gespud redehter. Nazadnje uma še dužvel, de u Iblanca u Zaloh vn izvirala in preke Vrhnk tekla, de u Mularv h šou za redehterja h »Bogolube«, gespud Štefel pa u začeu iz nouga »Osla« vn dajat. Pa use tu b še na blu tku čudn preke tem, če b se enkat leberalcem uči udprle, de b spuznal, kuku ih iblansk žepan uleče in ma za Pepčka; pa leberalci krajnsk sa slepi, ket matafari pu dnev in zravn splepote pa tud na čutja, kuku gespud Hribar kar u gurjansk h škorneh pu nhneh hrbtih u left leze, tku de se im kar žebli ud negav h škorn na hrbe puznaja. Usega tega na vidja in na čutja, ampak kar naprej ke u en dan soja tulja, kokr tista baba ke je sit ukradla. Men je tu čist prou. Če u gespud žepan deželnga stolnga mesta Iblane zmeri ustou tku kršansk, kokr se je začeu zdej kršanskega delat, uva midva hmal ta nar več priatla in um tku zajnga unet, de um Preduviča kar iz negave krze dol brnu in ja sam zajahu in iz fana pu mest noru, kedr u negava vultu na Duni putriena. Tud peusk društvu »Iblana« sm že zažihru, de mu u pršou tekud put vkn pet in iz baklam smeradet. Za dons pa nč druzga na rečem, kokr: Buh žiu kršanskucjalbeberalnodajč puslanca gespuda Hribarja!

Boitatu Pepe iz Kudeluga.

položaj se ni poslabšal, prej zboljšal in računana se na dobro srednjo letino. Najslabše bo izpadla rž. Tudi Nemčija poroča ugodno in računana na dobro srednjo letino in treba je le ugodnega vremena, da se bo blago lahko brez zaprek spravilo pod streho.

Promet je jako skromen, ker konzum in prekupci ne obiskujejo tržišč in tudi blago se ne pripelje na trg. Ponudbe so skromne. Vsled tega ni povoda spremembam cen, tendenca brez gotovega izraza, mlačna. Posebno zadnje dni tedna je mnenje oslabilo in so se cene nagnile k popuščanju.

Budimpeški termin so tudi začeli popuščati in se niso dali trajno utrditi z ugodnimi poročili. Sicer pa se tako neugodna poročila vsako leto kratko pred žetvijo spravljajo med svet z namenom, da jih hočejo izkoriščati le špekulantje, sicer pa jih nihče drugi ne vpošteva.

Pšenica se nikakor ne more ponášati s večjim prometom, ker ga vsled abstinence konzuma in lastnikov ni. Vsled tega tudi ni spremembe cene in tendenca mlačna. Za tako se zahteva danes vpoštevanje provenienco in kvaliteto od 955 do 11 K — za 50 kg. Banatska pšenica 76/80 kg, zahteva K 10 do 10/60, tiška pšenica, 78/82 kg, pa K 10/50 do 11. Oktobar 10/15.

Rž je imela nekoliko večji promet kot pa pšenica in tudi cena je bolj stalna, ker rž ne bo dala tako dobre žetve ko pa pšenica, oktober 8/27.

Oves si je najbolj v skrbeh kako bi se izmuznil lastnikom iz rok, ker konzum ga prezira. Zategadelj popušča v cenah. Ima pa to navado, da kakor hitro vidi naklonjenost konzuma ali se kateri kupec zanima, pa se skesa in noče o popustu ničesar vedeti. Vsled tega je promet nezaten. Oktobar 7/48.

Turšica zgubiva v ceni, ker danes se razvija mlada rastlina dobro. Juli 5/79, maj 1908 5/88.

Moka. Položaj se še vedno ni spremenil. Zanimivo enketo je sklicalo poljedelsko ministrstvo. Poklicani so strokovnjaki vseh prizadetih progov. Gre se namreč za terminsko kupčijo v tujini in pa za dolgoročne sklepe moka. Najprej je zaslišal predsednik zastopnike agrarcev in mlinarjev. Ti so bili za prepoved terminske kupčije v tujini, t. j. da se Avstrijecem naj prepove sklepati terminske kupčije v tujini, in tudi prodaja moka na daljši rok kot tri mesece se naj prepove. Gotovo je, da vladajo posebno v kupčiji z moko jako nezdrave razmere, katerih je najbolj kriva velikanska konkurenca mlinov. Da je ravno Ogrska umazan konkurent, ni treba povdarjati, in ti najbolj škodujejo realnim obrtom in kupčiji. Strogo je treba nastopiti proti umazanostim ki se počenjajo z ogrskimi sklepnimi listi. Neznajčni agenti znajo zvoditi z temi listi številne mahlne branjeve in peke v špekulacijo, obesijo jim toliko blaga, da ga revež v treh letih ne bo mogel porabiti. Ker ga blago tišči se ga mora znebiti in ga razmeče pod lastno ceno. Ako cene poskočijo nad kupno ceno in je kupec z odjemom zaostal pa ogrski mlinci zahtevajo plačilo naprej. Če kupec tega ne more storiti, pa sklep kar stornirajo. Ako pa so cene padle, takrat Mažari našega reveža mrevarijo in ga obkladajo z blagom, da mu zmanjkuje sape. Sklepe prolongirajo na leto dni, brez da bi zahtevali kako plačilo naprej. Z takim umazanim postopanjem uničijo veliko eksistenc in škodujejo realni kupčiji. Tudi s sledečim načinom si radi pomagajo ogrski konkurenti: slabše vrste deklarirajo za boljše tipe, moko prenumerirajo, kar je po tipu št. 1, pa jo opremijo z številko 0, ali pa vrsto 3 kar pošljejo za 2.

Proti takemu in enakemu postopanju je treba nastopiti, prepovedati je treba podaljšanje sklepov, za določen mesec zaključena moka se mora v tem mesecu tudi prevzeti. Vsaka prolongacija se naj smatra kot špekulacija na diferenco. Obsodbe peške produktne borze naj se podvržejo pri nas kompetenci trgovskih sodišč. Na ta način se lahko prepreči nezdrava špekulacija. Način pa, ki ga zahtevajo agrarci in naši mlinarji, ki, med nami rečeno, tudi radi prakticirajo mažarske knife, ali v tem niso taki mojstri, pa ni priporočati ker zavzemati moramo tudi stališče, da naj bo kupčija prosta in brez znano slabega birokratskega sklepa. Ta način bi koristil le ogrski mlinski industriji in trgovini, ker avstrijska kupčija bi izgubila vso možnost premikanja in konkurence.

Kupčijo je treba podpirati, delati je treba na to da bomo zamogli konkurirati. Ne oklepajmo našo kupčijo ampak zabranjevati je treba pri nas tujo konkurenco, zapirati je treba vrata pred to. In ravno tega pri nas ne znajo in zato tudi nimajo vspeha.

Špirit je v konzumu znatno padel in z njim tudi zanimanje kupčije za blago. Promet je postal majhen tembolj ker pritiskajo nanj visoke cene. Vendar se trdi, da bodo današnje visoke cene še delj časa vstrajale, ker je vsa situacija jako stalna. Vrh tega so tudi zaloge precej skrcene.

Sladkor je nespremenjen, promet nezaten.

Svinjska mast. Promet je popolnoma običal vendar cene nikakor nočejo pasti, ker primanjkuje težke živine. Slanina dviga cene skokoma. Vedno bolj se pa vdomačujejo rastlinske masti, ki so res izborne in zdravju veliko bolj prikladne, ko pa živalske masti. Vrh tega so tudi znatno ceneje.

Jedilno olje (koton) je jako visoko v ceni. Visoka carina je znatno podražila to olje in sedaj vpliva velikanska poraba tega olja v industrijske namene dvigajoče na cene. Pa tudi zapoznela letina bombaža igra veliko vlogo in se danes še ne vé ali bo kvalitativno in kvantitativno dobra.

Petrolej. Industriji sirovega olja preti kriza. Sirovega olja se pridobiva velikanske

množine. Zaloge so se pomnožile, tako da je na nje posodila dunajska kreditna banka čez 7 milijonov kron. Ker je cena sirovega olja padla, se boji banka za svoj denar in name-rava z 1. avgustom odpovedati kredit oziroma posojilo. Producenti sirovega olja, združeni v »Petrolea«, so si sedaj v skrbeh. Kak vpliv bo to imelo na rafinerijo se še ne ve, vsekakor je treba biti previden. O interesnem položaju podamo natančno poročilo.

Državni zbor.

Dunaj, 27. junija.

Izjava lojalnosti.

Navada je bila, da je zbornica na prestol-ni govora odgovorila z adreso. Odkar pa v zbornici ni odločne in trdne večine, je adresa nemogoča. Kar ugaja eni stranki, temu se pro-tivno druga. Zato je v soglasju z načelniki klubov danes začetkom seje predsednik dr. Weisskirchner izprosil si pooblastilo, da sme predsedstvo v imenu zbornice izraziti vladarju čustvo zvestobe in hvalečnosti za vladno reformo in očetovske besede v prestolnem govoru. (Živahno odobravanje.)

Vladni program.

Finančni minister je danes predložil načrt zakona, s katerim naj se vladi podaljša državni proračun od 1. avgusta do konca leta. To priliko je porabil ministrski predsednik baron Beck za daljši govor, v katerem je raz-vijal svoj program pred novim, ljudskim pa-rlamentom. Baron Beck govori navadno odkri-to in brez ovinkov, zato je naravno, da njego-ve besede ne vzbujajo povsod enakih odme-fov. Govoril je prvič pred parlamentom, ki je izvoljen na podlagi splošne in enake volivne pravice. Javno se je priznal konservativca, a takoj dostavil, da njegov konservativizem vse-buje zdrav napredek in razvoj državnega in socialnega življenja ter spoštuje enakost pred zakonom vseh ne glede na narodnost, politi-čno in versko izpovedanje. Njegovo načelo je: Poštene namene zasledovati s poštenimi sred-stvi, plodovito delo za skupne koristi s skup-nimi močmi. In s tega stališča tudi raje pozdravlja socialne demokrate v zbornici, nego zunaj na ulici. Tukaj naj pokažejo socialni de-mokrat, koliko ustvarjajoče moči imajo nji-hove ideje, koliko delavne zmožnosti in volje njihovih zastopniki. Ideja socialnih reform naj prekvasi vse sloje, ker brez pozitivnega dela ne bo mogla nobena stranka opravičiti pred sodiščem splošne in enake volivne pravice. Proč z enostransko, sebično in tesnosrčno po-litiko stanu proti stanu, socialna reforma se razvija v okviru splošnih koristij in teženj.

Govor je napravil jako dober vtis ter vzbujal oni optimizem, ki je prvi pogoj delavnosti. Upajmo, da baron Beck ni slab prerok.

Slovensko vseučilišče.

Za slovensko univerzo je bilo do danes vloženih v zbornici 400 prošenj. V imenu na-šega »Slovenskega kluba« je danes dr. Korošec v slovenskem jeziku z ozirom na važnost predmeta predlagal, naj se besedilo slovenske peticije doslovno natisne v zapisniku današnje seje. (Živahno odobravanje.) Novi celjski po-slanec sodni svetnik Markhl menda hoče po-snemati svojega prednika Pommerja. Klical je dr. Korošcu: To so narejene peticije!

Danes zvečer je v češkem »Narodnem domu« v 15. okraju, manifestacijski shod slo-vanskega dijaštva za ustanovitev slovenske univerze v Ljubljani in druge češke v Brnu.

Novi poslovnik.

Z načrtom volivne reforme je baron Gautsch predložil zbornici tudi načrt novega poslovnika, ki pa je obležal nerešen v odseku. Danes je baron Beck predložil zbornici nov načrt, ki se v bistvu strinja z lanskim. Važ-nejše izpremembe v načrtu so:

Dva dni v tednu, torek in sredo, sta dolo-čena za vladne predloge, petek za samostojne predloge poslancev. Na predlog predsednikov, ako mu pritrji dvetretjinska večina, morejo prva dva dni izjemoma priti na dnevni red tudi druga nujna vprašanja.

Takozvano prvo branje odpade in se vrši le tedaj, če to zahteva najmanj 100 poslancev. Vsak predlog se izroči odseku, da poroča o njem v roku, ki ga od slučaja do slučaja do-loči zbornica. Ako pa zbornica sklene z dve-tretjinsko večino, more se takoj vršiti drugo branje predloga, a tretje brez razprave. Vse te določbe imajo namen, da se hitreje vrši parlamentarno delo v zbornici in odsekih. V prvi vrsti pa so te okrajšave potrebne za raz-pravo o državnem proračunu. Doslej se je udomačila razvada, da so se o vsakem pra-računu vršile kar tri glavne razprave, in sicer prva v prvem branju, druga v odseku in tretja začetkom drugega branja. Koliko časa je bilo treba samo za proračun, kaže statistika. Pra-račun leta 1868. je bil rešen v štirih sejah, leta 1869. v petih, leta 1871. v devetih, leta 1879. v 18., leta 1880. v 26., leta 1885. v 24., leta 1887. v 35., leta 1889. v 48, leta 1892. v 53 sejah in zadnji proračun leta 1902. je zbornica rešila v 50 sejah. Ker pa so povprek na teden le tri ali štiri seje, je zbornica včasih samo za proračun potrebovala pet do šest mesecev.

Novi poslovnik pa določa, da mora pra-računski odsek izvršiti svoje delo vsaj v šestih tednih. Ako tega ne stori, more zbornica pri-četi drugo branje brez odsekovga poročila. In za drugo branje so govornikom določene meje. Glavni poročevalec, ki se je odslej brez daljšega govora skliceval na tiskano poročilo, bo sme govoriti neomejeno. Vsak drug go-vornik bo mogel v glavni razpravi govoriti

tri četrt ure, v nadrobni razpravi pa k večje-mu 20 minut.

Važna določba se tiče stvarnih poprav-kov. Zadnja leta je bilo že običajno, da je marsikateri poslanec pri stvarnih popravkih spravljal svojo govor v zapisnik, ako preje ni prišel na vrsto. V bodoče bodo smel govornik le stvarno odgovarjati predgovornikom. Gla-sovanje po imenih, ki je bilo doslej najizdat-nejše obstrukcijsko orožje, se je vršilo, ako je to zahtevalo najmanj 50 poslancev. V bodoče bo moglo 100 poslancev zahtevati glosa-vanje po imenih.

Nova določba je, da more zbornica na predlog predsednikov z dvetretjinsko večino skleniti, da se izključi za pet, oziroma 14 dni iz zbornice poslanec, ki je razžalil predse-dnika ali zbornico in ki je s krikom motil raz-prave. Izključeni poslanec izgubi tudi dnevi-ne.

Za interpelacije je bilo potrebnih 15 podpi-sov, v bodoče 25. Predsednik pa sme zavrniti vsako interpelacijo, ako je vsebina protizako-nita ali skrajno nemoralna. To so bistvene iz-premembe poslovnika.

Kvotna deputacija.

V kvotno deputacijo so bili izvoljeni: Socialna demokrate dr. Ellenbogen in Nemeč, krščanska socialca Baumgartner in Steiner, člana nemške zveze Kaiser in Urban, češka poslanca Prašek in dr. Stransky, Poljak Abra-hamovicz in Slovenec Povše.

Ogrska kvotna deputacija je že izdelala svoje predloge, ki jih predloži avstrijski. Dasi je kvota že doslej bila za Avstrijo krivična, oziroma previsoka, hoteli so jo še zvišati za 1-11 %. Milostno pa le prepuste Avstriji 65-6% s pogojem, ako se ta ključ določi do konca leta 1917, in če se carinski dohodki kakor do-slej porabijo v pokritje skupnih državnih stroškov. Da avstrijska delegacija ne ustreže novi ogrski zahtevi, je gotovo.

Deželne finance.

Da so finance vseh kronovin jako žalost-ne, je obče znano. Stara liberalna nemška stranka je deželam dala pravico, s pravico pa tudi dolžnost, da skrbi za razne dobrodelne in kulturne naprave. Ljudske šole morajo iz-ključno vzdrževati le dežele, država pa ima izključne pravice v šolskih stvarih. To so vzroki, da so deželne finance v največjem neredu in da je države dolžnost, deželam pre-pustiti primeren delež državnih dohodkov. To je namen nujnega predloga, ki ga je v zadnji seji vložil dr. Gessmann in ki se glasi:

1. Vladi se nujno naroča, da začetkom bodočega zasedanja predloži načrt zakona, s katerim bi se trajno in popolnoma izboljšale deželne finance. 2. Vlada pa naj preje svoj načrt pošlje deželnim odborom, da izrazijo svoje stališče.

Socialni demokrat dr. Renner zagovarja predlog s pogojem, da vlada v bodočem zase-danju deželnim zborom predloži načrt za splošno in enako volivno pravico.

Finančni minister dr. Korytowski izjavi, da prizna nujnost predloga in da bo vlada že v jeseni predložila primeren načrt v pomoč deželnim financam. Minister baron Bienerth pa izjavi v imenu vlade, da nikakor ne dovoli splošne in enake volivne pravice za deželne zbere. Ta izjave je vzbudila hrupne ugovore.

Hribar doma in tu.

Za dr. Hribarom, ki je z dolgim govorom mučil zbornico, se je oglasil tudi večletni po-ročevalec za deželni proračun v kranjskem deželnem zboru poslanec Hribar. Kar je povedal o deželnih financah ni nič novega. Tudi to ni novo, da načelom ta ni nasprotnik splošne in enake volivne pravice. Toda več ko čudno pa je, da Hribar v prvem svojem govoru na Dunaju zagovarja splošno in enako volivno pravico tudi za deželne zbere, dočim doma v deželnem zboru kot načelnik naprednega kluba z lajno v roki vodi obstrukcijo celo proti četrti kuriji! Ali se je g. Hribar res spreobrnil od 23. maja, ali pa se norčuje z ljudmi.

Abzug Wekerle.

Ko je govoril dr. Renner, prikazala sta se v loži na prvi galeriji ogrski ministrski pred-sednik dr. Wekerle in avstrijski njegov tova-riš baron Beck. Ko zagleda Weckerla dalma-tinski poslanec dr. Tresić, prične glasno kli-cati: »Abzug Wekerle!«

Prihodnja seja jutri.

Predlogi in interpelacije.

Dunaj, 27. junija. Važnejši predlogi in interpelacije, stavljene v zadnji seji so: Vla-da predloži zakon o hranilničnih vlogah va-rovancev, o kovanju stokronskega in pet-kronskega denarja, o izpremembi sedaj vel-javnih trgovinskih in prometnih odnošajev s Turčijo in o izpremembi poslovnika. Med predlogi poslancev se nahaja Abrahamowicz o potrebi novega vojaškega kazenskega zakonika, vojaškega kazenskega procesnega reda, podporah za obitelji rezervistov. Kroyev o splošnem starostnem in invaliditetnem za-varovanju delavcev, uslužbencev, poljedel-cev, obrtnikov, njihovih vdov in sirot, Hue-ber o izboljšanju učiteljskih plač in njihovi enakopravnosti s štirimi nižjimi uradniškimi činovniki razredi, Schoiswöhlov o povišanju najnižje provizije pri bratovskih skladnicah od 200 na 400 kron, Resel o trpinčenju dra-gonca Sammta v Traiskirchenu, Erb o izbolj-šanju položaja državnih pisarniških oficijan-tov in pisarniških pomočnikov, Tomasek o trpinčenju dragonca Walischa v Welsu. Pred-loge poslancev »Slovenskega kluba« smo že te dni naznanili.

Češka obstrukcija.

Dunaj 27. junija. V seji češkega kluba so agrarci, radikali in narodni socialisti proti glasovom mladočehov in katoliško-narodnih poslancev sklenili, da noben član češkega kluba tako dolgo v zbornici ne bo govoril, dok-ler se ne reši vprašanje o protokoliranju češ-ških govorov. Min. preds. je izjavil, da se o tem mora sporazumeti z nemškimi strankami in da se bo z vprašanjem bavila tudi konfe-rencja klubovih načelnikov.

»Lidove noviny« poročajo, da se je v češkem klubu tudi sklenilo začeti obstrukcijo, ako se vlada v desetih dneh ne odloči glede na jezikovno vprašanje. Položaj je sedaj še bolj kritičen, ker se govor češkega soc. de-mokrata Soukupa ni protokoliral. — Grof Sternberg meni, da obstrukcija ne bo kori-stila, ampak le neizmerno škodovala.

Kvotna deputacija.

Dunaj, 27. junija. Avstrijska kvotna deputacija je izvolila za načelnika Czyhlarza, za namestnika dr. Abrahamovicza, za poro-čevalca pa barona Schwegla. Sklepati depu-tacija še ne more ničesar, ker ogrska kvotna deputacija še ni doposlala svojega poročila.

Svobodna agrarna zveza.

Dunaj, 27. junija. Vsled sklepa svobo-dne agrarne zveze so se podali poslanci Fink, Iro, Peschka, Katzer in Zavorka k min. pred-sedniku baronu Becku, ga obvestili o osno-vanju agrarne zveze in ga opozorili na to, da agrarci ne bi mogli odobriti in glasovati za take pogodbe z balkanskimi državami, ki bi se ne ozirale na naše poljedelske koristi. Beck je obljubil, da bo vlada njihove želje uvaževa, ne da bi postala enostranska. O stanju trgovinskih pogajanj z balkanskimi državami bo vlada agrarno zvezo obveščala.

»Zveza nemških strank.«

Dunaj, 27. junija. Definitivno se je o-snovala »Zveza nemških strank«. Načelnik poslanec Sylvester, v načelstvo so izvoljeni Chiari, Waldner, Sylvester, Peschka in Stein-wender od nemško-nacionalne zveze, Gross in Funke od nemško-napredne, Wolf in Pa-cher od radikalne stranke.

Poletno zasedanje.

Dunaj, 27. junija. Vlada namerava po-letno zasedanje zaključiti 25. julija. Če bi pa v tem času proračunski provizorij ne bi bil rešen, se bo zasedanje podaljšalo.

Zadružna zveza.

(Konec.)

Centralna državna blagajna.

Sprejme se resolucija:

»Skupščina »Zadružne zveze« izraža svo-je prepričanje, da je centralna zadružna bla-gajna potrebna, da ugodnosti denarnega trga postane deležna tudi zadružništvo. Zato po-zivlja c. kr. vlado, naj zakonski načrt v tem oziru čim najprej predloži državnim zbornici.«

Delovanje naših zdru-g.

Dr. Lampe poroča potem o uspehu pis-mene enquete, ki jo je uprizorila »Zadružna zveza« o postanku in delu naših zdru-g.

Vse zadruge so edine v tem, da jih je ro-dila nujna gospodarska potreba. Pospeševala je ustanovitev in razvoj predvsem velika po-žrtvovalnost zadružnih voditeljev, zlasti du-hovščine, ki so zastoj žrtvovali trud in gmot-ne prispevke, da se je moglo razviti zadružno celo. Škodovala je predvsem začetna neza-upnost ljudstva, ukoreninjeni egoizem posa-meznikov in neznanje. Tudi nasprotniki za-družne ideje, ljudje kapitalističnega duha in nasprotnega svetovnega nazoriranja so mnogo škodovali; mnogo je bilo vmes trgovcev.

Uspehi zadružne organizacije so nad vse veseli. Predvsem velika gmotna korist: Mno-go krajev je, kjer je prej vsako leto mnogo kmečkih posestev prišlo na kant, od ustano-vitve posojilnice pa več ni bilo nobene pri-silne dražbe. Tudi konsumna društva so po-vsod imela dobre posledice. Če se tudi niso vsa obdržala, so pa vsaj izdatno vplivala na regulacijo cen, so v ljudstvu zbudila duha ra-čunanja in mu razširila gospodarsko obzorje.

Moralni uspeh zadružništva se je poudar-jal od vseh zadružnikov. Posebno zadruge v Istri in Dalmaciji z največjim veseljem po-ročajo, kako se vsled zadružnega dela ljud-stvo osvoboda in izobražuje. Iz obupanih suž-niev dela zadružništvo svobodno, po izobrazbi in napredku hrepeneče ljudi. Dvignil se je na-čin gospodarstva, ljudska prosveta raste, in krščanski duh skupnosti in medsebojne lju-bezni se polagoma utrjuje v prebivalstvu, ki je bilo prej razbito in razkosano ter v sovra-štvu med sabo. Versko in moralno življenje se dviga, kjer cvete zadružna ideja.

Po mlekarnah se je doseglo, da imajo v marsikaterem kraju boljše živinske pasme, zboljšali so travnike in hleve in z gotovim dohodkom se je utrdilo gospodarstvo. Obrtne zadruge so dvignile podjetnega industrialnega duha, zvišale tehniko produkcije in odpre nove vire dohodkov. V nekaterih krajih, kjer poljedelstvo ne more braniti ljudstva, se je z zadružno obrtno ljudstvo rešilo gotovega propada.

Inteligenca ni mnogo sodelovala, seveda izvzemši duhovnike, ki so se povsod oklenili zadružništva. V tem oziru je med Hrvatmi bo-lje, negomed Slovenci, kjer je svetna inte-ligenca — žal — precej nasprotnega duha. Za-družništvo pa samo izobražuje svoje ljudi, in zato gledamo z zaupanjem v bodočnost.

Vprašanje Zadružnega doma se je spro-žilo, a še ni dozorelo. Najbolj bi ga potrebo-

vala Gospodarska zveza, a zato je treba skup-nega nastopa, ki danes še ni mogoč. Pride čas, ko bomo imeli tudi svoj Zadružni dom.

Posebno nas veseli, da se vse to, kar smo pričakovali od zadružništva, zdaj tudi izpol-njuje. Čast in hvala za to vsem, ki so se po-svetili s toliko vneto zadružnemu delu, oni so največ koristili slovenskemu in hrvatskemu narodu. (Odobravanje.)

Razni nasveti.

Dr. Pegan poroča, da se namerava za-družna razstava s poučnimi kurzi, zlasti se bo vršil poučni kurz v Dalmaciji, kjer največ delajo na zadružnem polju frančiškani. Med bogoslovci in akademiki se je začelo hvalevred-no zanimanje za zadružništvo; nekaj hrva-ških bogoslovcev pride te počitnice na Kranj-sko, da si ogledajo zadružne naprave.

Živahen razgovor nastane o dr. Peganov-em predlogu, naj noben denarni zavod z neomejeno zavezo ne sprejema članov, ki so že člani druge zadruge z neomejeno zavezo. Po debati, ki se je udeležile gg. Hladnik, nad-učitelj Ravnikar, Kolarič, Vukšinič, se sprej-me resolucija v tem smislu.

G. Trpin predlaga, naj se uvedejo samo amortizacijska posojila. Dr. Pegan podpira ta predlog glede ukliženih dolgov, ki se naj od privatnikov vsi prenosa na denarne zavode z amortizacijo. Pri amortiziranju dolgov bo Za-družna zveza šla vsem na roko.

Priporočajo se takozvane domače hranil-nice (šparovčki), v katere vlagajo domačini majhne zneske, ključ do njih pa ima hranil-nica, ki sprejema v njih nabrane prihranke.

G. Kolarič prosi poslance, naj dosežejo, da se priznajo rajfajzovke kot pupilarno varne. Dr. Laginja pojasnuje težkočo, ker se mora določiti za vsak zavod gotova mera pupilarne varnosti. Poslanci bodo izkušali v tem oziru združam pridobiti priznanje.

G. Hladnik zahteva, da se izdajo tabele za amortizacijo, g. Stanovnik pa, da se ljud-stvo pouči o amortizaciji. Dr. Krek obljubi, da se bosta v kratkem vršila dva poučna kurza.

Dr. Krek prebere pismo škofa dr. Mah-niča, ki bi bil osebnost prišel na občni zbor Za-družne zveze, če ne bi bil po opravih zadr-žan. Škof dr. Mahnič piše: Podpirajte nas, ker le z vašo pomočjo moremo uspevati!

Vladika krški je zapolnel veliko, za Jugo-slovane velevažno delo: Osnoval je zadružno parobrodno društvo na majhne delnice, samo po 50 K. To društvo naj bi na Jadranskem morju delovalo v korist našemu zadružništvu in slovanski trgovini. Dva parobroda se že delata, društvo dobi tudi pošto. Naj se vse naše zadruge zavzemo za to važno podjetje! (Polhvala.)

Nato zaključil dr. Krek ta lepi in poučni občni zbor.

Zadružniki so se še popoldne po skupnem obedu sešli v prostorih Zadružne zveze k važ-nim posvetovanjem.

HRVAŠKO-OGRSKI SPOR.

Dunaj, 27. junija. Cesar je zaprisegel novega bana Rakdeczaya.

B u d i m p e š t a, 27. junija. Spljetski žu-pan dr. Trumbić je v brzojavki na Supila označil odkritja Polonyjeva o reški resoluciji za neretična.

OGRSKI DRŽAVNI ZBOR.

B u d i m p e š t a, 27. junija. V zbornici se je pričela podrobna razprava o regu-laciji plač železniškim uslužbencem. Po kratki debati se konča drugo branje predloge. Nato se sklene preiti k tretjemu branju predloge o regulaciji železničarskih plač šele potem, ko se izvrši podrobna razprava o predlogi glede na službeno pragmatiko železničarjev.

DEMONSTRACIJE HRVAŠKIH DIJAKOV.

Dunaj, 27. junija. Tu so se vršile de-monstracije hrvaških dijakov proti ogrskemu ministrskemu predsedniku Weckerlu, pravosodnemu ministru Güntherju in novemu banu. Dijaki so priredili nato pred hotelom »Nad-vojvoda Karol« ovacije bivšemu banu Peja-čeviću. Policija je diake razgnala. — Popol-dne se je podala k grofu Pejačeviću deputacija hrvaških državnozbornskih poslancev na Du-naju, da mu izrazijo svoje simpatije.

DEMONSTRACIJE V ZAGREBU.

B u d i m p e š t a, 27. junija. Iz Zagreba poročajo, da se tam ob prihodu novega bana prirejajo velike demonstracije. Ban prične po-slovati v soboto.

AVSTRO-OGRSKA BANKA.

Avstro-ogrška banka je povišala obrestno mero za pol odstotka, torej diskontno obrest-no mero od 4½ na 5%, lombardno obrestno mero pa od 5 na 5½%.

TRGOVINSKA POGODBA S SRBLJO.

Dunaj, 27. junija. Pogajanja s srbskimi odposlanci so že tako daleč dozorela, da se bo kmalu sklenil trgovinski provizorij. 1. julija bodo pogajanja že končana.

FRANCIJA.

Pariz, 27. junija. »Echo de Paris« po-roča, da znašajo stroški za potlačanje nemirov na jugu 3,200,000 frankov.

RAZPRAVA PROTI MORILCU BOLGAR-SKEGA MINISTRskega PREDSEDNIKA PETKOVA.

Sofija, 26. junija. Med razpravo je Pe-rov prstodušno priznal, da je anarhist in da je že davno nameraval ubiti Petkova in Ge-nadjeva. S svojimi izjavami je zelo kompro-mitiral svoje obtožence. Pozvanih je 64 prič.

VOJAŠKA VEST.

Sopronj, 27. junija. Voino ministrstvo je nujno odredilo, da se mora vsem aktivnim vojakom, ki so kmetovalci, od prvega julija počeni, dovoliti 14-dnevni dopust. Zato se opustijo tudi vojaške vaje.

ANGLEŠKA.

London, 27. junija. Nižja zbornica je sprejela predlog vlade glede na preosnovno višje zbornice s 432 proti 147 glasovom.

PORTUGALSKA POSTANE REPUBLIKA?

London, 26. junija. Protidinastiško gibanje narašča. Ako kralja vržejo, utegne Portugalska postati republika, ker je republičanska organizacija zelo dobro razvita, do čim pristaši pretendenta don Miguela braganškega niso nič organizirani. Kralj Edward angleški je portugalskemu kralju svetoval, naj odpusti min. predsednika Franca, dokler ne bo prepozno.

Izjava.

Odbor »Katoliškega političnega društva za kozjanski okraj s sedežem v Kozjem« sklenil je v svoji seji, dne 26. junija soglasno, da navdušeno pozdravlja ustanovitev »Sl. kluba« in močasto postopanje poslancev, ki so ostali zvesti načelom »S. K. Z.« ter jim izraža svoje popolno zaupanje. Zajedno pa je društvo primorano, obsoditi korak gospoda dvornega svetnika Ploja. Edina poštna posledica njegovega ravnanja bi bila, da gospod dvorni svetnik Ploj svoj, od »Kmečke zveze« priborjeni mandat položi v njene roke nazaj.

Temu sklepu »Katol. političnega društva« se soglasno pridružuje »kozjanski okrajni odbor« »Slov. kmečke zveze«.

Odbor.

Dnevne novice.

+ **Slovensko vseučilišče.** »Slovenski klub« je torej v državnem zboru že nastopil za slovensko vseučilišče. V veseljem beležimo to vest, da so naši poslanci že pri prvi priliki nastopili v državnem zboru z vso odločnostjo. Tu se vidi, kdo dela za stvar in kdo dela — zase. Mi nismo hoteli reči ničesar, ko je začel Hribar delati reklamo za svojo osebo s tem, da je pošiljal na vse občine in društva pozive, naj mu pošljejo prošnje za slovensko vseučilišče. Vedeli smo, da je to le osebna politična spekulacija, pa, da ne bi stvari škodovali, smo molčali. Naši ljudje z dežele sami so se oglašali, češ da smatrajo pod svojo častjo Hribarju pošiljati prošnje, saj jih lahko pošljejo svojemu poslancu. Fiasko, ki ga je naredil Hribar s tem nabiranjem, je res velik, in to ni naša krivda. Kaj bi rekli liberalci, če bi bil dr. Šusteršič pisal liberalcem, naj mu pošiljajo prošnje. Niti eden se mu ne bi bil odzval. Sicer se pa s papirji ne bo naredila slovenska univerza, saj vsa država vé, da stoji ves slovenski narod kot en moč za to eminentno narodno zahtevo. Delo naših poslancev v zbornici edino bo doseglo, kar je mogoče doseči, in zato se veselimo, da so naši poslanci takoj začeli s pravo akcijo! Kako so liberalci svoj čas zasramovali dr. Šusteršiča, češ da je kompromitiral zahtevo slovenskega vseučilišča, ko je zanj nastopil v državnem zboru po svoji dolžnosti. Zato pa naj zdaj liberalci molče in naj oni ne kompromitirajo dela poslancev »Slovenskega kluba«!

— **Vseučilišče.** Povedali smo že, da so se poslanci v »Slovenskem klubu« vprašanja o slovenskem vseučilišču takoj lotili z vso vne- mo. Dr. Šusteršič je vložil nujni predlog v tem oziru. Dr. Korošec je včeraj ob grovovitem odobravanju svojih tovarišev utemeljeval najprej v slovenskem, potem pa v nemškem jeziku pravico slovenskega naroda do vseučilišča in predlagal, da se petičija, ki jo je predložil, pisana v slovenskem jeziku, natisne v stenografičnem zapisniku. Prvi izmed južnih Slovanov je imel spopad z nemškimi nacionalci. Ti dobro vedo, od katere strani proti nemškemu nasilju odločen in dosleden odpor. Slovenskih liberalcev se Markhl z drugovi nič ne boji. Nemškonacionalni poslanci se s pristranim veseljem pogovarjajo o hlapčevski službi, ki jim jo opravljajo slovenski liberalci; saj jim slovenski glasovi omogočujejo njihovo pomenčevalno politiko celo na Kranjskem. Nemeč je v terni za mesto gimnazijskega ravnatelja po slovenski liberalni pomoči. Dva odlična volivca Ivana Hribarja sta oddala svoja glasova za Profta. Naj se nikar ne moti slovenska javnost! Nevarnost, da se imenuje Nemeč na imenovano mesto, je ogromna. Z vsa silo pritiskajo nemški nacionalci na vlado. Prade dela, kar more. Marchet ima v terni trdno stopnjo, ki je ne bo izpustil. Samo odločen korak, ki bi jasno pokazal, da je tudi liberalnih Slovencev resna volja delati na Kranjskem slovensko politiko, bi mogla to stvar izpremeniti, da bi se za zdaj imenovanje odložilo in se počakalo do volitev v deželni zbor in do novega šolskega sveta. Vse drugo je bob v steno. Ropotanje proti Schwarzu ne pomeni prav nič. Schwarz je organ dunajske vlade, ki mu je po Marchetu pod Pradejevim vplivom ukazala, kako naj dela. Opozarjamo, da pride kamala realka na vrsto. Za vseučilišče se poganjati, ko se to malo kar imamo slovenskih učnih zavodov, meče od sebe, je brez pomena. Stranka, ki ima Profta na vesti, ne more v narodnih zadevah imeti nobene besede; in če si jo lasti, škoduje le narodu in njegovim koristim.

+ **Vseučiliška akcija.** Včerajšnji »Narod« je hud ker nečemo priznati, da ima edino veliki akademik Ivan Hribar pravico neomejene diktatorstva v vseučiliški akciji. Pravico do takega diktatorstva s Hribar domi-

slja ter si jo prilastuje menda celo preko vseučiliškega odseka, katerega za svoje korake niti ne vpraša ne. Da takega postopanja ne smatramo koristnim velevažni akciji, zakatero bi bilo treba za skupni nastop skupnih dogovorov je samobesni umevno. Nam je vseučiliška akcija prerena, da bi se vsedli na Hribarjevo koprenje po »paradah«. Kako si mislijo pristaši liberalne stranke skupno akcijo in složno delo z »zdrženimi močmi« so pokazali posebno s pripravami za včerajšnji ljubljanski manifestačni shod za slovensko univerzo. »Narod« je dobival obvestila že pred tednom, da se obvesti pravočasno tudi »Slovenec«, za katerega stoji skoro vsi slovenski državnozbornski poslanci se prirediteljem ni zdelo niti vredno! Še le včeraj (!) dopoldne je telefonično obveščal naše uredništvo gospod, kateremu smo povedali, da smatramo tako postopanje, ki najprej po »Narodu« obvešča prireditve, kakor da bi »Narod« sploh mogel kaj uplivati na rešitev in razvoj zadeve, za skrajno strankarski poizkus zapeljati javno mnenje, kakor bi bilo samo »Narodovcem« za vseučilišče. To je tembolj nečuvno, kolikor bolj bi stvar sama morala biti vzvišena nad takim postopanjem. Povedali smo odkrito, da se prejasno vidi, da nekateri gospodje hočejo bolj zase parado, kakor pa resnično korist stvari, sicer bi se ne moglo tako postopati. Z ozirom na to odpade za nas vsaka dolžnost obširno poročati o shodu. Ali naj tako postopanje gospodov v vseučiliškem odseku odobravamo in se vnemamo za take netaktnosti? Sicer pa se, kakor čujemo nekateri ljudje iz vseučiliškega odseka naravnost norca delajo, ker si nadevajo njegovo ime in se kar samoblastno postavljajo kot »vseučiliški odsek«, dočim se prav nič ne skrbi, da bi pravi vseučiliški odsek res delal. To je morda prav Ivanu Hribarju, mi pa ki boli ljubimo resno delo nego pa parade in osebne kadilnice pa moramo proti takemu izrabljanju skupne narodne akcije naravnost protestirati. Včeraj se je torej vršil ljubljanski manifestačni shod. Udeležila se ga je v prvi vrsti srednješolska moška in ženska mladina. Na prireditvi je bilo takoj opaziti površen arrangement. Saj niti občinskih svetnikov nismo mogli zaslediti! Shod je v imenu »vseučiliškega odseka« otvoril dr. Žerjav, ki je predlagal za predsednika dr. Novaka, za zapisnikarja dr. Krevla. Nato je v imenu »Pravnika« precej dolgočasno in ne- duhovito govoril dr. Novak, za njim v imenu »Slovenske Matic« živahno dr. Hešič in nato pravnik Miloš Stibler. Sprejeta je bila resolucija za slovensko vseučilišče, za češko vseučilišče v Brnu in za rusinsko vseučilišče. Po shodu je del mladine demonstriral pred stanovanjem Hribarjevih volivcev ravnatelja Černivca in dež. nadzornika Levca. Mladina je s tem hotela pokazati, da ima ona toliko zdrav razum, da ve kje je iskati vzroka sedanje srednješolske mizerije. Res žalostno: Ko manifestiramo za slovensko vseučilišče, hoče se nam usiliti za gimnazijskega ravnatelja naši mladini — Nemeč!

+ **Soc. demokratje** so po volitvah v Ljubljani na glas upili, da vložijo protest proti Hribarjevi volitvi in »Rdeči Prapor« je to slovesno naznanil. Soc. dem. voditelji so kar nankrat pozabili na svojo obljubo in protesta niso vložili. Čudne stvari se gode pri soc. demokratih. V »Rdečem Praporju« pravijo, da bodo z imenom izključili vsakega iz stranke, ki bo Hribarja volil, potem pa grede Hribarja volit kar trumoma. Hribar jim obljubi, da bo delal za svobodno šolo in ločitev cerkve od države. Na Dunaj prišedši sprejme krščanski program, voli krščanskega socialca za predsednika in mu očitno roko stiska in gratulira. Soc. demokrati pa molče k temu kot mutasti. In zdaj so pa še protest zatajili. Gospodje, mi ne preiskujemo radi vaših tajnosti, ampak to samo povemo: Es ist etwas faul im Staate Kristanmark!

+ **Podrt hrast.** V soboto je prišel Hribar k Tavčarju, da sta skovala tisto izjavo za »Narod«, v kateri se trdi, da začne lib. stranka po dogovoru med dr. Tavčarjem in Hribarjem izdajati poleg »Naroda« posebno oficalno glasilo stranke. »Narod« je razločno poročal, da se je to zgodilo po dogovoru med dr. Tavčarjem in Hribarjem. Ker je pa »Slovenec« takoj pokazal, da je to čisto v nasprotstvu s tem, kar je Hribar Hrvatom obljubil, namreč da nima z dr. Tavčarjem nič skupnega, da je nasproten njegovi politiki in da bo osnoval novi list proti »Narodu«, se jim je pa račun zmešal. Pričakovali smo, da bo dr. Tavčar, ki je vendar doslej bil vedno odkrit značaj in ni maral za zahrbtno intrigo, v »Narodu« ostal mož beseda. Pa dr. Tavčarjev tilnik je zlomljen, njegov hrbet sključen, iz leva je postala ovca. V »Narodu« smo čitali takoj sledeči presenetiliv:

»Popravek. Po naročilu gospoda dr. Iv. Tavčarja pojasnimo, da med njim in drž. poslancem Ivanom Hribarjem zadnje sobote glede tednika, kateri naj se izda kot oficalno glasilo, ni bilo nikakega dogovora. V tem oziru smo bili napačno poučeni. Pač pa je res, da se je dr. Ivan Tavčar z ozirom na to, da nekateri politiki niso vedeli drugega, nego neprestano zabavljati na naš list, že pred pol letom izrekel, da naj gospodje svoj oficalen list izdajajo, in bil je tudi s tem zadovoljen, če se list niti v »Narodni Tiskarni« ne tiska. Na tem stališču se nahaja dr. Tavčar še danes, ker hoče, da imej »Sl. Narod« nevezane roke na zgoraj in spodaj.

Pribijemo pa, da je bil dogovor med Tavčarjem in Hribarjem, da sta bila celo osebno skupaj, da sta se o tem dogovorila. Ta »popravek« je zopet samo za Hrvatce namenjen, da se jim meče pesek v oči. Nismo mislili, da bo dr. Tavčar tako hitro padel. Ne le mandat in politični vpliv, tudi njegovo moško odločnost so mu vzeli, strli in pobili, da mora zdaj izdajati take popravke. Podrt hrast! Črvi

se ga lotevajo, ko žalostno leži na zemlji. Naše sožalje k taki slogi!

+ **Ustanovni shod »Kmečke zveze« za ljubljansko okolico** bo v nedeljo 30. junija ob 3. uri popoldne v veliki dvorani hotela »Union.« Vstop na shod imajo somišljeniki »S. L. S.«, ki naj si preskrbe vstopnice. Somišljeniki prihitite na shod!

+ **Proračun tržaškega mesta** za leto 1908 je sledeči dohodki 5.210.950, stroški 12.327.000 K, deficit torej 7.161.060 K.

+ **Vedno ena in ista taktika.** S kamniškega okraja. Ko je bila vsa Slovenija izvzemši naših kranjskih liberalcev za splošno volivno pravico za državni zbor, je slovensko liberalno glasilo »Slovenski Narod« venomer v svet trobilo, da liberalci take reforme ne marajo. Vpliv Nemcev, tako so vpili liberalni politiki, se bode sicer zmanjšal, ali še vedno ne v isti meri, kakor bi se moral. In zatorej je boljše, če ostane vse pri starem. Pri tem so pa vedno mislili le na svoje mandate, katere bi v slučaju uveljavljenja take reforme izgubili. In sedaj za deželnozbornske volitve? Do pičice ravno ista taktika. S. L. S. na Kranjskem zahteva, da se pomnoži število slovenskih, reci slovenskih poslancev za deželni zbor. Ker bi ostalo število nemških poslancev neizpremenjeno, si lahko vsak solarček 1. razreda ljudske šole izračuna, da bi se s tako reformo vpliv Slovencev povečal. »Slovenski Narod«, trobilo Hribar-Tavčarjevo, pa zopet dan naden vpije, da se sicer vpliv kranjskih Nemcev zmanjša, ali ker se ne bi v isti meri, kakor bi se moral, naj ostane vse pri starem. Ali kakor je bila neveljavljena državnozbornska volivna reforma brez liberalcev, tako si bode znalo slovensko ljudstvo izvojevati deželnozbornsko reformo, v korist Slovencev. Somišljeniki, na vztrajno delo! Poučite ljudstvo, kdo je največji sovražnik naše domovine!

+ **Novo društvo.** C. kr. namestništvo je vzelo na znanje pravila novega društva: »Katoliško slovensko izobraževalno društvo« s sedežem v Otaležu (politični okraj Tolmin.)

+ **Glavna skupščina »Družbe sv. Cirila in Metoda«.** Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda je določilo, da se vrši letošnja glavna skupščina dne 6. avgusta na Bohinjski Bistrici.

+ **Reichspost.** krščanskosocialni dnevnik, naznanja, da prične list od 1. septembra letos izhajati tudi jutraj.

+ **Urednik »Hrvatskega Dnevnika«** naš rojak Karol Cankar, je radi bolečin na desnej roki odložil uredništvo, dokler ne okreva.

+ **Občinske volitve v Pulju.** Lahi hvalijo italijanske duhovnike iz okolice, ki so vsi glasovali za liberalno kamoro, dočim napadajo prošta Zanettija in mestno duhovščino, ki je glasovala za gospodarsko stranko. Zvečer po zmagi v 1. razredu so Lahi priredili v čast svoji klavni zmagi običajno demonstracijo. Ni dvoma, da bo vlada volitve razveljavila. Govori se celo, da bo vlada razum v Trst tudi v Pulj poslala vladnega komisarja, da napravi red.

+ **Narodno Rieč** je nekdo nalagal, da piše, češ da Šusteršičeva stranka zagovarja obstrukcijo v deželnem zboru kranjskem proti volivni reformi. Ne, ljuba »Narodna Rieč« v Šibeniku. Stvar je nasprotna: Hribar obstruira vol. reformo, ki bi Slovencev dala v roko vlado na Kranjskem, dr. Šusteršič pa zastopa pravo narodno stališče, ki bi ga njegovemu mestu zastopal tudi vsak pošten in značajan Hrvat. Iz tega se vidi, da so Hrvatje, žal, ravno narobe poučeni o naših razmerah, odtod njih postopanje!

+ **Imenovanje.** Pravosodni minister je imenoval notarskega kandidata v Kranju, g. Gregorja Demšarja, za notarja v Postojni.

+ **Poštni uslužbenci** so 26. t. m. na Dunaju zborovali. Zahtevali enoletni provizorij in novo regulacijo plač. Začetna plača 800 K mora prenehati. Zahteva se tudi 35-letna službena doba.

— **Piccolo» proti c. kr. mornarici.** »Piccolo« huiska proti admiralu Montecuccoli, ki je izdal razglas, da se ne smejo na c. kr. ladjah več rabiti laški pomorsko-tehnični izrazi. Sramoti častništvo, češ, »jezik na Adriji je izključno italijanski«.

— **Hmelj in njega poskusni na Dolenjskem.** Hmelj in Dolenjska, to sta dve besedi, ki Dolenjcem nikakor ne gresta v glavo. Kdor je potoval po prijazni Savinjski dolini, kjer gleda cela polja, cele kraje samega visokoraslega hmelja, se nehotе vprašuje, ali bi se s topanogo gospodarstva ne dalo tudi na Dolenjskem poskusiti. Poskusili so z njim pred leti na ljubljanskem polju, kjer je baje prav dobro uspel. In lani so poskusili tudi v bližini Novega mesta, na posestvu gospe Karoline Witschl v Srebrničah. In tudi ta poskus se je najbrže dobro obnesel. Kajti na istem mestu se opaža tudi letos blizu 500 mladih nasadov, ki prav izorno uspevajo. Rahla zemlja, namakana Krke, ugodna lega in podnebje, skratka vsi pogoji za uspešnost hmeljarstva v večjem obsegu bi bili dani. Treba le nekoliko več energije in podjetnosti. Omenjeni gospej posestnici bi bilo priporočati, da v prihodnje poskusijo z nasadi v večjem obsegu. Takisto pa je tudi želeli, da se tudi drugodi zanimajo za slične poskuse.

— **Nova župna cerkev v Sv. Križu pri Kostanjevici** jako zadovoljno napreduje pod spretnim podvzetnikom g. Scagnetijem. Dne 4. julija bode blagoslovljenje vogelnega kamna, katero opravilo bodo izvršili prevzvišeni gospod knezoškof sami. Zid se že vzdiguje kake 3 m nad temeljem. Ob nedeljah farani pred in po sv. opravilu modrujejo z velikim veseljem, kaj bode vse nastalo iz tako velikega obsega cerkve.

— **Sestanek organistov 1. julija na Brezjah.** Vabljeni ste, da se v obilnem številu udeležite tega shoda. Vsak organist je dolžan, da kolikor mogoče posreduje pri svojem so-

sedu in vpliva, da se gotovo udeleži vsak, kajti bliža se skrajni čas, da se vendar prične misliti, kaka prihodnost se kaže temu stanu. Ker se gre za zelo važno stvar, naj torej niko ne zamudi tega prepotrebne pričetka. Upati je, da utegne biti udeležba obilna, ker potreba je silno velika. Vsaka stvar doseže se pa samo z združenimi močmi. Vsak naj naznani svoj prihod predsedniku Ivanu Rus v St. Vidu nad Ljubljano.

— **Vojaški pohodi.** Iz zapadnih Brd se nam poroča: V torek in v sredo hodili so po zapadnih Brdih višji častniki in pregledovali razne točke ter primerjali njih lego in daljavo po zemljevidu. Sedaj ljudje gledajo, kaj naj to pomeni, ko se vedno bolj pogosto vidi višje vojaštvo ob meji. Nekateri celo pravijo: Ali se bomo precej z Lahom, kaj ne!? — Če drugega uspeha ne bodo imeli vojaški pohodi, ta bo gotov: spoznali bodo častniki, da biva v Brdah zvest rod pravih Avstrijcev. Hrast se orajaja in hrib — Briska zvestoba ne gane. Priporočali bi častniškemu zboru, da si natančno ogleda naše žalostne prometne zveze — posebno od Neflega oziroma Fojane preko Gradca-Višnjevik čez Vrhovlje v Plave. Šest konj ima dovolj vleči en kanon v slučaju kake vojske. Na železnico ni upati — vsaj 100 let še ne — za nami potop. — Posadke v Kormini pa le ni še. Zakaj ne?

— **Tržaški Lahi za Garibaldija.** »Meščanski odbor« v Trstu je objavil neki oklic, kjer pozivlja meščane, naj proslavijo Garibaldija in naj sledeč njegovemu zgledu branijo italijansko posest pred »tujimi navalami«.

— **Slovani na Dunaju.** Na Dunaju prirede v nedeljo, dne 7. julija 1907 v veliki dvorani hotela »Union«, IX. Nußdorferstraße 23 ob 5. uri popoldan slovenska katoliška društva veliko slavnost v proslavo sv. Cirila in Metoda. Sodelovala bodo: Slov. kat. akad. društvo »Danica«, slov. kat. izobraževalno društvo »Straža«, češko kat. društvo »Jednota sv. Metode« in poljsko katol. društvo »Vjezizna«. Pri slavnosti bo govoril v vsakem jeziku en slavnostni govornik, za Slovence govori vč. g. državni in deželni poslanec dr. J. Ev. Krek, profesor bogoslovja v Ljubljani; za Čeha pa vč. g. Rybák, jezuit iz Prage. Pri slavnosti nastopijo pevski zbori vseh treh narodnosti, svira pa tamburaški zbor »Straže«. To je že druga taka slavnost. Lansko leto se je bil prvi poskus dobro obnesel in zveza med katol. društvi — prej skoro neznanimi — je postala intimna. Slovenci! Ničče ne sme manjkati pri tej velepomembni slavnosti. Pridite do zadnjega skupaj, da proslavimo dostojno dva velika slovenska apostola, ki sta nam prinesla sv. vero in slov. jezik. Po domovini bodo plapolali njima v čast kresovi, v naših srcih pa plapolaj neomahljivo navdušenje za Ciril-Metodovo idejo: Združenie vseh katoliških Slovanov pod eno zastavo! — Slovenci! Pridružimo se trdni falangi katoliških Slovanov, da bomo tem močnejši, nepremagljivejši!

— **Za Ciril-Metodovo družbo** je kri kresu na Cofiču nabrala gdč. M. Hafnerjeva 10 K.

— **Novice iz Toplic na Dolenjskem.** Iz Toplic na Dolenjskem se nam piše: Naše kopalnice z vsakim dnevom dobiva prijaznejšo podobo »sezona«. Razni gostje vseh stanov se sprehajajo po glavnem trgu, se hladijo na klopeh pred gradom ali setajo po parku. Število doslej došlih znaša okroglo 260 brez vojaščin. Za mesec julij so oglašeni gostje iz Kajire, Bolgarije in Srbije! Duhovnikov je letos zelo malo, danes se vrne v Ljubljano župnik Korošec. Pač pa ne manjka mimoletelcih gostov, ki pridejo le za en dan, da vzamejo takozvan »Reinigungsbad« in zopet odletijo. Tako smo videli te dni g. župnika šempeterskega iz Ljubljane in gospoda kaplana Pogarčarja iz Žužemberka. Vsi gostje so z vspehi kopanja zelo zadovoljni. Posestnik iz Trate je rekel: Škoda, da že prej nisem vedel za to izvrstno vodico. V kratkem bo tu pri nas in v okolici več cerkvenih slavnosti: 29. t. m. blagoslov vkladnega kamna za novo župno cerkev sv. Antona Pad. v Prečni, 21. julija slovesna nova maša gospoda Franca Kulovca v Toplicah, 28. jul. farni praznik sv. Ane v Toplicah, 4. avgusta svečana zlata maša g. svetnika in župnika A. Peterlina v Šmihelu pri Novem mestu, za katero se delajo vsestranske priprave, pridigal bo gospod prelat Rozman od sv. Jakoba v Ljubljani.

— **Iz Novega Mesta** se nam poroča: Milostni gospod škof Ivan Stariha se je vrnil iz Rima, kamor se je bil podal »ad limina apostolorum«. Bil je sprejet v avdienci pri Sv. Očetu. Vsled prošnje tukajšnjega preč. gosp. prošta mu je Sv. Oče dovolil, da v kapiteljski cerkvi, kjer bo na sv. Petra in Pavla praznik pontifical, podeli papežev blagoslov. — Vladika Stariha bil je v svojih misijonskih zadevah tudi na Dunaju.

— **Časopis treba plačati, ako se obrzdi, čeprav ni naročen.** Upravno sodišče je izdalo važno razsodbo, ki bo razjasnila napačne nazore o plačevanju nenaročenih časopisov. V takem slučaju se je posvetovalo upravno sodišče in prišlo do zaključka, da mora dotičnik ki poslani mu list obrzdi, naj si ga je naročil ali ne, časnik tudi plačati.

— **Zaradi žen** sta se 24. t. m. ponoči v starem mestu v Trstu sprla delavca Ivan Puc iz Krkave in Jožef Spanger. Ranila sta drug drugega, največ jih je dobil Spanger, kajti nasprotnik ga je zabodel z nožem tako globoko, da mu je ranil pljuča in ni mnogo upanja da bi slednji okreval.

— **Napadli so v Trstu štiri neznanci** nekoliko vinjenega kovača Franca Kermelja in mu ukradli 34 kron.

— **Vrtno veselico** priredi godbeno društvo »Slovenska narodna godba« v Rovtahu na praznik sv. Petra in Pavla, dne 29. junija 1907 na vrtu »pri pošti«. Začetek ob pol 4. uri popoldne. Vstopnina 40 vinarjev.

— **Petindvajsetletnico svojega obstanka** bode praznovala gimnazija v Travniku v Bosni. Dne 2. julija bode sestank nekdanjih dijakov travniške gimnazije, oktobra meseca pa bodo v zavodu velike slovesnosti. Gimnazijo vodijo in tudi v njej poučujejo jezuiti.

— **Tužji v Opatiji.** Od 1. septembra 1906 do 19. junija 1907 je prišlo v Opatijo 22.569 oseb. Od 13. do 19. junija 1907 je na novo došlo 324 oseb. Dne 19. junija 1907 je bilo navzočih 999 oseb.

— **Podraženje kruha v Zagrebu.** Cene moki so se zadnji čas nepričakovano dvignile in bodo najbrže še bolj poskočile. Pogodbe z mlinci večinoma potečejo koncem julija, kjer pa trajajo dalje, bodo gotovo mlinci napeli vse sile, da se razdro. Peki so vsled tega imeli shod, na katerem so sklenili, da podraže kruh in sicer: 1 kg črnega kruha stane odsedaj naprej 14 krajcarjev, črnega s krompirjem 15, belega 16 krajcarjev. Zemlje in drugo malo pecivo se bo dostavljalo na dom pet kosov za deset krajcarjev, prekupci jih dobijo 6, toda staro pecivo se ne jemlje nazaj. To podraženje stoji v veljavo s prvim avgustom. Vedoč, da so višje cene težko breme za občinstvo, zlasti za revne sloje, so obenem sklenili, posvetovati se z magistratom, kako znižati cene kruhu.

— **Club franco-slovene. Francosko-slovenski klub.** Smuje se društvo v razširjavo znanja francoščine med Slovenci. Slovenke ter Slovenci, ki razumejo ter govore vsaj prilično francoški in bi hoteli pristopiti nameravanemu klubu, so nujno naprošeni, da pošljejo svoj naslov uredništvu lista.

— **Kmetijsko predavanje** v Šmartnu pri Litiji priredi kmetijska podružnica v nedeljo dne 30. t. m. ob 7. uri v jutru v šoli, predaval bode gosp. Jakob Legvart.

— **Poštna vest.** Dne 1. julija 1907 odpre se v Sorici na Gorenjskem, političen okraj Kranj nov poštni urad, ki se bode pečal s pisemsko in vožno pošto ter obenem služboval kot nabiralnica poštne hranilnišnega urada. Zvezo bode imel s poštnim uradom v Železnikih po vsakdanji poštni vožnji. Zajedno se opusti poštna nabiralnica v Sorici.

— **Nov hrvaški list.** V Zagrebu je začel izhajati »Putnik«, namenjen v pouk izseljenecem.

— **Živinsko sejmšče v Gorici prenešeno drugam.** V sobotni seji mestnega starešinstva goriškega je naznanil župan dr. Marani, da je dobil od namestništva dopis, v katerem zahteva namestništvo, da se mora sedanje sejmšče do konca leta 1908 preložit, ako se to ne zgodi, ne bo več sejmov. Našim čitateljem je gotovo že znano, da so posl. Grča in tovariši v zadnjem zasedanju dež. zbora interperirali radi nedostatkov na tem sejmšču.

— **Strupena muha** je picila petletno Marijo Modec v Dvorski vasi, nakar je dekletce kmalu umrlo.

— **Triglavska kočna na Kredarici** se je otvorila dne 27. julija letos. Oskrbovanje kočje je v spretnih rokah zakonskih Janeza in Marije Arh, katera sta hribolazcem že več let dobro znana. Koča je preskrbljena z izborno pijačo in raznimi jestvinami; vsak čas se dobi tudi sveže meso.

— **Aljažev dom v Vratih** se je otvoril 27. t. m. Oskrbovanje se je tudi to leto poverilo g. Dobyšku in njegovi soprogi, s katerima je bilo občinstvo zelo zadovoljno. Poleg drugega provijanta je tudi sveže meso vedno na razpolago. Da je »Slovensko planinsko društvo« poskrbelo tudi izborno pijačo, se uumeje.

— **Orožnova kočna** na Črni prsti v Bohinju, se je otvorila in v vsem potrebnem provijantom založila 24. t. m. Za oskrbnika je društvo nastavilo Odarja in njegovo soprogo, ki kažete, da imata vse potrebne zmožnosti za ta posel. Ker se promet v tej koči spriču krasnega razgleda raz Črno prst in lahke pristopnosti, osobito pa zaradi nove železnice silno večja, je društvo za večje udobnosti v koči poskrbelo.

— **Morskega volka** so videli v bližini tržaškega svetilnika.

— **Kolek za zdravniške recepte** je sklenila da se uvede bukovinska zdravniška zbornica. Izkupilo za kolek se nakaže zakladu za zdravniške vdove in sirote. Vsak recept bo moral imeti kolek za 2 v. Upajo na ta način dobiti vsako leto 100.000 kron.

— **Mesto zdravnikarja** razpisuje županstvo občine Dolina pri Trstu.

— **V vodnjak se je vrgel** v Trstu neki Jožef Hlača, kmetovalec iz Dekanov, zaradi gmotnih neprilic.

— **Oproščena obtožbe detomora** je bila v Trstu 28-letna služkinja Marija Solda, doma iz Oprtja, ki je 8. t. m. umorila svoje dete ženskega spola.

— **Zmaga S. L. S.** Iz Ortaeka smo včeraj prejeli brzojavko: Pri občinskih volitvah Velike Poljane je bilo izvoljenih 12 odbornikov. Naših je 11, dvanaesti je novopečeni liberallec Jernej Pirnat.

— **Manifestacijski shod delegatov** pisarniških oficijantov na Dunaju se je vršil 26. junija t. l. ob obilni udeležbi delegatov cele Avstrije. Navzočih je bilo 38 državnih poslanec, med njimi tudi Gostinčar in Hribar. Oba sta govorila na shodu in se zavzemala za opravi čene zahteve tega stanu, da bi se uredila ministrska naredba z dne 19. julija 1902 potom zakona, ter zboljšale plače, ker je vlada te vrste uslužbenec pri zadnji regulaciji plač popolnoma prezrla.

— **Sinu hišo zažgal** je v Dornbergu na Primorskem stari kmet Franc Berce.

— **Parni mlin v Sarajevu.** Bosenski trgovci so sklenili zgraditi v neposredni bližini Sarajeva parni mlin, ki bi zmlel na dan 10 vagonov pšenice, en vagon rži in 1 vagon koruze, torej bi popolnoma zadoščal potrebam Bosne in Hercegovine, in kar je največjega pomena, gospodarsko osamosvojl oku-

pirani deželi od budimpeškega trga. Osnovna glavica je določena na eden in pol milijona kron; pol milijona kron je že podpisanih v Sarajevu od poednih oseb. Upanje je, da se udeleže podjetja tudi domači denarni zavodi. Osnovatelji so že vložili prošnjo za predodloženje. Prosjevanje podjetja je zagotovljeno, ker se bodo pridelki izvažali tudi v Turčijo in Južno Italijo.

— **Shod poštini uslužbenec** so priredili 26. t. m. na Dunaju. Na shodu so govorili drž. poslanci Hoffmann pl. Wellenhof, Resel in pa nemški radikalec Stransky. Vsi trije so izjavili, da se hočejo zavzemati za poštne uslužbenec.

— **Podraženje vožnje v Ameriko.** Po novem naselniškem zakonu, ki stoji v veljavo s 1. julijem, mora vsak izseljenec plačati 4 dolarje davka, ki se pripriše voznim listkom iz Evrope v Ameriko, vsled česar se podraži vožnja iz Evrope v Ameriko.

— **Dedinja samomorilka.** V Krasnici, Krška dolina, se je obesila 22. t. m. slabomna Neža Wirschl. Pred kratkem je precej podedovala, kar jo je tako zmedlo, da se je obesila.

— **Voditelj Srbov v Bosni odstopil.** Jęftanovič, dosedajni politični vodja Srbov v Bosni se je umaknil iz političnega življenja, baje, ker so ga zadnji čas radikali ljuto napadali, ko je prevzel pri neki banki v Sarajevu mesto zaupnika. V »Braniku« izjavlja, da odstopa od svojega voditeljskega mesta in ga prepušča drugemu. Jęftanovič je bil vedno pristaš zmernega krila srbske stranke.

— **Iz troedine kraljevine hrvaške.** V Delnicah je požar uničil celo ulico, v kateri je stalo 15 hiš. — Pri potovanju generalnega štaba se zlasti pozornost obrača na avtomobile; z nekaterimi so lahko prevozili tudi hude strmine. Neki general, vozeč se z avtomobilom g. Budicekga, je izjavil, da bode predlagal glede na svoje izkušnje, naj se na Hrvaškem ustanovi več postaj za vojne avtomobile, ki naj bi jih dobile zlasti zelo oddaljene posadke; uredili naj bi se tudi posebni vojni avtomobilni oddelki. — Proforski zbori vseh fakultet zagrebskega vsučilišča so izbrali odbor, da se posvetujejo o prireditvi poljudnih znanstvenih predavanj ter na podlagi svojih sklepov stavi primerne predloge vladi, ki se za to zelo zanima in je obljubila moralno in gmotno pomoč. — V Zagrebu so poleg »Kameniti vrat« preuredili staro hišo, ki bodo v njej namestili ljudsko knjižnico in mestni muzej. — V Cavtatu je več odličnih meščanov izbralo odbor, ki naj izposluje od vlade dovoljenje za izkopavanje starin na razvalinah rimskega Epidavra. Nekaj starin je že shranjenih v Cavtatu, večina pa je še skrita pod zemljo, zlasti vodovod. — »Hrvatsko društvo za pučko prosvieto« je začelo izdajati svoje glasilo; izšle so že tri številke. V Gospiću je priredila učiteljica Mirkovič tečaj za analifabete. Uspehi so sijajni.

— **Lvovski občinski svet** je v soglasju s krakovskim sklenil ne udeležiti se sokolskih slavnosti v Pragi.

× × ×
— **Tiskarski škrat** je nagajal danes izredno v našem članku »Razkritja o Ploju«. Zanesel je zadnjih osem vrst na prvi slovenčevi strani na I. prilogo današnjega našega lista. Prosimo, naj se v tem zmislu popravi naš članek.

Idrijske novice.

— **Dne 14. julija 1907 v Idriji!** Dne 14. julija t. l. bo slovesno blagoslovljenje zastave »Katol. del. družbe v Idriji«. Vsa bratska društva se že zdaj najljubneje vabijo, da se v čim največjem številu udeleže naše slavnosti. Vabila se začno prihodnje dni razpošiljati. Natančen spored slavnosti objavimo v eni prihodnjih števil. Zanimiv program bode ob 4. uri popoldne na vrtu gospoda Didiča. Nastopilo bode 43 društvenih pevki in pevcev in polnoštevilna godba našega godbenega društva.

Štajerske novice.

— **Deželnozbornske volitve** na Štajerskem se bodo vršile drugo leto.

— **Nemci proti kulturi.** Nemški narodni svet za Spodnje Štajersko je protestiral proti ustanovitvi novih slovenskih učnih zavodov. Dobro, da ni nemški narodni svet za ustanovitev slovenskih šol edino kompetentna oblast!

— **Nemški uradni jezik** naših pošt rodi včasih jako čudne izrodke nemščine in pravopisa. Na neko pošto pošiljatec zapisala je vsekako roka kakega poštnega pomožnega uradnika: »retourir Cilli, Abgereist, unbekant wohin.« — Tako smešilo ti gospodje nemščino, še bolj pa toliko slavljeno nemški uradni jezik.

— **Blagoslovljenje temeljnega kamna za učiteljsko poslopje šolskih sester v Mariboru.** V sredo, dne 26. t. m. je blagoslovil mil. lavantinski knezoškof Napotnik temeljni kamen novega učiteljskega poslopja šolskih sester v Mariboru. Pred samostanskimi vrati se je vršil sprejem prevzvišenega knezoškofa in visokih gostov. Nato je čital prevzvišeni sv. mašo in potem blagoslovil temeljni kamen. Nato se je zapela pesem »Ave Maria«, nakar se je zazidal spis in je dal prevzvišeni svoj višjepastirski blagoslov. Po končanem blagoslovljenju temeljnega kamna se je zapel v cerkvi še »Te Deum«.

— **Zganci z mišico.** Iz sovraštva do Konrada Černeca se je vtihotal dne 9. aprila letos v Partinjah 32-letni viničar Marko Živko v Černevec hlev in nastavil 106 kron vrednemu teletu žganec pomešane z mišico. Ker tele ni hotelo jesti zastrupljenih žganec, se je izjalovil Živkotov zlobni namen. Sodišče je prisodilo Živkotu trimesčno ječo.

— **Obešenca** že gniočega so našli v celjski okolici visečega na hrastu. Truplo je bilo že močno gnjilo. Obešenec je 42-letni hlapec Jožef Pott. Tožaril se je s svojim gospodarjem a je izgubil tožbo. V obešenecem žepu so našli denarnico z 2 v.

— **Izpred mariborskega sodišča.** Ker je pretepel nekega Janeza Werleja tako, da je bil en mesec nesposoben za delo, so prisodili Janezu Gumzeju dvemesečno ječo. — Zaradi tatvine pri posestniku Frančišku Korošču v Zabovcah so dobili Jurij Debelak štirimesečno ječo, Janez Horvat enomesečni in 14-letni Jožef Ropič petdnevni zapor. — Zaradi kovarstva je dobila tri mesece težke ječe Julijana Duh.

— **Velika svečanost v Mariboru** v prid družbe sv. Cirila in Metoda bode prekosila vse dosedanje veselice. Opozorjamo okoliške kegljavce, da se keglja v prid družbe od 1. do 7. julija vsak večer od 7. ure naprej. Dobitki so lepi in izdatni. Vsak naj poskusi svojo srečo. Zanimanje za vdeležbo je velikansko. Glavnemu odboru dohajajo vsak dan celo brzojavna naznanila od vseh slovenskih krajev. Omenimo le: 1. »Slavni odbor! Privedem na veselico pristnega medveda od severnega tečaja in zaklete princezine iz Svete dežele. S spoštovanjem Abančuri, cirkusdirektor.« — 2. »Na potu smo iz daljnega juga, da odpremo svojo trgovino slovenskega blaga. Vodja Jugoslovanskega sejmišča.« — 3. »Vadim svoje izurjene tamburaše noč in dan. Asan Begovič.« Vse polno bode novosti; kdor ne verjame, naj pride gledat.

— **Nemški izzivač.** Pred nekaj dnevi je prišel v znano slovensko gostilno v Celju pisar pri celjski davkarji, nek Stefanec. Natakariča ga je vlnudo slovensko vprašala, česa želi. To pa je »nemško« kri Stefanec, ki je, kakor čujemo, rojen Kranjec, tako razburilo, da je ozmerjal dekle z najgrjimi priimki.

— **Nezgoda.** Kaznjenc Vinko Ozebek je prišel po prekladanju žita na mariborskem kolodvoru med dva voza. Zmečkani sta mu roki in stisnilo ga je čez prsi. Dasi se je zgodila nesreča že ob osmi uri zjutraj, je prišel zdravnik šele ob en četr na deset. Ozebek je imel prestatl je še nekaj dni svoje dvemesečne ječe, v katero je bil obsojen ker je žalil stražo.

— **Obesil se je** v Fürstenfeldu davčni kontrolor Ferdinand Gradisch.

— **Zrelostno izkušnje** na ptujski gimnaziji so bile 24. t. m. Z odliko sta napravila zrelostno izkušnjo maturanta Maks Krišan in Jožef Ornič, en kandidat ponovi izkušnjo iz enega predmeta jeseni.

— **Sulferajnska krajevna skupina v Brežicah** ima 79 članov. Na obč. zboru dne 18. t. m. so bili izvoljeni v odbor brežiške krajevne Sulferajnske skupine: načelnik dr. Janesch, namestnik del Cot, zapisnikar učitelj Rentmeister, namestnik Zechner, blagajnik Petek, namestnik Schmidt. V Brežicah delajo Nemci na zgradbo nemškega šolskega poslopja.

— **Visoka starost.** Ljutomerski vpkokojeni občinski tajnik Jelouschegg je praznoval 24. t. m. 85letnico.

— **Ljutomerski občinski svet** je izvolil za župana notarja Thurna, za namestnika trgovca Hönigsmanna, za drugega občinskega svetovalca tvorničarja Franca Kainza in za tretjega lekarnarja dr. Schwarzja.

— **Hmelne nasade pri Žalcu**, sta poškodovala hlapec Jurij Šmerc in Marko Obreza iz Dagoš posestniki Heleni Skoberne. Jezilo ju je, ker ju niso pustil voziti po neki pešpoti in sta porezala zato več sto hmeljnih sadik in napravila več sto kron škode. Šmerca in Obrezo so izročili sodišču.

— **Vajenčev samoumor.** V Slatini se je zmešalo 16letnemu vajencu Mihaelu Otavniku pri trgovcu Böheimu. Obesil se je v blaznosti.

— **Dekan graške bogoslovne fakultete** je postal profesor cerkvenega prava dr. Haring.

— **Nenadzorovani otroci.** V Mariboru je pustila dninarica Julijana Dokl svoja dva otroka, stara 3 in 4 leta brez nadzorstva doma. Ko je odšla, je pa začela goreti košara, napolnjena z drvmi in s premogom. Otroci so začeli kričati na pomoč. Vrtnarica Saspaun je čula kričanje, vdrla je v sobo in nesla že nezavestnega otroka na sveži zrak. Gorečo košaro je pogasil neki policist.

— **Godbini ravnatelj** mariborskega filharmoničnega društva je postal Alfred Kletman doma v Quedlinburgu na Harcu v Nemčiji.

— **Počitnice v mariborskem okraju.** Mariborski okrajni šolski svet je sklenil, da preloži velike počitnice. Velike šolske počitnice se prično 19. avgusta in trajajo do 1. novembra. Cesarska maša bo 17. avgusta. Izvzetih je 6 šol.

— **Izpremembe v politični službi.** Iz Slov. Bistrice v Celje je premeščen okrajni glavar Marijan baron Müller-Hornstein. Okr. nadkomisarju grofu Attemsju je poverjeno okrajno glavarstvo v Brežicah, namestniškemu tajniku dr. Ernstu Pojerju glavarstvo v Slovenski Bistrici in nadkomisarju Alfredu Eisl glavarstvo Hartberg, Okr. glavar pl. Prahil prevzame ptujsko glavarstvo 1. julija.

— **Zaprli so** v Mariboru bivšega uradnika Matijo Sorkota zaradi golufije in ga izročili graškemu deželnemu sodišču. Sorko je pobegnil iz Grada v Trst, odkoder se je povrnil v Maribor, kjer so ga prijeli.

Koroške novice.

— **Slovenska krščanskosocialna zveza** za Koroško, h kateri bi pristopila vsa koroška nepolitična društva, se namerava v kratkem ustanoviti.

— **Smrtna kosa.** Umril je v Podlublju na Koroškem priden dijak g. France Arnuš iz Dornave pri Ptaju.

— **Kongres za zadeve osebnega prometa** priredi v Celovcu od 25. do 28. t. m. »Društvo

nemških železniških uprav.« Na kongres so prišli zastopniki iz Avstrije, Nemčije, z Nizozemskega, iz Švice, iz Belgije, z Danske, s Finske, z Norveškega, s Švedskega, s Francoske in Italije.

— **Shod koroških gasilcev** je napovedan 14. in 15. septembra v Brežah.

— **K Celovec ob cesarjevem jubileju.** Ob cesarjevem jubileju namerava celovška občina d. voliti 100.000 kron za človekoljubne namene.

— **Velik požar.** V Beli je zgorela hiša baronu Hugonu Boillou. Škoda znaša 75.000 kron. Baron je zavarovan za 60.000 kron. — V Voičah (Foitsch) je zgorela hiša posestniku Klubušniku.

— **Knezoškofljski konzistorialni svetnik** je postal benediktinec Otmar Berger, admontski prior; duhovni svetnik pa klosterneuburški gimnazijski profesor dr. Adam Hefer.

— **Občinske volitve v Celovcu.** Nadomestni občinski volitve se je udeležilo izmed 842 volivcev je 265. Izvoljeni so za tri leta policijski zdravnik dr. Jožef Gruber, arhitekt Fr. Baumgartner in finančni svetnik Hans Walker, za dve leti poštni oficial Franc Artnak, za eno leto pa dr. Adolf Martinek in učitelj Viljem Weiss.

— **Pri celovski ožji volitvi v občinski svet** je bil izvoljen z 221 glasovi kleparski mojster Karol Köstner proti socialnemu demokratu Frančišku Pressien, ki je dobil 185 glasov.

— **Deželnozbornski beljaški mestni okraj.** Za kandidata je postavljen načelnik »Rokodelskega društva« in občinski svetnik Oton Stage, svobodni Vsenemec.

— **Letošnje cesarske vaje na Koroškem** se vrše od 2. do 7. septembra. Graškemu armadnemu zboru bo zapovedoval podmaršal Potiorek, inomoškemu pa nadvojvoda Evgen. Cesar se udeleži vaj najbrže le dva dni in bo stanoval, kakor smo že poročali, v celovškem deželnem dvorcu. V Celovcu bodo stanovali tudi vojaški atašee drugih držav. Letošnje vaje bodo popolnoma podobne vojski. Odpade tudi dozdej običajna demarkacijska črta. Nasprotnika dobita edino le povelje, pričeti z vajami brez drugih navodil in bosta poveljnika nasprotnih čet postopala popolnoma samostojno.

Cerkveni letopis.

— **Prošnja.** Podpisani se obrača na vse tiste p. n. gg., ki so kedaj službovali v Logatecu, pa tudi na druge prijatelje, znance in znanke logaške fare z nujno prošnjo za kak prispevek k napravi novih orgelj v župni cerkvi M. B. v Logatecu. Dne 15. avgusta 1907 bodo orglje postavljene in blagoslovljene in treba bo šteti za nie 6000 kron. Kje naj vzamem denar? Farani so darovali ne všteti dela in vožnje 36.000 kron, da smo res krasno popravili farno cerkev in povečali — zato od njih ne morem pričakovati zopet tolike svote, kljub njihovi vnemi in požrtvovalnosti. Razun tega imamo na farni cerkvi še nad 8000 kron dolga, katerega moremo le obrestovati. Nujno toraj prosim blaga srca, naj nam kaj pomagajo. Vsak dar se bo hvalečno sprejel. — Logatec, 26. junija 1907. — J. Lavrič, župnik.

Ljubljanske novice.

— **Pozor Trnovčani!** V nedeljo dne 7. julija t. l. je ustanovni občni zbor »Slov. gospodarskega, izobraževalnega društva za trnovsko in krakovsko predmestje v Ljubljani.« Vsi somišljeniki se uljudno povabijo da pridejo ta dan popoldne ob 3. uri v prostore gospoda Ludovika Kotnika, kjer se vrši volitev odbora in potem posvetovanje o nadaljnjem delovanju prepotrebnega društva. Bog i narod.

— **Pomočniški zbor graškega trgovskega gremija** je sklenil, da naj se zapirajo graške trgovine ob 7. uri zvečer. In v Ljubljani?

— **Streljanje na Gradu.** Povodom patrocinija v trnovski mestni župnijski cerkvi se bode prihodnje nedeljo dne 30. t. m. dopoldne med sv. mašo streljalo na Gradu.

— **Ljubljanska dijaška in ljudska kuhinja.** — Občni zbor. Ker se dne 10. junija t. l. občni zbor ni končal, se bode dne 1. julija t. l. ob 6. uri zvečer v društvenih prostorih z istim programom nadaljeval. — Predsednik.

— **Redni občni zbor »Glasbene Matice«** se vrši v soboto, 13. julija 1907 ob osmi uri zvečer v pevski dvorani »Glasbene Matice«, Vegove ulice št. 5.

— **I. ljubljanska državna gimnazija** je imela včeraj sklep šolskega leta. Nemško šolsko izvestje prinaša nemški spis prof. A. Paulina »Uebersicht der in Krain bisher nachgewiesenen Formen aus der Gattung Alcemille L.« Vseh dijakov je imela gimnazija koncem leta 609. Odliko ima 97, prvi red 375, ponavljalni izpit 66, drugi red 53, tretji red 16, vsled boleznih bodeta pozneje izprašana dva dijaka.

— **God slovenskih blagovestnikov, sv. Cirila in Metoda,** praznieta združeni šentpeterska moška in ženska podružnica s svečano mašo, ki jo služi podružnični predsednik, g. župnik Fr. Pavlič, dne 5. julija t. l. ob 8. uri zjutraj v župni cerkvi sv. Petra. P. n. člani in članice se uljudno pozivljajo, da se je udeleže v mnogobrojnem številu.

— **Samoumor.** Včeraj popoldne obesil se je v trnovski vojašnici mizar Dmrovec.

— **Umril je** trgovcu M. Spreitzerju pet mesecev stari sinček Bogomil.

— **Tatinska natakariča.** Nedavno je bila, kakor smo že poročali, v Trstu kaznovana s 24-urnim zaporom natakariča v hotelu »Adria«, Lucija J., doma iz Ljubljane, ker je ukradla neki prstan, katerega je trgovec Dominik Bevilacqua iz Vidma pozabil v hotelu v svoji sobi. Komaj je prišla iz zapora, že so jo ovadili, da je kradla tudi neki gospej Dobrovič

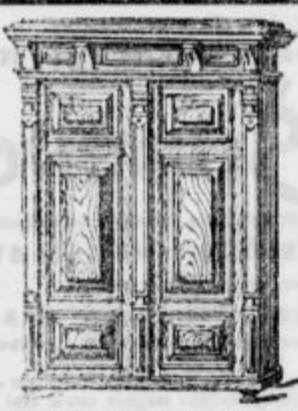
Patent

542
26-15 Hatschek

Skrilj-Eternit

asbestni cementni skrili
Eternit tovarne
LUDWIG HATSCHKEK

Najboljša streha sedanosti. Varna pred ognjem in viharji, kljubuje vsem vremenskim vplivom, ne potrebuje poprav, je lahka, lična in ceno. — **Najdalekosežneje poročstvo.** Spričevala prve vrste. Zahtevajte vzorce in prospekte! — Glavno zastopstvo za južne pokrajine: Delniška družba tvornice portlant cementa Dovje in v Trstu, via Geppa 2. — Vprašanja naj se naslavljajo na založnika **Teodorja Korn**, krovca in kleparskega mojstra v Ljubljani, kjer se izvršujejo tudi **strelovodne naprave, klepareka in krovka dela** z različnimi materijali. Zaloga in zastopstvo v Novem mestu Jos. Košiček.

FILIP LAZAR,
mizarski mojster, Jesenice, Gorenjsko

priporoča slav. p. n. občinstvu svojo

veliko zalogo

hišne oprave

iz mehkega in trdega lesa, vsakovrstnih stolov, miz, madracev in žimnic. — V zalogi imam veliko izbero

prst (mrtvaških trug)

od najprostejših do najfinih in pa po **najnižjih cenah brez konkurence!**

832 12

Marija Sattner,

Ljubljana, Dunajska cesta št. 19, II. stop. II. nadstr. (Medijatova hiša).

se priporoča pred. duhovščini za

izdelovanje

cerkvenih

para-

mentov.

izdeluje cele ornate kazule v vseh liturgičnih barvah, pluvijale, obhajilne burse, stole in vse za službo božjo potrebne stvari, priproste in najfineje, kakor se glasi naročilo, v svilnatem in slatnem vse nju. — Izdeluje tudi bandera in baldahine ter izvršuje vsakovrstno cerkveno perilo iz pristnega platna. Vporablja samo dobre blage, cene po možnosti nizke, zagotavlja trpetno, vestno delo in hitro postrežbo. Prenovljenje starih paramentov tudi zadovoljno prevzame.

289 26-45

P. T.

Dovoljujem si slavnemu občinstvu vljudno naznaniti, da sem **otvoril trgovino z mešanim blagom na Zaloški cesti 15**

Zagotavljam slavno občinstvo, da bodem vsestransko vstrelal izraženim željam, se istemu prav vljudno priporočam za obilen obisk in nakup specerijskega in manufakturnega blaga.

1350 3-3

Z najodličnejšim spoštovanjem

Božidar Pavčić.

Ustanovljena 1. 1888.

Tovarna pečij.

Ustanovljena 1. 1888.

založnik zveze ces. kralj.

avstrijskih državnih uradnikov.

ALOJZIJ VEČAJ

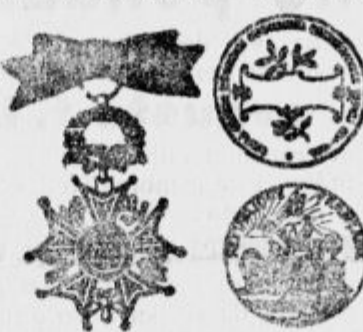
LJUBLJANA, — Trnovo, Opekarska cesta, Veliki stradon št. 9

priporoča vsem stavbnim podjetnikom, častiti duhovščini in sl. občinstvu svojo veliko zalogo najprejnejših in sicer od najmočnejših prečanih in poljubno barvanih do najprostejših

prstnih pečij

1181 26-6

različnih vzorcev kakor: renaissance, barok, gotske, secesion itd., kakor tudi štedilnike in krušne peči lastnega in domačega izdelka po najnižjih cenah ter je v svoji stroki popolnoma izvežban. Ceniki na zahtevo brezplačno in franko.

Stavbeno, umetno in konstrukcijsko ključavničarstvo.

Hidralične vidre in sesalke

Josip Weibl

J. Spreitzer-ja nasl.

LJUBLJANA, Slomškova ulica 4.

priporoča se slavnemu občinstvu in prečastiti duhovščini v izdelovanje vseh v to stroko spadajočih predmetov: žitno omrežje na stroj, obhajilne mize, ograje na mirodvoru sbnežno omrežje, vešna vrata, balkoni, verande, stolpne križe, štedilnike, strelovođe, železna okna, železne stole itd.
Specijaliteti: valjni zastori in solne plahte po najnovjšem sistemu s samodvigalnimi operami brez vijakov.
1809 52-59

Najkrajša in najcenejša vožnja v Ameriko

z modernimi, velikimi brzoparniki iz Ljubljane čez Antwerpen v New York je proga rdeče zvezde „Red Star Line“.

Na naših parnikih: „Finland“, „Kroonland“, „Vaderland“, „Zeeland“ in „Samland“, kateri vsak teden v sobotah oskrbujejo redno vožnjo med Antwerpenom in New Yorkom, so značajna, izborna hrana, vljudna postrežba in spalnice, po rovem urejene v kajite za 2, 4 in 6 oseb, za vsakega potnika eminentnega pomena, in traja vožnja 7 dni.

Odhod iz Ljubljane vsak torek popoldan.

Naša proga oskrbuje tudi po večkrat na mesec vožnjo čez Kanado, katera pa je izdatno cenejša kakor na New York.

Pojasnila daje vladno potrjeni zastopnik

FRANC DOLENC
v Ljubljani,

Koroševska ulica odslej št. 26, od južnega kolodvora na levo pred znano gostilno pri „Starem tišlerju“, 320 26-18

Podpisana ima v zalogi najraznovrstnejše trpečno, kraso blago za bandera, baldahine, raznobarvne plašče, kazule, pluvijale, dalmatike, valame, albe, koretelje, prte itd.

sploh vse, kar se rabi v cerkvi pri službi božji. — Prevzema tudi vezenje, prenovljenje stare obleke in vsa popravila. — Izdeluje ročno in poštено po najnižji ceni bandera in vso drugo obleko.

Prečastite gospode prosim, da se blagovolé pri naročilih vztrajate na domačo tvrdko ter ne uvažujete tujih tvrdk, društev in potujočih agentov.

Zagotavlja hitro in najpoštenje postrežbo in najnižje ceno, vztrajuje, da bode hvaležna tudi za najmanjše naročilo. Najodličnejšim spoštovanjem se priporoča 2803 26-25

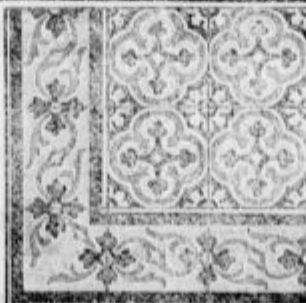
Ana Hofbauer,

imejiteljica zaloge cerkvene obleke, orodja in posode v Ljubljani, Wolfove ulice 4.

Cementarna na Pešati **A. ZAJEC** p. Ool pri Ljubljani.

Slavnim cestnim odborom in županstvom priporočam zalogo cementnih ocv (6, 10, 15, 20, 25, 30, 40 cm svetlobe) za napravo vodotokov, dovodov itd., miljne in kilometrske kamne po jako ugodnih cenah.

Preč. cerkvenim predstojništvom, zasebnikom in podjetnikom nudimo kot najcenejši, a elegantni tlak za cerkve, zakristije, veže, hulinje in hodnike, krasne mozaik plošče v raznih barvah (do 5) in okusnih vzorcih po K 3-5 za 1 m².

Izdelujem tudi brušene in polirane „marmornate mozaik plošče“, ki prekašajo v lepoti vse druge tlakove, m² po K 6-12. Trotoar krog cerkvenega zidu (K 3 za m²) zabranja vlago v cerkvah. — Izdelujem tudi raznovrstne stopnice, podboje, oklepe za okna, krasne križe poljubne velikosti z vdelanim železjem za na pokopališča iz imitiranega granita in marmorja, grobne spomenike in okvirje, korita za živino in drugo cementno blago.

641 14

Proracunni zastoj in franko. Ceniki in vzorci na zahtevo.

M. Podkrajšek
frizer za dame in gospode
sv. Petra cesta 35.

Kupujem strižene in zmešane lase, ker jih potrebujem za lastni izdelek in ne za promet, vsled česar jih plačujem dražje kakor vsak drug.

Sprejemam tudi po pošti.

Trgovina z oblačilnim blagom!

Marija Rovšek,
Ljubljana, Kolodvorske ulice šte. 35
nasproti „Tišlerjeve gostilne“.

Največja zaloga trgovljenih oblek, zimskih sukenj in havelokov domačega izdelka. — Velika izber klobukov, kovčgov, dežnikov, čevljev, perila in raznega drugega blaga. — Ker dobivam blago naravnost iz tovarn, mi je mogoče postreči z najboljšim in svežim blagom po najnižjih cenah. Priporočam se prav toplotno, posebno vsem potnikom, ki odhajate v Ameriko ali prihajate nazaj. — Predno si nakupite obleko, ogledite si moje zalogo in prepričali se bode, da prodajam najboljše blago po zelo nizkih cenah brez konkurence. Z velespoštovanjem 2519 52-32

Marija Rovšek, trgovka,
Kolodvorske ul. 35, nasproti „Tišlerjeve gostilne“

**Steckenpferd-
liljskomlečno milo**

Bergmann & Co. Draždani in Tešin n. L.
je in ostane glasom vsak dan došlih priznalic naj uspešnejše vseh medicinskih mil proti mazuljem kakor tudi v dosego in ohranitev nežne, mehke kože in rožnate polti. — Dobiva se po 80 vin. komad v vseh lekarnah, drožerijah, parfumerijah, trgovinah mila in brivnicah. 434 50-17

Prodaja na debelo in drobno.

Firnez
le iz kranjskega lanenega olja
1619 100-41 prodaja

Adolf Hauptmann
v Ljubljani
prva kranjska tovarna oljnatih barv firnezov, lakov in steklarskega kleanja. Največja zaloga karbolineja in gipsa.

Prvo kranjsko podjetje za umetno steklarstvo in slikanje na steklu

Avgusta Agnola v Ljubljani
Dunajska cesta št. 13 poleg „Figovca“

se priporoča prečastiti duhovščini in cerkvenim predstojništvom kakor p. n. občinstvu za prevzete in solidno izvršitev vsakovrstnega umetnega steklarstva in slikanja na steklo

za steklarstvo v figuralni in navadni ornamentiki, stavbno ter portalno steklarstvo kakor vsakovrstna v to stroko spadajoča dela vse v najmodernejšem slogu in po najnižjih cenah.

Zaloga kakor velika izber steklenega in porcelanastega blaga vsake vrste, svetilk, zrcal, okvirov, podob, izdelovanje okvirov za podobe itd. 1731 52-11

Narisi in proračuni na zahtevo zastoj.

Spričevala mnogih dovršenih del se na razpolago p. n. odjemalcem v ogled.

1413 (3-3)

Razpis.

Za zgradbo okrajne ceste Čatež-Lipa na 15.000 K proračunjena dela in dobave se bodo oddale potom

javne ponudbene obravnave.

Pismene, vsa dela obsegajoče ponudbe z napovedbo popusta ali doplačila v odstotkih na enotne cene proračunjene naj se predložijo do

15. avgusta t. l. ob 12. uri opoldne

podpisanemu cestnemu odboru.

Ponudbe, katere morajo biti kolkovane s kolkom za edno krono, doposlati je zapečatenih z nadpisom:

„Ponudba za prevzete gradbe okrajne ceste Čatež-Lipa“.

Ponudbi mora biti dodana izrečna izjava, da pripozna ponudnik stavbne pogoje po vsebini in da se jim brezpogojno vkloni. Razen tega je dodati kot vadij 50% stavbnih stroškov v gotovini ali pa v pupilarnovarnih vrednostnih papirjih po kurzni ceni.

Cestni odbor si izrečno pridrži pravico, izbrati ponudnika ne glede na višino ponudbene cene, oziroma če se mu vidi potrebno, razpisati novo ponudbeno razpravo. Načrti, proračuni in stavbni pogoji so na ogled v obč. pisarni v Ribnici.

Okrajnocestni odbor v Ribnici.

**I. južnoštajerska kamnoseška
industrijska družba Celje**

Nove ulice šte. 11. 1044 26-1

Lastniki: **Robert Diehl, Ant. Kolenc, Fr. Strupi.**

Stavbena in umetna kamnoseška obrt s strojnim obratom. Podobarski atelije. Izvrševanje vseh stavbenih del kakor: stopnjic, podbojev, fasad, nastavkov itd. iz različnih kamenov in cementa.

Špeciialna delavnica in podobarski atelije za umetna cerkvena dela kakor: altarjev, prižnic, obhajilnih miz, krstnih in kropilnih kamnov itd.

Tlakovanje cerkva, dvoran, in hodnikov s šamotnim ali cementnim tlakom

<p>Izdelovanje pohištenih plošč iz različnih ter najbolj idočih marmornih vrst v vseh oblikah</p> <p>Mnogobrojna zaloga grobnih in spomenikov iz različnih marmornih vrst granitov in sijenitov po raznovrstnih narisih in po najnižjih cenah.</p>		<p>II Naprava II zidanih ali betoniranih rodbinskih rakev (grobišč)</p> <p>Popravljanja spomenikov ter udelavanja napisov v iste</p> <p>Brušenje, poliranje in struganje kamena s stroji</p> <p>Strokovno dovršene risbe in načrte kakor tudi proračune na zahtevo brezplačno</p>
---	--	---

Pivovarna J. PERLES
LJUBLJANA, Prešernove ulice 7
priporoča
izvrstno marčno pivo
v sodčkih in steklenicah.

Najstarejša ovsenaraka tvrdka, — Ustan. pred 100 let

Fr. Šupevc

priporoča veččastili duhovčin (ter stavbemu občinstvu) **zajamčeno pristne čebelno-voščene sveče** za cerkev, pogrebe in procesije, **voščene zvčke, izborni med-pitanec** koji se dobiva v steklenicah, škufah in školih v poljubni velikosti ter poceni.

Kupuje se tudi vsak čas med v papirih, sodčkih, kakor tudi voseb in suho snovje, po kolikor mogoče visoki cen.

Na obila naročila se toplotno pripravijo in zagotavljajo toplotno in poljubno postrež.

1650 52-9 LJUBLJANA,
Prešernove (Slonova) ulice 7. Perlesova hiša.

Nepremočljive pelerine

(za turistiko in lov)

iz velblodje dlake ali lodna, za gospe, gospode, deklice in dečke v **najboljši kakovosti**, priporočata

☒ po solidnih cenah ☒

Gričar & Mejač
Ljubljana, Prešernove ulice 9.

Zdravilišče in zdravilnica z vodo

Postaja c. kr. drž. železnice 1/4 ure od Ljubljane.

Popolno zdravljenje z vodo (sistem Priessnitz in Kneipp, solčne kopeli, ogljeno kisle in električne kopeli, zdravljenje s suho vročim zrakom. — Masaža, zdravljenje gimnastika, uporaba elektrike. — Zmerne cene. **Otvorjeno od 15. maja do 15. oktobra.**

Kopališče Kamnik (Kranjsko).
756 15-1) Prospektke pošilja
Dr. Rudolf Wackenreiter,
zdravnik voditelj in kopališki najemnik.

Pri nakupovanju
**== suknenega ==
in manufakturnega
== blaga ==**
se opozarja na tvrdko

HUGO IHL
v Ljubljani
Špitalske ulice šte. 4.
811 02-25
Velika zaloga suknenih ostankov.

Gostilničarji kateri se za glasbene avtomate zanimajo, izvolijo naj si pri priložnosti ogledati na novo zgrajeni **„Orchestrion“** kateri je razpostavljen v moji pisarni 1349 33 **SIMON KMETET**, Ljubljana, Kolodvorske ulice 26.

Delniška družba „ZDRUŽENIH PIVOVAREN“ Žalec in Laško

— priporoča svoje **izborna pivo**. — Specialiteta: „**Salvator**“ (črno pivo a la monakovsko). —

Zaloga Spodnja Siška (telefon št. 187).

— Pošiljate na dom sprejema restavratore „**Narodnega Doma**“ g. Kržišnik. (Telefon št. 82.) —

Seb. Unterhuber v Ljubljani, Dunajska cesta 73 nasproti topničarski vojašnici

Ustanovljeno 1870.

lastnik **Fr. Benque**

Ustanovljeno 1870.

tovarna cementa v Weissenbachu, tovarna cementnih izdelkov in umetnih kamnov, podjetje za betonske naprave in naprave vodnjakov

Telefon št. 237.

priporoča se

Telefon št. 237.

v izvršitev vseh kamnoseških del in umetnega kamenja (v različnih imitacijah), kakor: posamezne dele za fasade, balkone; grobne spomenike itd.; stopnice po naročilu narejene z železno sestavo; oementne oevi (rore) z vloženo žično pletenino za napravo vodotokov itd.; plošče iz cementa (Metallique), preproste in z različnimi vzorci za tlak po cerkvah, hišah, hodnikih, kuhinjah, trotoarjih itd. — Prevzete betonskih naprav in vodnjakov na podlagi posebnega patenta. Portlandcement in Romancement iz Weissenbacha. — Proračuni zastoj in poštne prosto. 1179 30-5

Razpošilja jo s slovenskimi etiketami: Studenčna uprava Tolsti vrh, pošta Guštanj na Koroškem.

Išče se majhna dobra

gostilna

na deželi v najem. Pisma postrestante 1410 K. T. Celje. (2-2)

Velik uspeh! ::::: Nepričakovan učinek!

1000 in 1000 dam in gospodov, med temi umetnice svetovne slave, kot **Emmy Destinn**, kr. pr. dvorna operna pevka v Berlinu, **Gabr. Horvath**, kr. operna pevka v Pragi, **Marija Ziegler**, operna pevka v Novem Yorku; veliko število zdravnikov, ki se odlikujejo na kosmet. polju, potrjujejo, da je **Feigl-ov**

Manol milo brez sode

edino in doslej nedoseženo sredstvo v dosegu čiste, cvetoče polti, brez peg, lišajev, agrcev.

Manol se dobiva v škatljah po **K 1**—, **K 2**— v lekarnah, drožerijah in parfumerijah.

Čudovito velik promet. Povsod sijajno uvedeno.

Glavna zaloga: **Fran Vitek in drug.**, Praga, Vodičkova ulica 548.

V Ljubljani se dobiva pri **A. Kancu** in **Ant. Korbarju**, drožeriji. 568 25-14

Zahtevajte brezplačno doposiljatev mojega ilustriranega cenika z nad 1000 slikami. — Jamstvo več let. Vsako nepopolno blago se vzame nazaj za popolni znesek. Slika 1/2 nav. velikosti. 611 14

Št. 365 srebrna dam-ska remont. gl. 3-50

Št. 322 srebrna moška remont. 3-50

Št. 337. srebrna s sidro 15 kamnov 5-— dvojni plašč 6-50

Št. 341, srebrna s sidro 15 kamnov, posebno močna 7-9-50

Anton Kiffmann,

največja tovarniška zaloga ur, zlatnine in srebrnine. Izvoz v vse dežele. **Maribor L 5., stajersko.**

Založnik c. kr. avstr. državnih uradnikov.

Klobuke, cilindre in čepice v najnovejših faconah in v velikih izberah

priporoča 112 52-25

Ivan Soklič.

Pod trančo št. 2. Postaja elek. železnice.

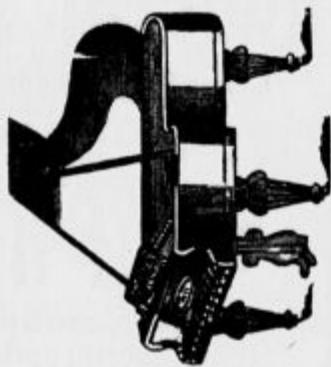
Franco Keber

urar in trgovec z zlatnino in srebrnino

Ljubljana, Dunajska cesta št. 12.

Zahtevajte veliki najnovejši cenik, ki ga vsak dan razpošiljam brezplačno in poštne prosto.

Odklikovana **Pivna kranjska tovarna za glasovirje** Hrišerjeve ul. 5 Ljubljana blizu Gradšišča **Rudolfa A. Warbinek** priporoča svoje izborne za vsa podnebnja solidno zgrajene pianine, glasovirje in harmonije tudi samostojne proti gotovini plačila na obroke ali v najem.

Največja tovarna v južni Avstriji. — Poroštvo 6 let. — Izvoz v vse dežele. — Popravila in vglasevanje se izvrše najtočneje in računajo najceneje.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Ustanovlj. 1. 1882.

v Ljubljani

Ustanovlj. 1. 1882.

podrejena škontraciji „Zadrugne zveze“ v Celju

na Dunajski cesti št. 18, na vogalu Dalmatinovih ulic obrestuje hranilne vloge po

Poštno-hranilničnega urada št. 828.406.

4 1/2 %

Telefon št. 185

brez odbitka rentnega davka, katerega posojilnica sama za vložnike plačuje.

Uradne ure od 8.—12. in od 3.—4. ure popoldne.

Hranilne vloge sprejemajo se tudi po pošti in potom hranilničnega urada.

273 43

Upravno premoženje kmetske posojilnice 31. dec. 1906. K 11,325.728'62.

Stanje hran. vlog K 11,060.920'20. Denarni promet K 50,486.935'14.

Varnost hranilnih vlog je tudi zajamčena po zadrugnikih.

Posojuje na zemljišča po 5 1/4 %, z 1 1/2 %, na amortizacijo ali pa po 5 1/4 %, brez amortizacije; na menico po 6 %. Posojilnica pa sprejema tudi vsak drugi načrt glede amortizovanja dolga.

Postavno kavarovano.

Vsako ponarejanje kaznivo. Edino pristen je

Thierryjev balzam

z zelene znamke „redovnica“.

Allein ochter Balsam von der Schatzkammer-Apothek in A-Thierry in Pragrad bei Salzburg.

Cena 12 majhnih ali 6 dvojnih steklenic ali 1 velika specialna steklenica s patent. zamaškom K 5.— franko.

Thierryjevo centifolijsko mazilo proti vsem še tako starim ranam, vnetjem, ranitvam, abscesom in oteklinam vseh vrst. Cena: 2 lončka K 3-00 se pošlje le proti povzetju ali denar naprej. — Obe domaći sredstvi sta povsod znani in slovita kot najboljši. Naročila se naslavljajo na:

Lekarnar A. Thierry v Pregrad/pri Rogaški Slatini.

Brošura s tisoči originalnih pisem gratis in franko. V zalogi v skoro vseh večjih lekarnah in medicinskih drožerijah. 86 52—

1923 8-3

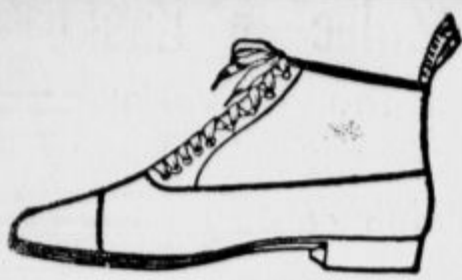
Podružnica c. kr. privil.

avstrijskega kreditnega zavoda za trgovino in obrt v Ljubljani

sprejema depozite v upravo in v varstvo, izplačuje brez provizije kupone in izžrebane efekte, oskrbuje brezplačno revizijo pri žrebanjih in oddaja

SAFE-DEPOSITS

pod lastnim zaklepom stranke.

Pred. št. 361. Usnje za voščenje s močnimi podplati K 9-50.
Pred. št. 361 I. Borsalf s angleškimi podplati K 12-50.

Pred. št. 690. Irhovina s šivanimi podplati K 6-
Pred. št. 720. Isti iz lakovine K 6-30.

Prva in največja zaloga na Kranjskem FRAN SZANTNER

v Ljubljani, Šelenburgove ulice št. 4

dobavlja kot znano **najboljše čevlje.**

Pri naročilih zadostuje pred. številka.

Zunanja naročila proti povzotju.

Ceniki brezplačno in poštinsko prosto.

Nepriležni izdelki se zamenjajo.

Pred. št. 747. Cheorette s šivanimi podplati K 9-
Pred. št. 745. Glasgow Chevreau s močnimi podplati K 11-.

Pred. št. 553. Sabakid K. 10-50
567 I. Borsalf K 13-
610. Lakovina K 12-
(1323 19)

HLODE!!

kupuje po najugodnejših cenah proti gotovini parna žaga **DEGHENGI** v Ljubljani, in sicer:

smrekove od 30 cm debele naprej kub. met. K 19-50
jelkove " 30 " " " " K 18-50
borove " 30 " " " " K 18-
hrastove " 30 " " " " K 38-
" plohe " 8 " " " " K 70-

pod mero in sicer od 22 do 29 cm debele in škartne hlode 1/3 manj.

Postavljeni franco Ljubljana, državni kolidvor Šiška. 225 39

Priporočamo svoja **izborna kolesa** po raznih cenah, vedno v zalogi tudi že **rabljena kolesa.**

Edino zastopstvo najbolj slovitih tovarn:

Dürkopp & Co., 1325 5-2

Styria tovarna za kolesa (Puch & Co.),

Oesterr. Waffenfabrik.

∴ Stara kolesa se zamenjajo. ∴

IVAN JAX & SIN, Ljubljana, Dunajska cesta št. 17.

Franc Kreč,
krojaški mojster v Ljubljani

se je iz Židovskih ulic
preselil na Turjaški trg 1
(Katoliški dom)

ter se tudi na novem mestu priporoča slav. občinstvu zagotavljajoč najsolidnejšo postrežbo.

Z odličnim spoštovanjem

1451 5-2 **Franc Kreč.**

AUSTRO = AMERICANA

TRIST NEW-YORK

Potniki v Ameriko
Materi želijo dobro, po ceni in za nesljivo potovati naj se obrnejo na **Simona Šimeleka** v Ljubljani Kolodvorske ulice 20.
Biskovcova Pojasnila daje se brezplačno.

Razglas.

V svrhu delne prezidave stolpa in nove stolpne strehe farne cerkve v Radoljici oddala se bodo **zidarska, tesarska, kleparska in kamnoseška dela.**

Načrti, stroškovnik, splošni in specialni stavbni pogoji so na pogled v župnišču v Radoljici.

Pismene ponudbe se morajo doposlati do 4. julija t. l. cerkvenemu predstojništvu v Radoljici in ondi je tudi položiti predpisana varščina.

Cerkveno predstojništvo si pridržuje pravico, da prosto voli med dospelimi ponudbami, in lahko tudi razpiše nov natečaj, če bi mu ne ugajala nobena vloženih ponudb, ali pa si dela in dobave zagotovi na kak drug primeren način.

Cerkveno predstojništvo v Radoljici,
dne 25. junija 1907.

1450 3-2

Proda se v Kamniku enonadstropna hiša

v lepi legi, za vsako obrt pripravna, z lepim gospodarskim poslopljem, vrtom in korporacijsko pravico. Natančneje se izve pri **T. Šentakak, Vranksko.** 1441 3-3

En že rabljeni, a v dobrem stanu se nahajajoči

rudarski sveder (Bergbohrer)

s palicami vred, se ceno **proda.** — Kje, pove upravništvo „Slovenca“. 1437 3-2

Poštni hlapec

Poziroma **pismonoša** z večletnim dobrim spričevalom, želi dobiti službe pri kakem c. k. poštnem uradu, naj bo v mestu ali na deželi. Več se izve pri upravn. „Slovenca“. 1429 3-3

Orehe . . .

suhe gobe
kumino . . .
oves . . .
splah vse **dež. pridelke**

kupi **Anton Kolenc v Celju.**

Tovarna za stole

Franceta Švigeljna
na Bregu, pošta Borovnica, Kranjsko, izdeluje

vsakovrstne stole

od preprostih do najfinejših po najnižjih cenah brez konkurence.

Ilustrovan cenik pošlje se na zahtevo zastoj in franco.

Hamburg-Amerika Linie

Voznja traja dni **6 dni** izvrstna prilika za potovanje je in ostane

z najnovjšimi leta 1905 in 06 zgrajenimi velikanskimi parniki

„Amerika“ 24.000 ton
„Kaiserin Augusta-Victoria“ 25.000 ton
toraj še enkrat večji kakor do sedaj veliki parniki z 8-12.000 tonami

Pojasnila daje zastopnik: **Fr. Seunig,**
Ljubljana Kolodvorske-ulice št. 28
Odhod iz Ljubljane vsaki ponedeljek, torek in četrtek v tednu.

Slike — zrcala

v največji izbiri pri

ALOJZIJU PAUSCHINU
LJUBLJANA, Wolfove ulice št. 6.

Zaloga stekla, porcelana, svetilk in stekla za ure. — Vsa steklarska dela najceneje.

Istotam sprejmejo se dobri in zanesljivi za stopniki

Paramente

je mogoče kupiti po ceni in ugodno le direktno pri firmi 0-0

Josip Neškudla

protokolirana veletrgovina in tovarna v **Olomucu** (Kraljestvo Češko.)

Prigotovo po zelo nizkih cenah bogato vezene paramente v vseh barvah in slogih: **kazule, pluvijale, dalmatke, vela, nebosa, bandera, zastave, preproge, pregrinjala, albe, rokete** itd. pod jamšvom trdnosti; nadalje v lastnih delavnicah narejene **kelije, obortje, monštrance, svečnike, lostence** itd. v krasno opravo strogo po cerkvenih predpisih.

Navedila zavoda.

Podpirani zavod nima nobenega zastopnika, ki bi podražil solidno blago za 20%, t. j. za petino prvotne cene; radi tega se dobe predmeti potoma direktnega naročila v Olomucu ceneje, kakor jih ponujajo v svojih cenikih konkurenčne češke in nemške firme.

Ilustrirani ceniki zastoj in franco.

Plačilni pogoji ugodni.

Paramenti se pošiljajo na ogled franco.

2 pomočnika in 2 učenca sprejme za mizarsko obrt Val. Fortuna, Borovnica.

1308 3-3

Hiša v Ljubljani

blizu glavnega trga, dvonadstropna od treh strani prosta, z lepo, veliko let obstoječo prodajalno, pripravna za vsako obrt in ki se obrestuje po odbitku vseh stroškov z dobrimi 5% se iz proste roke ceno proda. 1339 6-4

Več v upravništvu „Slovenca“.

Podružnica v Spljetu. :

Delniška glavnica: K 2.000.000. :

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani, Stritarjeve ulice št. 2 : : :

nudi k žrebanju l. julija
promese na Dunajske komunalne srečke à K 15'5, glavni dobiček K 400.000'—
" " kreditne srečke à K 18'—, " " K 300.000'—
Obe promesi skupaj le K 32.

Podružnica v Celovcu. :

Rezervni fond: K 200.000. :

Po svetu.

Havane se podraže. Že od marca t. l. stavkajo delavci v tovarnah za smodke na Havani. Če stavka kmalu ne poneha, začelo bo primanjkovati blaga, vsled česar bodo poskočile cene smodkam. Vrhutega je bila lanska tobakova trgatve slaba, letošnja pa še bolj neugodna, kar gotovo ne bo ljubiteljem havan na ljubo.

Cesa prosijo ameriške milijonarje. Mis Elen Gould, ki igra med ameriškim milijarderji še vlogo »nižjih« slojev, poroča o prošnjah, ki dohajajo. Vsak teden dobi okoli 300 prošelj in bi morala žrtvovati najmanj 100 milijonov, če bi hotela vsem ustreči. Kakor so Amerikanci sploh posebejni, tako so tudi njih prošnje za podporo nekaj izvanrednega. V enem tednu je dobila enašt prošelj, naj kupi prosilcem klavirje, štiri za zlate ure, šivalne stroje, kolesa, nevestino opravo in za umetno zobovje. Neki ljubitelj umetnosti jo je prosil, naj njegovemu očetu postavi umetniški nagrobni spomenik. Moderni reformator se je oglašil pri njej za štiri milijone, da more ustanoviti na Kubi svojo kolonijo; nekdo drugi pa, naj mu pomore do srebrnih žlic.

Ad Ogrska. Delo ruskih roparjev. Predvčerajšnjim so roparji v Tiflisu napadli voz s petimi kazaki in dvema peščema, ki so s pošte peljali v bančno podružnico 250.000 rubljev. Na Erivanskem trgu so vrgli bombo, ki se je razletela z groznim pokom. Obila množica se je v silnem strahu razletela na vse strani. Da paniko povečajo, so roparji vrgli še sedem bomb z istim učinkom ter v zmešnjava odpeljali voz z denarjem. Veliko oseb je ubitih, med njimi dva vojaka, veliko ranjenih. V okolici so popokale vse šipe v oknih, mnogo vrat in dimnikov je porušeni. O roparjih ni nobenega sleda, niti ne vedo, koliko jih je bilo. — V bližini Peterburga se nahajajoče glavno topničarsko skladišče, kjer se nahaja veliko smodnika in razstreliva, so ponoči napadli neznani zločinci in ranili stražarje vojaka. Ko je ta začel streljati, je prihitela na pomoč patrolja, ki je napadalec pregnala. — »Evening Post« poroča, da se začne prihodnji petek v Odesi splošni upor. Pomorščaki nameravajo poklati poveljnika, se polastiti ladij in obstreljavati utrdbe na kopnem. — V Odesi so zaprli 60 častnikov, ki so v zvezi z uporniki.

Iz Napoleonovega življenja. Ko je Bonaparte prišel v neko mesto, katero so pred njim Avstrijci zapustili, mu je nasproti prišla duhovščina, proseč ga, naj vzame v svoje varstvo »dvanajst apostolov« cerkve. »So li vaši apostoli »leseni«?« vprašal je Napoleon. »Ne, srebrni!« »Ah, srebrni,« vzkliknil je s ciničnim nasmehom cesar. »Hočem jih ne le sprejeti v svoje varstvo, ampak jim tudi pomagati, da bodo mogli izvrševati svoje zvanje po besedi Gospodovi: Pojdite na vse strani sveta.« Poslal je kipe v Pariz, kjer so jih prekovali v denar. — O Rousseauju je nekoč rekel, da bi bilo bolje za Francosko, če ne bi bil nikoli rojen. »Vendar, pripomnil je nekdo iz njegovega spremstva, to ne more biti vzrok za vaše mnenje, Veličanstvo.« »Čas bode pokazal,« odgovoril je resignirano Napoleon, če ne bi bilo boljše, da ni bil rojen niti Rousseau, niti Napoleon Bonaparte.

Vse pse so pobili v turoškem komitatu na Ogrskem. Veliko psov je namreč steklo, in ogrizlo 19 oseb, ki so jih morali prepeljati v Pasterjev zavod v Budimpešto. Da se rešijo te nadloge, je oblast ukazala vse pse pokončati. V Ruttki je trajala morija cela dva dni in se nadaljuje tudi po drugih mestih.

Električna katastrofa. Pri električni napeljavni za nadcestno centralno Hudson River železnico v New Yorku je 22. t. m. nakrat nastal »Kurzschluss« v viaduktu, ki pelje čez 125. cesto. V hipu so bili stebri, noseči železnico in železni tramovi v daljavi pol milje napolnjeni z elektriko. Ob sinah je sikal v zrak velikanski plamen, na ulico je padalo raztopljeno železo in baker, obenem pa so grmele neprestano eksplozije, kar je povzročilo v občinstvu nepopisen strah. Gasilci si niso upali gasiti, boječ se, da ne bi voda prevajala elektrike do njih, kar bi jih gotovo ubilo. Celi grozni prizor je trajal tako dolgo, dokler niso pretrgali zveze.

Pametne zveri. »Revue de Deux Mondes« piše, da volkovi v Ameriki tako natančno vedo, kdaj vozi po progi vlak, da vedno čakajo ob določeni uri ob železnici na ostanke jedil, katere potniki mečejo iz vozov. Bajne delajo na Angleškem ravno tako miši.

Dva shoda avstrijskih tobačnih trafikantov. Kakih 400 tobačnih trafikantov je zborovalo v nedeljo v Pratru na Dunaju. Finančno ministrstvo je zastopal tajnik dr. Harnowlf. Shoda so se udeležili trafikanti z Nižje Avstrije, Štajerske, Moravske, Solnograške, Zgornje Avstrije in s Šlezije. Sklenili so sledeče: Provizija naj se zviša na 15% pri prodaji tobaka in smodk, za 3% pa pri prodaji poštnih znamk, po desetih letih naj imajo pravico do trafike trafikantovi sorodniki, izpremene naj se predpisi trafikantov in način povračila dobička erarju. Na shodu so se pritoževali proti vodstvu »Osrednje avstrijske zveze trafikantov« in ustanovili »Deželno zvezo nižjeavstrijskih trafikantov«. Ob istem času je imela »Osrednja zveza avstr. trafikantov« svoje četrto redno občno zborovanje. Predsednica Jospina Schulz je poročala, da je delovala zveza uspešno. Ustanovilo se je »Zvezino« glasilo. Napadala je shod v Pratru, kjer so se stavile neizvedljive zahteve. V Znojmu, Gradcu in v Mödlingu so se ustanovile nove krajevne skupine. Shod v Pratru so uprizorili socialni demokrati, zato priporočamo slovenskim trafikantom pristop k »Osrednji zvezi avstrijskih tobačnih trafikantov.«

Resna ženitbena ponudba.

Posten železn. delavec, velike postave, 40 let star, z nad 600 K premoženja, se želi v svrhu ženitve seznaniti s pridnim varčnim dekletom, krščanskih starišev ali vdovo brez otrok, v starosti okoli 30 let. Prednost imajo bolj izobražene in ki imajo pogum iti v Ameriko. Nekaj dote se želi. — Le resne ponudbe, če le mogoče s sliko, ki se vrne, se prosijo do 8. julija pod šifro »200« na upravo »Slovenca«. Tajnost zjamčena. 1446 1-1

Posestvo!

primerno za zdravilišče, letovišče ali obrtovalnico, obsegajoče 4 ha, 41 a, 39 m², od tega 1668 m² zazidanega, 2682 m² vrta, 3 ha, 97 a, 89 m² gozda, zavarovano proti vetru, lepa lega, zdravo podnebje: 20 sob, 2 kuhinji, hlevi, vodna sila 20 konjskih moči, lasten vodovod, lepa električna naprava, se ceno proda. — Ponudbe pod »Preiswürdig 937« na Rudolphi Mosse, Dunaj 1., Seilerstätte 2. 1454 3-1

Učenca

sprejme **Franco Sark**, špicerijska trgovina Ljubljana, Kolizej. 1406 (4-2)

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Najboljša pitna voda

pri epidemijski nevarnosti, v podobnih slučajih že večkrat preskušena, od zdravniških (X) avtoritet priznana, je

MATTONIJEV GIESSHÜBLER naravna alkalična kislina

Ta voda je popolnoma prosta organskih snovij in daje posebno v krajih s sumljivo vodo iz vodnjakov in vodovodov najugodnejšo pijačo.

Izvirnik **Giesshübl Sauerbrunn**, oiaz. postaja, zdravilno kopališče pri Karlovih vartih. Prospekti zastavljati in franko.

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, vodilji in trgovinah s jestvinami in som.

Zaloga pri **Mihalu Kastnerju** in **Peteru Lusenku** v Ljubljani. 114 52 54

2 učenca

sprejme takoj s popolno oskrbo **Janko Šink**, svečar in lektor v Kranju. 1442 10-2 1452 3-2

Železniški vpokojenec 43 let star, ki je že tri leta služboval v uradniški skladnici za pisarja, išče primerne pisarniške službe.

Ponudbe pod »Zvest in zanesljiv« upravništvu »Slovenca«.

Katoliški dom

oddaja takoj

D V O R A N O

z dvema gardrobnima sobama, pravno za društva, za stavbinske pisarne ali drugo enako podjetje.

Za taisto hišo se išče za snaženje stopnjic, dvorišča itd. za to delo zmožna

ženska.

Plačilo po dogovoru. Pojasnila da **Fran Jonke**, **Gradišče 3**, 1. nadstropje, od 1. do 2. ure popoldne. 1455 3-1

2 kolarska pomočnika in 1 učenca

sprejme takoj **Anton Sedlar**, kolar v **Rudolfovem**. Dolenjsko. 1462 1-1

Letoviščno stanovanje

s tremi sobami in kuhinjo se odda takoj v priljubljenem kraju **Podbrezje**, postaja **Podnart**. — Natančneje pojasnila daje **Ignacij Zupan**, cerkovnik v Podbrezju. 1408 3-3

Snaži samo s čistilnim ekstraktom
Globus

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

C. kr. oblastveno potrjeno 20 104 42 učilišče za krojno risanje

Franja Jesih

Ljubljana, Stari trg št. 28.

☉ Dobi se tudi kroj po životni meri. ☉

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Dobro ohranjen

dalibor

»Klepetarjevega« zistema se poceni proda. Več se izve pri lastniku **Petru Rozmanu** na Savi — 1415 Jesenice, Gor. 4-5

V gostilni pri »Zvezdi«

se radi velike zaloge po ceni točijo pristna dobra **dolenjska in bizeljska vina**

Čez ulico še posebno znižana cena.

Velespoštovanjem

P. Krisch.

1453 3-1

Razglas.

Na c. kr. cesarja Franca Jožefa gimnaziji v Kranju se bodo vršili **vsprejemni izpiti** za I. razred

dne **6. julija ob 10. uri popoldne.**

Učenci, ki žele biti vsprejeti v I. razred, naj se javijo pri podpisnem ravnateljstvu dne **5. julija od 4.—6. ure popoldne** ali dne **6. julija od 8.—10. ure popoldne.**

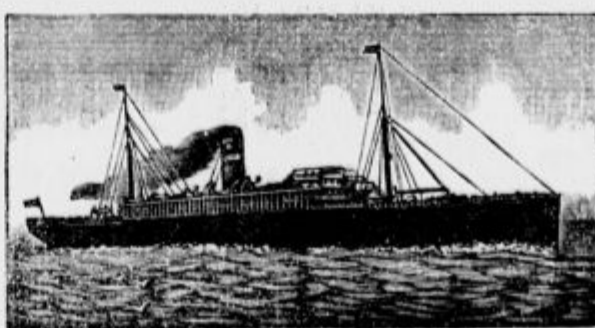
S seboj naj prinese o krstni list in obiskovalno izpričevalo. Vnanji učenci se lahko oglašijo tudi pismeno, ako pošljejo pravočasno goričmenovani listini po pošti.

Ravnateljstvo c. kr. cesarja Franca Jožefa gimnazije v Kranju,

dne 25. junija 1907.

1443 1-1

Najcenejša vožnja v Ameriko.

E. Kristan

oblastveno koncesionirana potovalna pisarna za

Ameriko

v Ljubljani Kolodvorske ulice št. 41

71 52-43

Najcenejša vožnja v Ameriko.

Rogaška Slatina

Štajersko.

Železniška postaja, pošta in brojslavni urad.

Prospekti zastoj.

Krasna lega, zrak poln kislika, brez prahu. Moderna uredba, živahno družab. življenje.

Popolnoma prenovljeno. Nova hydro-elekt. mehan. terapeut. zdravilnica v velikem modernem slogu. Zdravljenje z mrzlo vodo, elektr. razsvetljava in banj. kopeli, inhalatorij, pneum. aparat, parne kopeli, elektr. masaža, solne kopeli, zdrav. gimnastika - Preizkušena zdravilnica za bolezni v želodcu, čreveh, na jetrih, ledvicah, kron. zaprtju, hāmorrhoidah, kamnu, debelosti, slad. bolezni, dalje proti trganju, katarom v grlu in krhlju. Najmočnejši zdrav. vrelci, podobni kot v Karlovih in Marijinih varih. - Novi hotel z dietetično restavracijo in novim vodovodom z izvrstno pitno vodo. 7463

Zahtevajte zastoj

Is franko moj veliki, bogato ilustriran glavni cenik z nad 3000 slikami vseh vrst silikonskih, srebrnih in stališ ur z razneke Roskopf, Haha, Omega, Schaffhausen, Glukštite kateri tudi vseh vrst solidnih stališ in zrobnah po izvirnih tovarniških cenah.

Mitel. remont. ura . . . . . K 3-
 sil. Roskopf pat. ura 4-
 Črna sil. rem. ura 5-
 Ivic. levir. Roskopf pat. ura 6-
 Odelita rem. ura „Luna“ koleseje 8-50
 srebr. „Oleria“ 8-40
 . . . . . dvojni platič 10-50
 . . . . . sklop. verižica z rintico 3-
 . . . . . na pere in karab. . . . . 15 gr. teška 3-
 . . . . . ruska Tala sil. ura s sidro z „Luna“ kolesejem 10-50
 . . . . . ura s kuckavico K 8-50, budilka K 2-90, kuhinjska ura K 3-
 . . . . . švarcvajdska ura K 2-80.

Za vsako uro hitro pismeno jamstvo! Hitak stakel! Zamenjava dovoljena, ali denar nazaj! Prva tovarna za ure Hanns Konrad v Mostu 1789 (Brüx) št. 654, Češko. 199-81

ANTON PRESKER

744 82-19
 krojač v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 14
 Odlikovan z zlato kolajno v Parizu 1904.

Odlikovan z zlato kolajno in križcem v Londonu 1905.

Ne priporoča preč. duhovniške obleke v izdelovanje vsakovrstne duhovniške obleke iz trpežnega in solidnega blaga po nizkih cenah. Oporarja na veliko izgotovljene obleke. posebno na havelke v največji izbiri po najnižjih cenah. Dobavitelj uniform avstrijskega društva železniških uradnikov.

Išče se majhna dobra vpeljana

trgovina

(filijalka) na deželi na račun. Varščina 600 K, in še več. Pisma pod Trgovina 600. poste-restante Celje. (2-2) 1411

Ne kupite nobene ure

dokler niste prejeli mojega velikega cenika

gl. 1-50	gl. 3-50	nikel. Roskopf ura	gl. 1-50
		srebrno z dvojnimi pokrovom	3-50
		z 3 srebr.	4-50
		plask. jeklene ure	3-50
		prave Roskopf-patent.	3-50
		prave „Omega“	9-50
		srebr. oklepne verižice	1-50
		14karatne zlate ure	8-50
		14karatne zlate verižice	10-50
		14karatni zlati prstani	2-50
		stenske ure 70 cm	3-50
		z bitjem liki zvonu	5-50
		z godbo	6-50
		s kuckavico	2-50
		kuhinjske ure	2-20
		budilke	1-20
		budilke ponoči svetleče	1-60
		z dvojnimi zvoncem	1-50
		budilke z bitjem in zvoncem liki zvonu	2-50

Triletno pismeno jamstvo za neprimerno denar nazaj. Razpošilja po povzetju urar, zapriščeni sodni cenilec Maks Böhmel, Dunaj, VI., Margarethenstr. 27 (v lastni hiši). Zahtevajte moj cenik z 3000 slikami zastoj in poštnine prosto. 788 82-7

C. kr. moško in žensko učiteljišče v Ljubljani.

Štev. 337.

Razglas

1414 (2-2)

o sprejemu v c. kr. učiteljišče v Ljubljani za šolsko leto 1907/8.

A) Prosilke, ki žele vstopiti v I. letnik o. kr. ženskega učiteljišča v Ljubljani, naj se zglase v sredo, 10. julija ob osmih. Sprejemne preizkušnje se prične tudi v sredo 10. julija ob dveh. V II., III. in IV. letnik se gojenke ne sprejemajo, ker ni prostora.

B) Zglasila se za I. letnik o. kr. moškega učiteljišča se bodo sprejemala v petek, 12. julija ob osmih od enajstih.

Preizkušnja iz posluha bo ravno isti dan od osmih do dvanajstih. Ravnateljstvo c. kr. moškega in ženskega učiteljišča v Ljubljani, dne 20. junija 1907.

Vedno napreji!

Čestite dame naj se izvolijo s poskusnim nakupom prepricati o krasni izvršitvi in izredni ceni mojega perila, in uverjen sem, da bodo oskubele tudi nadaljnje potreščine v moji trgovini. Koder pa se izdeluje perilo doma, priporočam svoje dobro platno in bombaževino

perilo za dame, gospode in otroke,
 kakor tudi
posteljino perilo.

Vedno napreji!

dalje švicarske vezene, namizne prte, srtiče, garniture za kavo, brisače, robce, nogovnice, žoke itd. po najnižji ceni.

Z veseloščitovanjem

ANTON ŠARC,
 specialna trgovina za perilo ter opreme za neveste, Sv. Petra cesta št. 8.
 Šivalnica: Sv. Petra nasip 7.
 Pralnica in sušilnica: Kolodvorske ulice 8.

Najcenejša in najhitrejša vožnja v Ameriko je s parniki „Severonemškega Lloyd“ iz **Bremena New-York** s cesarskimi brzoparniki Kaiser Wilhelm II., Kronprinz Wilhelm, Kaiser Wilhelm d. Grosse.

Prekomorska vožnja traja samo 5-6 dni.

Natančen zanesljiv poduk in veljavne vozne listke za parnike gor navedenega parobrodnege društva kakor tudi listke za vse proge ameriških železnic dobite v Ljubljani edino-le pri **2518 82-31**

Edvard Tavčar-ju, v Kolodvorskih ulicah št. 35.
 nasproti občeznane gostilne „Pri starem Tišlerju“.

Odhod iz Ljubljane je vsak torek, četrtek in soboto. Vsa potovanja se ti-kajoča pojasnila točno in brezplačno. Postrežba poštna realna in solidna.

Potnikom namenjenim v zapadne države kakor: Colorado, Mexiko, California, Ariona, Utah, Wyoming, Nevada, Oregon in Washington, nudi naše društvo posebno ugodno izvanredno ceno čez Galveston. Odhod na tej progi iz Bremena enkrat mesečno.

Tu se dobivajo pa tudi listki preko Baltimore in na vse ostale dele sveta, kakor: Brazilija, Kuba, Buenos Aires, Colombo, Singapore, v Avstralijo itd. itd.

3 letno pismeno jamstvo! Brez konkurence v kakovosti! 5 kron!

Prva švicarska sistem Roskopf patent remont. ura s sidro z masivnim solidnim antima-gnetičkim kolesejem na sidro, pristno emailiranim kazališčem (ne papirnato) z varstveno ploombo zavarovano pristno nikelnastim okovom, šanir-pokrovom čes koleseje, 36 ur idoča (ne samo 12 ur) z okrašenimi in pozlačeniimi kazalci, natančno regulirana, s 3 letnim pismenim jamstvom, komad K 5-50, 3 komadi K 14-50, s sekundnim kazalcem K 6-50, 3 kom. K 17-50, v pristno srebrnem okovu brez sekundnega kazalca K 10-50, 3 kom. K 28-50, s sekundnim kazalcem K 13-50, 3 kom. K 38-50.

Zamena dovoljena ali pa se vrne denar brez odbitka.

Razpošilja po povzetju 1166 20-5
prva tovarna ur Hanns Konrad
 c. in kr. dvorni založnik
 v Mostu (Brüx) št. 1157 (Češko).
 Odlikovan s c. kr. avstr. drž. orlom, zlatimi in srebrnimi razstavnimi svetinjami. - Ustanovlj. 1887.
 Bogato ilustr. ceniki s nad 3000 slikami se na narhtevo pošljejo gratis in franko.

IVAN DOGGAN,
 mizarski mojster,
 Ljubljani, Medjatova hiša št. 19.
 Gene brez konkurence!

Najcenejša zaloga!

priporoča svoje bogato zalogo hišne opreme, Spalne ter jedilne sobe za salone, Divane vsake vrste, Modroče, fimočice na peresih, podobe, ogledala, otročje vozilke itd.

Naročila se točno izvršujejo.
 Cenik s podobami zastoj in franko.

Slovlta, moderno urejena tovarna
 259 14
G. SKRBIC
 Zagreb, Ilica 40

priporoča svoje obče poznate solidne in cene žaluzije, lesene in platnene rolete, lesene in železne zavtornice za izložbe in prodajalne, ter prosil, naj slavno p. n. občinstvo obrača vedno večjo pozornost na to solidno tovarno.

Ceniki in proračuni na zahtevo zastoj.

F. P. Vidic & Komp., Ljubljana
 opekarna in zaloga peči, nudijo vsako poljubno množino patentiranih zarezanih strešnikov „Sistem MARZOLA“ (Strangfalzziegel) „Sistem MARZOLA“

Barve: a) rdeči naravno žgani, b) črno impregnirani.

Najličnejše, najcenejše in najpriprostejše strešno kritje.

Vsak strešnik se zamore na late pribiti ali pa z žico privezati, kar je gotovo velike važnosti za kraje, ki trpe po močnem vetru in burji.

Vzorci in prospekte pošljemo na željo brezplačno.

Sprejmejo se zastopniki. Takojšnja in najzanesljivejša postrežba. Sprejmejo se zastopniki.